

VIDEM - Na 6. strani
Mednarodna mreža trgovcev z orožjem
Vpletenih 27 ljudi v Italiji, Sloveniji in Hrvaški

TRST - Na 8. strani
Tačke pomagačke v knjižnem središču
Na kavi s knjigo o terapevtskih psih

DOBERDOB - Na 16. strani
Jezero potrebuje človekovo pomoč
Zarašča ga trstje, ki ga nihče več ne kosi

SLOVENIJA - Beguncev prišlo že preko 25.000, kaj če jih Avstrija ne bo več sprejemala?

Razmere vse bolj napete

ANSA

LJUBLJANA - Naval beguncev na slovensko mejo se nadaljuje. Najbolj obremenjeni sta območji Brežic, kjer vstopajo, in Šentilja, kjer jih največ prečka mejo z Avstrijo. Policija si prizadeva, da bi na tej meji vzpostavili še eno vstopno točko. Doslej je v državo vstopilo prek 25.000 migrantov, samo v torek 8000. Policistom so na pomoč prišli dodatni vojaki. V Brežicah je dopoldne zgorelo 27 šotorov v zbirnem centru, ni znano če zaradi namernega požiga, ali ker so se begunci skušali ogreti ob ognju. Napeto je bilo tudi na Šentilju, kjer je tudi prišlo do izgrediv.

Ministrica za notranje zadeve Vesna Györkös Znidar je povedala, da se skuša z Avstrijo dogovoriti za čim večji sprejem beguncev. A tudi Avstrija ima težave, zato je po njenem mnenju velika verjetnost, da jih bodo v kratkem nehali sprejemati, je dodala.

Na 3. strani

MINISTER ŽMAVC V Sloveniji premalo o manjšinah

TRST - Minister za Slovence v zamejstvu Gorazd Žmavc je obiskal manjšinske ustanove. V intervjuju pravi, da v Sloveniji vlada še vedno premalo zanimanja za Slovence v sosednjih državah.

RAZISKAVA SLORI
Dvojezičnost še zelo daleč od željenega

TRST - Septembra letos je SLORI objavil rezultate raziskave o javni prisotnosti slovenščine v zasebnem in javnem sektorju na naseljenem območju slovenske narodne skupnosti v Italiji. Danes objavljamo izsledke raziskave. Iz nje izhaja, da so javne uprave, tudi pod normativno prisilo, bolj dosledne pri izvajanju dvojezičnosti kot pa zasebniki, v obeh primerih pa je to izvajanje daleč od optimalnosti. Daleč najbolj so se izkazale pokrajinske uprave, ki pa jih ukinjajo.

Na 4. in 5. strani

Trst: levica se poslavlja od Cosolinija

Na 8. strani

V DSI so se poklonili Pavletu Merkuju

Na 10. strani

Tudi Nika Furlani na mladinskem bienalu

Na 13. strani

Kučan in Mesić sta se poklonila Mihajlu

Na 17. strani

Samo Miklavc o Gianiju in Sloveniji

Na 20. strani

MILAN-GORICA-TRŽIČ - Obsežna preiskava na področju mamil

Obglavili kriminalno združbo

Lisice so natakili tudi Pietru Pirrellu, ki je s svojim avtomobilom prevažal kokain na Goriško

Ob zaključku obsežne preiskave, ki jo je vodila milanska protimafijska direkcija, so včeraj v Furlaniji juljski krajini, Lombardiji, Toskani in drugih delih severne in srednje Italije zaradi trgovine z mamili priprli 37 ljudi. Člana razvejane kriminalne združbe so policisti mobilnega oddelka goriške kvature in trziški karabinjerji aretirali tudi v Tržiču. Lisice so natakili Pietru Pirrellu, ki je s svojim avtomobilom Mini cooper redno prevažal iz Milana na Goriško večje količine kokaina. »Srce« združbe je bila Lombardija, njene lovke pa so segale tudi v Švico in Španijo. Kokain, so pojasnili preiskovalci, je prihajal v glavnem iz Kalabrije.

14

GEOSYSTEM

PEČI • KAMINI • DRVA ZA OGREVANJE • PELETI • KAMINI NA BIOETANOL • NAPRAVE ZA OGREVANJE • PRILAGODITEV DIMNIKOV V SKLADU Z ZAKONSKIMI PREDPISI IN VARNOSTJO • TOPLOTNA IZOLACIJA

POSEBNI POPUSTI od 20% do 60%

DAVČNE OLAJŠAVE PODALJŠANE DO KONCA LETA 2015

Izložba in skladišče: Gradišče (GO) • Ul. Udine 41
tel. 0481 969663 • fax 0481 969404 • mob. 335 54 91 812 • 393 23 58 403

info@casageosystem.it

www.casageosystem.it

PRORAČUN 2016

Aleksander Koren

aleksander.koren@primorski.eu

Kaj je zrno, kaj je plevel

Kako ločiti zrno od plevela v dnevnem bombardiranju z novicami, komentarji in ocenami, ki so velikokrat sad propagande ali ideoloških konstruktov?

Vzemimo za primer proračunski zakon za leto 2016. To je zakon, ki najbolj pogojuje vsakdanje življenje večine državljanov. Temelji na ekonomskih postavkah, a je dejansko najbolj politično med političnimi dejanji katerekoli vlade.

O številkah najprej. Matteo Salvini, vodja stranke, ki je Italijo skoraj spravila na beraško palico, ko je bila na oblasti, trdi, da rast bruto državnega proizvoda, s katerim se hvali sedanja pozicija, ni nobena rast, ker je na ravni predklicne telefonske številke, torej manjša od odstotka. V resnici ta trditve ne upošteva, da je bila Italija zadnje tri leta v recesiji, leto 2014 pa končala z negativno rastjo 0,4 odstotka. Ker bo letos rast 0,9 odstotka, rast BDP v Italiji objektivno presega odstotek. Ni kdo ve kaj, a v času vsesplošnih suhih krav niti ni tako malo.

Drug primer. Premier Matteo Renzi trdi, da je predstavil program najobsežnejšega znižanja davkov, kar jih pomnijo Italijani. Morda res, a to znižanje v dobri meri temelji na nadaljnjem zadolževanju države, to je na nalaganju bremen na prihodnje generacije. Gre za niz olajšav, ki imajo za cilj pospeševanje domače porabe, a je to še vedno tudi hazard.

In še o vojni znotraj vladajoče stranke. Ukinitve davka na nepremičnine je protiustavno, ustava določa namreč progresivnost obdavčitve glede na dohodek, trdi bivši tajnik Bersani. Toda profesor ustavnega prava Michele Aini, ki vlado vsak drugi dan kritizira zaradi določil ustavne reforme, je zapisal, da je to neumnost. Davek na nepremičnine, ki ga, mimogrede, poznajo v večini evropskih držav in ga uvaja tudi Slovenija, ni davek na dohodek. Je politična (in volilna) izbira. Če bi imel Bersani prav, bi morali biti za bogatejše po tej logiki dražji tudi bencin in cigarete.

V trafiko ali na bencinski servis pa nam zaenkrat, k sreči, še ni treba iti z davčno prijavo v roki.

SIRIJA - Nepričakovan obisk predsednika Bašarja al Asada v Moskvi

Putin izvaja ob vojaški tudi diplomatsko ofenzivo

Jutri na Dunaju zunanji ministri ZDA, Rusije, Turčije in Savdske Arabije

MOSKVA - Sirski predsednik Bašar al Asad je bil predsinoči v Rusiji na prvem obisku v tujini od začetka sirskega konflikta leta 2011. Na pogovoru v Moskvi se je svojemu glavnemu podporniku, ruskemu predsedniku Vladimirju Putinu zahvalil za pomoč v sirskega konflikta in dejal, da je rusko letalsko posredovanje pomagalo pri zajezitvi terorizma.

Putin mu je dejal, da na njegovo zahtevo pomagajo sirskega ljudstvu v boju proti terorizmu, da pa je mogoča politična rešitev sirskega konflikta »s sodelovanjem vseh političnih sil, etničnih in verskih v državi«, ter da mora imeti zadnjo besedo sirski narod. Z Asadom sta se strinjala, da morajo vojaškim operacijam v Siriji slediti politični koraki za končanje konflikta.

Tiskovni predstavnik sirskega predsedstva je povedal, da je Putin Asada seznanil, da se bo sestal s svetovnimi silami, da bi dosegli politično rešitev v Siriji. Putin je v pogovoru tudi izrazil obžalovanje, da se proti vladnim silam v Siriji bori najmanj 4000 borcev z območja nekdanje Sovjetske zveze. Na sirskega predsedstva potrdili, da se je Asad včeraj že vrnil v Damask. Popoldne so iz Kremlja sporočili še, da se je Putin včeraj po telefonu pogovarjal s savd-

Predsednika Bašar al Asad in Vladimir Putin na srečanju v Moskvi

ANSA

skim kraljem Salmanom in turškim predsednikom Recepom Tayyipom Erdoganom, ki ju je obvestil o pogovorih z Asadom.

Jutri srečanje Kerry-Lavrov

Iz Moskve je včeraj prišla tudi pomembna vest, da se bosta zunanja ministra ZDA in Rusije, John Kerry in Sergej Lavrov,

jutri sestala na Dunaju na pogovorih glede konflikta v Siriji. Na srečanju bosta tudi zunanja ministra Turčije in Savdske Arabije. Kot je sporočilo rusko zunanje ministrstvo, sta se Lavrov in Kerry včeraj pogovarjala po telefonu in se dogovorila za srečanje na Dunaju. Do njunega telefonskega pogovora je prišlo takoj po torkovem presenetljivem obisku sirskega predsednika Bašarja al Asada pri ruskem predsedniku Vladimirju Putinu.

Rusko zunanje ministrstvo je še pojasnilo, da se bo v petek sestala tudi Bliznjevzhodna četverica - ZDA, Rusija, Združeni narodi in Evropska unija - zaradi zelo napete situacije med Izraelci in Palestinci.

V Siriji na begu vse več ljudi

Zaradi ruskih letalskih napadov na cilje v Siriji in kopenske ofenzive sirskega režimskih sil je iz mesta Alep in okolice zbežalo več deset tisoč civilistov, poročajo aktivisti in humanitarne organizacije. Po poročanju turških medijev pa je na poti proti Turčiji okoli 50.000 ljudi. Humanitarne agencije so zelo zaskrbljene zaradi družin, ki so primorane spati na prostem, medtem ko postaja vse hladnejše. Mnogi begunci nujno potrebujejo hrano in osnovne potrebščine ter zatočišče.

V vojni v Siriji je od marca 2011 umrlo več kot 250.000 ljudi, več milijonov ljudi pa je moralo zapustiti domove, kar je sprožilo množične migracije beguncev v Evropo.

EU - Davčni privilegiji v Luksemburgu

Fiat bo moral poravnati 20 do 30 milijonov evrov

BRUSELJ - Evropska komisarka za konkurenco Margrethe Vestage je včeraj Sergiu Marchionneju pokvarila praznovanje ob začetku kotacije družbe Ferrari na Wall Streetu. EU je namreč sporočila, da mora družba Fiat-Chrysler, tako kot tudi ameriška veriga kavarn Starbucks, plačati med 20 in 30 milijonov evrov davčnih obveznosti za nazaj. Gre za prelomno odločitev unije po aferi LuxLeaks, ki je izbruhnila zaradi spornih dogovorov davčnih oblasti z multinacionalkami. »Luksemburg si mora zagotoviti poplačilo 20 do 30 milijonov evrov od Fiata, Nizozem-

ska pa poplačilo 20 do 30 milijonov evrov od Starbucksa zaradi neplačanih davčnih obveznosti,« je na Twitterju napisala Vestagejeva.

»Davčna stališča (v angleščini tax rulings), ki umetno znižujejo davčne obveznosti podjetij niso v skladu s pravili EU o državni pomoči,« je Vestagejeva poudarila na novinarski konferenci v Bruslju.

Ob odločitvi komisije se je že obregnil Luksemburg, ki meni, da davčna stališča niso bila nezakonita, vpletena podjetja pa vztrajajo, da so ravnala v skladu z davčno zakonodajo držav, v katerih delujejo.

IZRAEL - Potvarjanje zgodovine

Netanjahu: Veliki mufti dal Hitlerju idejo za holokavst

JERUZALEM - Izraelski premier Benjamin Netanjahu je naletel na oster odziv opozicije in Palestincev, ko je dejal, da je takratni vodja muslimanov v Jeruzalemu Hitlerju dal idejo za holokavst. Zgodovinarji so to že ovrgli kot netočnost. V torkovem govoru na svetovnem sionističnem kongresu je dejal, da je takratni veliki mufti Jeruzalema Hadž Amin al Huseini prepričal Hitlerja, da iztrebi Jude. »Hitler ni hotel iztrebiti Judov. Hotel jih je izgnati,« je dejal Netanjahu. To je nato utemeljil z besedami, da je veliki jeruzalemski mufti šel k Hitlerju in mu rekel, da če bo Jude izgnal, da »bodo vsi prišli sem«. Ko ga je Hitler vprašal, kaj naj naredi z njimi, pa mu je odgovoril, naj jih seže.

Izraelski opozicijski politiki in palestinski voditelji so ostro kritizirali Netanjahujevo izjavo, zgodovinarji pa so poudarili, da njegove trditve ne držijo.

»To je žalosten dan v zgodovini, ko vodja izraelske vlade tako sovraži svojega sosedo, da je pripravljen dati odvezo najbolj zloglasnemu vojnemu zločincu v zgodovini Adolfu Hitlerju za umor šestih milijonov Judov v holokavst,« je besede Netanjahuja komentiral generalni sekretar Palestinske osvobodilne organizacije Sajeb Erekat.

Vodja izraelske opozicije Izak Herzog je zapisal, da »mora biti tudi sin zgodovinarja natančen glede zgodovine«. Pokojni Netanjahujev oče je namreč bil zgodovinar. Glavna zgodovinarica muzeja holokavsta Jad Vašem Dina Porat pa je dejala, da čeprav je imel veliki mufti skrajna protijudovska stališča, ni bil on tisti, ki je dal Hitlerju idejo za iztrebljenje Judov. O iztrebljenju Judov je Hitler govoril v reichstagu že 30. januarja 1939, torej veliko prej, preden se je sestal z velikim muftijem novembra 1941.

ITALIJA - Proračun

Davek Imu bo veljal za luksuzne hiše

RIM - Renzijska vlada je po začetnem obotavljanju potrdila, da bodo lastniki luksuznih vil, stanovanj in gradov še naprej plačevali davek na nepremičnine Imu. Tudi, če gre za edino nepremičnino, pojasnjujejo na finančnem ministrstvu. Sprva je namreč vlada želela zmanjšati ali celo ukiniti nepremičninski davek Imu na luksuz, kar je sprožilo ostre polemike in odmeve. Od tod novica, da bo na tem področju ostalo vse pri starem.

V sklopu proračunskega zakona 2016 pa ostaja še vedno odprto vprašanje gotovinskih zneskov do vsote tri tisoč evrov. Renzi pravi, da takšen ukrep ne spodbuja davčnih utaj, kot pravijo sindikati in predstavniki leve v Demokratiški stranki. Predmet ostre polemike med vlado in Gibanjem 5 zvezd pa so še vedno igre na srečo v kavarinah in javnih prostorih. Vlada pravi, da ne bo izdala novih dovoljenj zanje, v Gibanju 5 zvezd pa pravijo, da proračunski zakon uva-ja prožnejšo zakonodajo na tem področju.

ITALIJA - Quotidiano nazionale

Vatikan zanikal papeževo bolezen

RIM - Papež Frančišek boleha za benignim rakom na možganih. Novica dnevnika Quotidiano Nazionale (izhaja v Firencah in v Bologni) je v par minutah preletela svet, v Vatikanu pa so jo včeraj kar dvakrat demantirali.

Časopis, ki ga izdaja založba iz grupe Monti, je prepričan, da so papežu diagnosticirali benigni možganski tumor, ki ga sicer ni treba operirati. Dnevnik je navedel zdravnika, ki naj bi zdravil Frančiška (Japonca Takanorija Fukushima) ter tudi kliniko San Rossore v Bariju, kjer naj bi omenjeni zdravnik pregledal papeža in mu diagnosticiral raka.

Tudi Fukushima je, podobno kot Vatikan, zanikal pisanje italijanskega dnevnika. Najbolj oster je bil vsekakor vatikanski glasnik Federico Lombardi, ki je takšno nepreverjeno novico označil ne samo kot popol-

Podtajnica na ministrstvu za kulturo Francesca Barracciu odstopila zaradi sodne afere

RIM - Podtajnica na ministrstvu za kulturo Francesca Barracciu je včeraj napovedala odstop po zaključku preiskave zaradi 81.000 evrov domnevne zlorabe javnega denarja v času, ko je bila deželna svetnica Demokratske stranke na Sardiniji. Zadeva je bila znana že dalj časa in je bila povod za ostre kritike Gibanja 5 zvezd predsedniku vlade Renziju, ki jo je kljub temu imenoval v vladno ekipo. Včeraj je sodnica v Cagliariju ugotovila, da obtožbe niso neutemeljene in določila, da bo proces 2. februarja 2016. Barracciujeva je poudarila prepričanje, da ni zagrešila kaznivih dejanj, kljub temu pa se je odločila za odstop z vladnega položaja.

Zakon Severino legitim, De Luca tvega stolček

RIM - Razzosoba ustavnega sodišča, da je zakon Severino skladen z ustavo tudi v določilu o suspenziji javnih upraviteljev, ki so bili predhodno obsojeni - tudi še ne pravnoomočno - odmeva zlasti v neapeljskih političnih krogih. Ustavno sodišče je odločalo v prizivu, ki ga je vložil neapeljski župan Luigi De Magistris. Kljub temu se mu ni treba bati, da bi izgubil župansko funkcijo zaradi lanske obsodbe o preseganju pooblastil, ko je kot sodnik preiskoval afero Why not. Prav včeraj ga je namreč prizivno sodišče povsem oprostilo, ker ni zagrešil kaznivih dejanj. Bolj kočljiv je položaj predsednika dežele Vincenza De Luce, ki je bil prav tako že obsojen pred izvolitvijo in zdaj resno tvega izgubo stolčka.

Nekdanji direktor INPS Mastrapasqua v priporu

RIM - Tudi nekdanji generalni direktor pokojninskega zavoda INPS Antonio Mastrapasqua je od včeraj v hišnem priporu zaradi korupcijske afere v zvezi s prilaščanjem javnih sredstev za zdravstvo. Karabinjerji so po nalogu sodstva izvedli ukrepe proti 17 osumljenim: štirinajstim so odredili hišni pripor, trem pa le delno omejili svobodo premikanja. Mastrapasqua, ki je že bil v vrtincu polemik, saj je bil član kar 25 upravni ali nadzornih svetov javnih in zasebnih družb, naj bi kot upravitelj zasebne Judovske bolnišnice v Rimu s ponarejeno dokumentacijo skupaj z zdravniki in drugimi upravitelji ogoljufal javno zdravstvo za več milijonov evrov. Karabinjerji so obtožencem včeraj zagreli za 7,5 milijona evrov premoženja.

noma neutemeljeno, temveč tudi kot zlonamerno in neodgovorno. Odgovorni urednik Quotidiano Nazionale Andrea Cingini vztraja, da je časopis objavil resnično novico, ki je sad temeljitega in dolgega raziskovalnega dela.

SLOVENIJA - V državo je doslej vstopilo že več kot 25.000 tisoč beguncev

Napetost in incidenti v zbirnih centrih v Brežicah in na Šentilju

LJUBLJANA - Naval beguncev na slovensko mejo se nadaljuje. Najbolj obremenjeni sta območji Brežic, kjer vstopajo, in Šentilja, kjer jih največ prečka mejo z Avstrijo. Policija si prizadeva, da bi na tej meji vzpostavili še eno vstopno točko. Doslej je v Slovenijo vstopilo prek 25.000 migrantov, samo v torek 8000. Policistom so na pomoč prišli dodatni vojaki.

Včeraj dopoldne je na območju Brežic prečkalo mejo okoli 3000 beguncev, popoldne pa so se prehodi nadaljevali. Okoli 17. ure se je približno 1600 beguncev iz Rigonc pri Dobovi, ki so od jutranjih ur čakali na vstop v državo, odpravilo proti Brežicam. Na vstop v sprejemni center so med drugim čakali tudi zato, ker so iz centra morali odpeljati begunce na druga mesta v državi, poleg tega so v centru morali pred prihodom novih migrantov počistiti in na novo postaviti šotore.

Zgorelo 27 šotorov

Kar 27 šotorov je namreč v sprejemnem centru v Brežicah dopoldne zgorelo. Ne ve se še, ali se je požar razširil namerno, ker naj bi nekdo med migranti protestno zažgal žimnico, ali pa slučajno, ker so se begunci želeli ogreti. Ogenj se je naglo razširil na bližnje šotore in ogrozil nekatere med begunci. Večina jih je bila v času, ko je zgorelo, na prostem, so pa policisti iz gorečih šotorov rešili devet ljudi, ki so tam spali. Nekaj ljudi je bilo vseeno poškodovanih, oskrbeli so jih v tamkajšnjem zdravstvenem domu.

Zaradi obremenjenosti sprejemnega centra v Brežicah ministrstvo išče tudi dodatne objekte v tem okolju, kamor bi začasno namestili begunce, preden jih premestijo v nastanitvene centre. Enega so tudi uspeli vzpostaviti, to je nekdanja tovarna Beti v Dobovi, medtem ko z drugim objektom krajevna skupnost v Dobovi in Ob-

Požar je v zbirnem centru za begunce v Brežicah uničil 27 šotorov, pri čemer so nekateri begunci dobili lažje opekline

ANSA

čina Brežice nista soglašali. Zato iščejo drugo možnost v okolici.

Največja težava pri soočanju z begunsko krizo je neobveščenost o tem, kam in kje bodo Hrvati begunce pripeljali, sta opozorila državni sekretar na notranjem ministrstvu Boštjan Šefic in ministrica Vesna Györkös Žnidar. Je pa generalni direktor policije Marjan Fank včeraj na Dunaju od hrvaškega kolega prejel zagotovilo, da bodo izboljšali komunikacijo.

Incidenti na Šentilju

Uradnega podatka o tem, koliko beguncev je Avstrija sprejela iz Slovenije, za zdaj ni. A po zagotovilih notranje ministrice je to število veliko manjše od števila migrantov, ki so prispeli v Slovenijo. Najbolj obremenjena točka na meji z Avstrijo je Šentilj, kjer je že prišlo do nekaj incidentov. Tako v torek kot tudi včeraj so begunci prebili ograjo in nenadzorovano prešli v Avstrijo.

Poleg tega je v torek prišlo do incidenta pri razdeljevanju hrane, v katerem sta bila poškodovana predstavnik Rdečega križa in prostovoljka Karitasa. Na Šentilju bodo po incidentu razdeljevali hrano le ob prisotnosti policistov. Begunci naj bi tudi vdrlji v skladišče hrane in oblačil, prišlo pa naj bi do pretepa med begunci in manjšega požara. Po besedah državnega sekretarja Šefica si zaradi preobremenjenosti Šentilja prizadevajo, da bi vzpostavili še eno vstopno točko migrantov v Avstrijo in ga tako razbremenili.

Vojaki že pomagajo

Sicer pa so policistom na Šentilj in Brežice včeraj v pomoč poslali dodatnih 250 vojakov. Poleg tega bi lahko v kratkem na pomoč policistom poslali tudi rezervne policiste. Vlada bo predvidoma danes po nujnem postopku obravnavala predlog spremembe zakona o organizaciji in delu policije, s katero bi omočili številni okre-

pitev pomožne policije, saj bi z dvigom starostne meje omogočili vpoklic dela upokojenih policistov.

Vojaki trenutno po zagotovilih obrambnega ministrstva izvajajo le podporne naloge policiji. Tako bo tudi ostalo, dokler ne bodo čez teden dni začele veljati spremembe zakona o obrambi, ki jih je DZ potrdil v torek pozno ponoči in dajejo dodatna pooblastila vojski pri soočanju z begunsko krizo. Vlada bo sicer lahko skladno z zakonom dodatno aktivirala vojake tako, da bo to predlagala DZ, ki bo odločal z dvotretjinsko večino.

Na sprejetje zakona se je včeraj odzval tudi predsednik države in vrhovni poveljnik obrambnih sil Borut Pahor, ki je dejal, da bi bilo morda smiselno razmisliti o klavzuli, ki bi onemogočala zlorabe. Po njegovem mnenju sta v slovenski politiki in javnosti potrebni zlasti razsodnost in jasnost ciljev pri ukrepih, ki so na voljo za reševanje begunske krize. (STA)

Györkös Žnidarjeva: Velika verjetnost, da bo Avstrija kmalu nehala sprejemati begunce

LJUBLJANA - Ministrica za notranje zadeve Vesna Györkös Žnidar je včeraj poudarila, da se slovenska policija skuša z Avstrijo dogovoriti za čim večji sprejem beguncev. A tudi Avstrija ima težave, zato je po njenem mnenju velika verjetnost, da jih bodo v kratkem nehali sprejemati.

Györkös Žnidar je po obisku mejnega prehoda Dobovec dejala, da tudi Avstrija ni sposobna sprejemati tako velikega števila beguncev, kot jih posreduje Hrvaška. Ministrica iz Avstrije sicer še ni prejela dokončnega signala, da bo zaprla mejo oz. da bi omejila sprejemanje beguncev iz Slovenije. Če bi se Nemčija in nato Avstrija odločili za to, bi se morala temu primerno odzvati tudi Slovenija. Po njenem mnenju bi bila nova izstopna točka beguncev iz Slovenije v Avstrijo zelo dobrodošla, ker je Šentilj zelo obremenjen.

Ministrica je povedala, da se je Slovenija že obrnila na EU za pomoč pri begunski krizi in pričakuje »maksimalno pomoč v obliki kadrov, opreme in finančne pomoči«.

Danes prihaja na pobudo Györkös Žnidarjeve na obisk v Slovenijo tudi evropski komisar za migracije Dimitris Avramopoulos. Govorili bodo o razmerah, v katerih se Slovenija trenutno nahaja, in tudi skušali poiskati ustrezne rešitve.

TRDNJAVA EVROPA - Zaradi begunske krize strožji nadzor

Kako države varujejo meje

Ograje, bodeča žica, policija in vojska, celo minska polja ... begunci pa prihajajo kljub vsemu

BRUSELJ - Varovanje meja v EU in sosednjih državah je spričo begunske krize v zadnjem času v ospredju pozornosti. Objavljamo pregled načinov varovanja meja v nekaterih članicah unije in državah ob t.i. balkanski poti, kot ga je posredovala nemška tiskovna agencija dpa.

GRČIJA

Grčija je konec leta 2012 ob kopenski meji s Turčijo postavila deset kilometrov dolgo in tri metre visoko dvojno ograjo z bodečo žico. Preostanek meje poteka po reki Evros. Ta odsek meje, ki je ponekod zaradi minskih polj nevaren, nadzorujejo obmejne patrulje. V preteklih letih je na tem delu umrlo več deset migrantov, številni so bili ranjeni. Letos o smrtnih primerih še ne poročajo, sicer pa je na tem delu v Grčijo poleti vstopilo kakih 1600 prebežnikov.

BOLGARIJA

Bolgarsko-turško mejo nadzoruje policija, ki beguncem preprečuje vstop v državo. Prejšnji petek je na tej meji eden od policistov ustrelil afganistanskega begunca - po navedbah policije je obmejna patrulja opozorilo streljala v zrak, zablodeli izstrelek pa je zadel migranta, ki je kasneje podlegel poškodbam.

MAKEDONIJA

Makedonija, ki sicer ni članica EU, je praktično ukinila varovanje meja z Grčijo

in Srbijo. Na meji so nameščeni policisti, a begunce spuščajajo naprej.

MADŽARSKA

Madžarska je 15. septembra postavila ograjo na 175-kilometrski meji s Srbijo ter nezakonito prečkranje meje razglasila za kaznivo dejanje. Vojska je s spremembo zakona dobila pooblastila za posredovanje na mejah in deluje v obmejnem območju od sredine septembra. V soboto je Madžarska zaprla tudi zeleno mejo s Hrvaško; večina te meje sicer poteka po težko prehodni reki Dravi in po reki Muri. Na madžarsko-hrvaški meji madžarski policiji pomagajo tudi policijske in vojaške enote iz držav višegradske četverice.

SRBIJA

Srbija, ki ni članica unije, svojo mejo z Makedonijo nadzoruje s policijo in in-frardečimi napravami, ki jih je financirala EU. Proti valu beguncev sicer ne ukrepa.

HRVAŠKA

Hrvaška policija je na meji s Srbijo ta teden prvič posredovala, da bi beguncem preprečila vstop v državo.

SLOVENIJA

Slovenija je policiste s posebno opremo namestila na vse mejne prehode s Hrvaško, kamor prihajajo begunci. DZ je sprejel tudi dopolnitev zakona o obrambi, ki daje vojski dodatna pooblastila pri širšem varovanju državne

meje. Vojaki bodo lahko opozarjali in usmerjali osebe, jim začasno omejili gibanje in sodelovali pri obvladovanju skupin in množic. Zaradi izjemno množičnega prihoda migrantov naj bi danes tudi uradno zaprosila za pomoč EU v opremi za policijo in v policijskih silah ter za finančno pomoč.

POLJSKA

Na vzhodni meji z Belorusijo, Ukrajino in rusko enklavo Kaliningrad ima Poljska nameščenih 10.000 pripadnikov obmejnih patrulj. Nadzor je okrepljen že lani v pričakovanju beguncev iz Ukrajine, a od tam ni navala prebežnikov.

BALTSKE DRŽAVE

Na mejah Estonije, Latvije in Litve z Rusijo je pogost prihajalo do napadov na migrante, ki so nezakonito prečkali mejo. V primerjavi z ostalimi državami EU v te države vstopi malo beguncev. Estonija in Latvija želita v prihodnjih letih varovanje meje z Rusijo okrepiti. Ob meji naj bi namestili sodobne naprave za nadzor ter postavili ograjo ob nekaterih odsekih.

ŠPANIJA

Priliv migrantov v Španijo se je v zadnjih letih močno zmanjšal. Delno je k temu prispevala izgradnja zidu v španskih enklavah Ceuta in Melilla v Maroku, po mnenju Madrida pa je glavni razlog za upad števila migrantov sodelovanje z državami, od koder so migranti.

BEGUNSKA KRIZA - Za skupne ukrepe

Juncker za nedeljo sklical vrh EU-Balkan

BRUSELJ - Predsednik Evropske komisije Jean-Claude Juncker je spričo begunske krize za nedeljo popoldne sklical vrh EU-Balkan, je včeraj sporočila Evropska komisija. Na srečanju naj bi se dogovorili o skupnem delovanju, ki bi ga začeli uresničevati nemudoma. Srečanja v Bruslju naj bi se udeležili premijerji Slovenije, Avstrije, Nemčije, Bolgarije, Hrvaške, Makedonije, Grčije, Madžarske, Romunije in Srbije, luksemburško predsedstvo Sveta EU, visoki komisar ZN za begunce ter predsednik Evropskega sveta Donald Tusk. Nanj so vabljeni tudi predstavniki evropske agencije za zunanje meje Frontex in evropskega azilnega urada EASO. Kot je komisija izpostavila v sporočilu za javnost, je spričo vse bolj kriznih razmer ob t. i. balkanski poti nujno močno okrepiti sodelovanje, posvetovanje in takojšnje ukrepanje.

Pobudo za srečanje sta menda dala nemška kanclerka Angela Merkel in avstrijski kancler Werner Faymann. »V mrzlih zimskih mesecih gre dobesedno za reševanje človeških življenj,« so poudarili v uradu avstrijskega kanclerja. Pri tem so izpostavili, da je treba zagotavljati pravico do azila, migranti, ki do azila niso upravičeni, pa se morajo vrniti v domovino. Dodali so, da bi morali na zunanji meji unije vzpostaviti "učinkovite hotspote", ob balkanski poti pa sta nujna tudi učinkovito vračanje zavrženih

prosilcev za azil ter finančna pomoč za oskrbo beguncev. V uradu avstrijskega kanclerja se zavzemajo tudi za tesnejše sodelovanje s Turčijo v begunski krizi. Na srečanju naj bi se osredotočili na delovanje centrov za registriranje beguncev, t. i. hotspotov, na zunanjih mejah unije. Hotspote naj bi v Grčiji in Italiji vzpostavili do konca novembra, prvi pa že delujejo.

Nemška kanclerka pa predlaga, da bi na srečanju govorili o skupnih rešitvah v zvezi z balkansko potjo. Kot je poudaril njen tiskovni predstavnik, ni prav, da vsaka država zase sprejema ukrepe. Ker ima ravnanje posamezne države posledice za druge države v veri, bi se morali posvetovati med seboj.

Val beguncev, ki po balkanski poti prihajajo v Evropo, se je septembra valil iz Turčije prek morja v Grčijo, od tam pa prek Makedonije in Srbije na Hrvaško, od koder so veliko večino ljudi prepeljali na Madžarsko, do tam pa v Avstrijo in Nemčijo, ki je za večino beguncev ciljna destinacija. Potem ko je Madžarska v soboto zaprla zeleno mejo s Hrvaško, se je tok beguncev preusmeril čez Slovenijo, ki je ob vse hujši stiski zaradi množičnega prihoda migrantov v torek zaprosila za pomoč EU pri soočanju z begunsko krizo. Priстойna ministrstva bodo po napovedih uradno zaprosila za pomoč v opremi za policijo in v policijskih silah ter za finančno pomoč.

Slovenski raziskovalni inštitut (Slori) je v letu 2015 izvedel raziskavo »Jezikovna pokrajina na naselitem območju slovenske skupnosti v Italiji«. Raziskavo je financirala Dežela Furlanija Julija krajina v okviru razpisa za Pobude posebne pomena, namenjenih vrednotenju zgodovinske in kulturne dediščine slovenske manjšine. Namen raziskave je bil zbrati in analizirati niz empiričnih podatkov o t. i. »jezikovni pokrajini« na območjih Furlanije Julijske krajine, v katerih je uradno priznan zgodovinski obstoj slovenske skupnosti.

Delo je bilo predstavljeno javnosti 4. septembra v Dvorani Tessitori v Trstu. Raziskovalno poročilo je dostopno na spletni strani www.slori.org. Vodja projekta in avtorica poročila je Maja Mezgec, znanstveni odbor projekta pa so sestavljali David Bandelj, Roberto Dapit, Devan Jagodic, Silvia Dal Negro in Emidij Susič. Za statistično obdelavo podatkov je poskrbela Norina Bogatec.

Raziskava o jezikovni pokrajini na območju slovenske narave

Kaj je jezikovna pokrajina?

Jezikovna pokrajina vključuje jezik cestnih znakov in smerokazov, oglasnih plakatov, tabel z imeni ulic in trgov, napisov na trgovinah, obratih in stavbah javnih uprav, a tudi jezik spontanega jezika (graffiti, obvestila, plakati itd.). Napis in njegov jezik so namreč del prostora, ki nas obdaja. Zato govorimo o jezikovni pokrajini kot prostoru, v katerem se pojavljajo napisi v različnih jezikih.

Jezikovno pokrajino sestavljajo tako napisi zasebne kot javne narave. Napis javne narave so napisi javnih uprav (državne uprave, občinske uprave, javnih agencij itd.), drugo kategorijo pa predstavljajo napisi zasebne narave (napisi zasebnikov, združenj, organizacij in družb), kjer posamezniki pri postavljanju napisov delujejo samostojno, ob spoštovanju veljavnih pravil javnega značaja. Dalje ločujemo med napisi »od zgoraj navzdol« (angl. top down) in »od spodaj navzgor« (angl. bottom up). Prvi so določeni s pravilniki; gre za napise javne narave, uprave in institucij. V drugem primeru pa so napisi posledica spontanega odločitve posameznikov.

Dejstvo je, da je jezikovna pokrajina nekaj dinamičnega, ker se spreminja, in obenem nekaj kompleksnega, saj jezikovno pokrajino sooblikuje več akterjev. Ni nujno, da pri oblikovanju jezikovne pokrajine javna uprava, zasebniki, združenja, obrati in posamezniki delujejo harmonično in skladno.

Zakaj raziskovati jezikovno pokrajino?

Raziskave o jezikovni pokrajini (angl. linguistic landscape) predstavljajo dokaj novo področje raziskovanja. Napisov (in krajsih besedil) ne gre obravnavati samo v luči svoje komunikacijske namembnosti, ampak ima uporaba več in različnih jezikov tudi globlji, simbolični pomen. Napisi so lahko odlično ogledalo, iz katerega je razvidna raba različnih jezikov v prostoru, tako v konkretnem, fizičnem smislu kot v prenesenem pomenu, kajti napisi neposredno odražajo družbeno rabo jezika v javnosti in njen status. Zrcalijo vlogo, ki jo imajo jeziki v dotičnem okolju in so odličen pokazatelj družbenih odnosov med različnimi jezikovnimi skupnostmi. Jezikovna pokrajina je odličen pokazatelj družbenega (ne)ravnovesja, zrcali družbeno moč jezikovnih skupnosti in v našem primeru tudi odnos manjšina-večina.

Raziskave o jezikovni pokrajini predstavljajo dragocen pripomoček za analizo statusa in vitalnosti jezikov, predvsem manjšinskih. Neki jezik je lahko bolj ali manj »viden« na ozemlju, kjer ga uporabljajo. Njegova prisotnost odraža kulturne, socioekonomske in politične razsežnosti jezikov in vpletenih prostorov.

Potek raziskave

Predmet analize je bila vidna navzočnost slovenščine tako v javnih (toponomastika, cestne oznake, javna obvestila/plakati itd.) kot v zasebnih napisih (izveski zasebnikov, oglaševanje, spontani napisi itd.).

Delovni načrt je predvideval izbor in popis ulic oz. naselij v vseh treh pokrajinah, kjer je prisotna slovenska manjšina. Najprej smo opredelili naselja, nato pa smo sestavili nabor ulic: za vsako naselje smo evidentirali del ene ali več ulic, na kateri je potekalo zbiranje podatkov. Izbirali smo ulice oz. predele, ki so, po naši presoji, za območje strateškega pomena, take, kjer so prisotni uradi ali izpostave javne uprave, druge javne (zdravstvo, knjižnice, šole ipd.) in zasebne storitve (trgovine, pisarne, kavarne, banke idr.). Za manjša naselja smo upoštevali celotno naselje oz. ključne točke (trg, postajo, glavno ulico ipd.).

Za zbiranje podatkov na terenu smo uporabili tehniko digitalne fotografije. V roku enega dneva smo za vsak predel fotografirali vse napise, vidne s ceste oz. pločnika, in obenem izpolnjevali pole za zbiranje podatkov na terenu. Nazadnje smo prenesli vse fotografije na računalnik, kodirali podatke in jih statistično obdelali.

Predmet obravnave oz. raziskovalno enoto predstavlja vsak napis posebej. To pomeni, da ima lahko ena ustanova več napisov in da smo obravnavali vsakega posebej.

Za vsak napis smo analizo izvedli na dveh nivojih:

- **Kje se nahaja napis: opredelitev lokacije/kraja in ustanove, na kateri je napis.**
- **Število jezikov in značilnost večjezičnih napisov: opredelitev vrste napisa, vrstnega reda jezikov, obsega besedila, pisave in velikosti črk glede na jezik. S tem smo ugotavljali, kateri jezik je izpostavljen kot dominanten.**

Ugotovitve

Enojezični in večjezični napisi

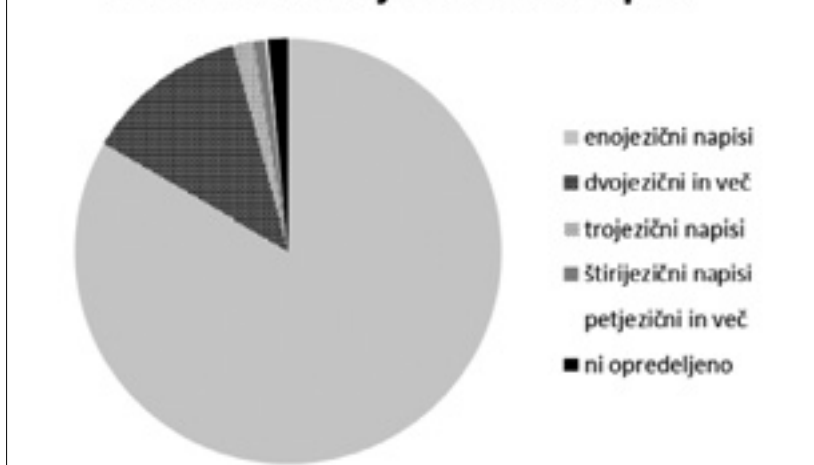
V nadaljevanju povzemamo glavne ugotovitve s posebnim poudarkom na podatke, ki zadevajo prisotnost slovenskega jezika na napisih.

Zbrali in analizirali smo korpus 3.879 napisov. Od teh je velika večina enojezičnih (83,4 %).

V 57 primerih (1,5 %) jezika nismo opredelili, ker gre večinoma za lastna imena ustanov, pri katerih je jezikovna opredelitev lahko sporna.

Kot je razvidno iz prvega grafa, gre za 3.237 enojezičnih napisov, kar predstavlja 83,4 % korpusa napisov. Med enojezičnimi napisi je največ na-

Graf 1: število jezikov na napisu

enojezičnih napisov v slovenščini in 311 večjezičnih napisov s slovenščino. Med vsemi večjezičnimi napisi je slovenščina prisotna v 53,2 % primerov, kar pomeni, da je zastopana na vsakem drugem večjezičnem napisu.

Na Videmskem smo slovenske krajevne različice v Reziji in Terski dolini obravnavali ločeno od standardne slovenščine. Samo v Terski dolini in Reziji smo zasledili napise s slovenskimi krajevnimi različicami.

Napisi s slovenščino po kraju

Nevidnost slovenskega jezika je opazna zlasti v večjih urbanih naseljih. Podatki kažejo, da je slovenščina v središču Trsta in Gorice skoraj nevidna in da so enojezični napisi v italijanščini prisotni tudi v tradicionalno slovenskih naseljih. Če primerjamo središči Trsta in Gorice, takoj opazimo, da je v Trstu dominantni status italijanskega jezika še močno zaznaven v primerjavi z Gorico, kjer se število večjezičnih napisov podvoji. V središču Gorice najdemo 6,9 % napisov s slovenščino, v središču Trsta pa 1,7%.

Relativno nizko prisotnost napisov s slovenščino zasledimo domala v celi tržaški pokrajini, kjer je le 9,2 % vseh napisov s slovenščino. Sicer je največ napisov s slovenščino med napisi

dvojezičnih občin Doberdob (62,6 %) in Nabrežina (58,1 %): v obeh primerih vrednosti presegajo polovični prag, ostaja pa vseeno dobršen del napisov (37,4 % in 41,9 %), kjer slovenščina ni prisotna. Za omenjeni dvojezični občini smo preverili tudi, koliko je enojezičnih napisov izključno v italijanščini. Podatki niso posebej spodbudni. V Nabrežini je od 58 enojezičnih napisov večina v italijanščini (82,8 %), manjši delež pa v slovenščini (15,5 %). V Doberdolu je od 44 enojezičnih napisov 75 % vseh v italijanščini, ostalih 25 % pa v slovenščini.

V goriški pokrajini je 13 % vseh napisov s slovenščino: 6,9 % v središču Gorice, 22,7 % v Štandrežu in 62,6 % v Doberdolu.

Tudi ko gre za večjezični napis, slovenščina ni samodejno vključena. Podatki namreč kažejo, da je tako v Trstu kot v Gorici tretjina večjezičnih napisov brez slovenščine. Jezikovna pokrajina Trsta in Gorice je torej pretežno enojezična in tudi če se večjezičnost pojavi, ni nujno, da vključuje slovenščino.

Tersko dolino in Rezijo, kjer sta prisotni še krajevni različici, smo obravnavali ločeno.

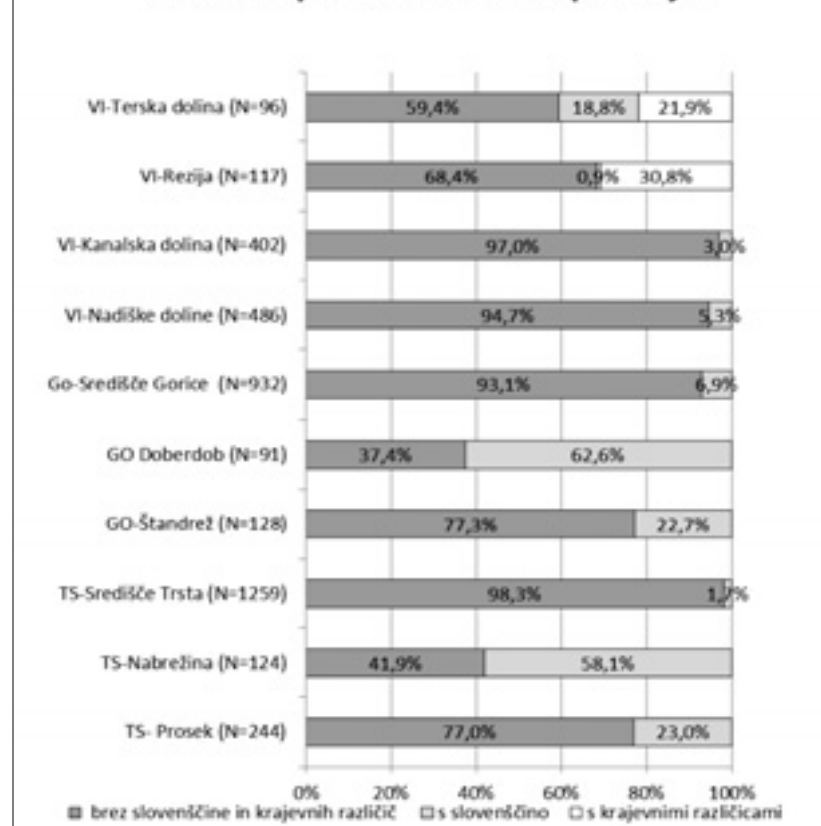
Analizirali smo tudi napise, kjer je slovenščina prisotna, in preučili status slovenskega dela napisa. Ko je slovenščina prisotna, ima enakovreden status z italijanščino: ista pisava, enak obseg besedila, enaka velikost črk, večinoma gre za dobeseden prevod. Izjemo predstavljajo vrsti red jezikov, saj so napisi večinoma najprej v italijanščini.

Večjezičnost javnih in zasebnih ustanov

Dalje smo preučili ustanove, kjer se pojavljajo napisi s slovenščino, in ugotovili, da je med napisi zasebnikov najmanj (5,1 %) napisov s slovenščino, med javnimi ustanovami jih je 17,1 %, med koncesionarji javnih storitev pa 21,8 %. Razlike so statistično pomembne.

Pri izvajanju dvojezičnosti so po zbranih podatkih najbolj dosledne pokrajinske uprave, in sicer ne zgolj za pri-

Graf 2: napisi s slovenščino po kraju

Pokrajini na naselitvenem modne skupnosti v Italiji

v manjši meri pa za državno upravo (4,7 %), vaške oz. društvene stvarnosti (6,1 %) in cerkev (12,5 %). Slovenske narečne različice igrajo pomembno vlogo kot identifikacijski dejavnik. Sočasno, vzporedno s procesom globalizacije opazamo tudi proces regionalizacije in lokalizacije, ki se odraža s težnjo po ohranjanju in izpostavljanju lokalnih posebnosti, identitete in tudi lokalne različice jezika. Krajevne različice jezika postanejo del simbolnega sistema, ki pripomore k ohranjanju drugačnosti in zagovarjanju lokalne identitete.

merov ne gre za »klasične« večjezične napise s prevodom celotnega besedila. Da je raba angleščine pogojena od izbranih komunikacijskih strategij (in manj s težnjo po prevodu v angleščino), odraža tudi dejstvo, da se za angleške dele besedila bolj pogosto uporablja drugo pisavo in velikost pisave, kar se v ostalih večjezičnih napisih dogaja manj pogosto. Omenjeni trendi izkazujejo uveljavljanje angleščine kot globalnega jezika, kjer prevod iz/v angleščino ni vedno potreben.

Pogosta raba angleščine odseva tudi določene modne trende predvsem na področju potrošništva in obenem uveljavitev angleščine kot globalnega jezika tehnologije.

Kako naprej? Posegi na področju jezikovnega načrtovanja in jezikovne politike

Izvedeno raziskovalno delo potrjuje realno potrebo po empiričnem raziskovanju jezikovne pokrajine, po konkretnih podatkih, ki utemeljujejo zahteve po taki jezikovni politiki, ki promovira vidno dvojezičnost in dejansko rabo obeh ali več jezikovnih kodov. Iz zbranih podatkov lahko izpostavimo nekatere težave in oblikujemo vrsto predlogov in priporočil za pogostejšo prisotnost slovenskega jezika na napisih.

Opazamo določeno neuravnoteženost: slovenščina je povečini prisotna le, če je to predpisano.

Napisi samo v italijanščini si utirajo pot tudi v tradicionalno slovenskih jedrih, kjer bi pričakovali, da je slovenščina prisotna na vseh napisih. Ko smo prosili za dovoljenje za fotografiranje napisov, smo ugotovili, da nekateri obvladajo slovenščino, četudi nimajo izobešenih slovenskih napisov. Ostaja pa dejstvo, da tudi na območju dvojezičnih občin zasledimo primere enojezičnih napisov v italijanščini.

Postavlja se vprašanje, kako pristopiti h gospodarstvenikom, ki delujejo na poselitvenem prostoru slovenske narodne skupnosti, in jih spodbuditi k rabi slovenščine na napisih za javnost. Treba bi bilo okrepiti občutljivost gospodarstvenikov slovenske in italijanske narodnosti za to tematiko in spodbujati dvojezičnost kot dodano vrednost, tudi na področju trgovine, da subjekti iz gospodarstva samostojno pristopijo k rabi slovenščine pri javni komunikaciji.

Prav tako gre razmisliti, kako promovirati napise v slovenščini v mestnih

središčih, tudi v komercialne in turistične namene. Večkrat je bila izpostavljena zamisel o nalepki, s katero bi stranke obveščali o možnosti rabe slovenščine. Na terenu smo zasledili zanimiv primer, kjer je trgovec izpostavil napis z vsemi jeziki, ki jih obvlada, vključno z narečnimi oblikami. Podobne poteze bi lahko bile koristne in uporabne tudi za širjenje rabe slovenščine.

Lahko se zgledujemo po primeru Kanalske doline, kjer je v večjih naseljih, ki jih pogosto obiskujejo nemške stranke, opaziti precej dosledno uporabo kombinacije italijansko-nemških nalepk z navodili, npr. tirare-ziehen in chiuso-geschlossen, ter dvojezične urnike ipd. Podobna uporaba slovenščine na napisih, predvsem na slovenskem poselitvenem prostoru, bi gotovo pripomogla tudi k boljшему pasivnemu poznavanju slovenskega jezika med italijansko govorečim prebivalstvom.

Pomembno je spremljati tudi doslednost zakonsko predpisanega izvajanja javne rabe slovenščine in vidne dvojezičnosti s strani javnih uprav in koncesionarjev javnih storitev.

Nenazadnje gre poudariti, da so predpisi o javni rabi slovenščine obvezujoči za javne uprave (zakon 38/2001), ne pa za zasebnike. Javna raba slovenščine za zasebnike ni normirana. Tudi nekateri občinski statuti dvojezičnih občin so s tega vidika pomanjkljivi, ker prisotnost slovenščine ni obvezujoča za vse javne napise, predvsem pa ni regulirana raba slovenščine na napisih zasebnikov. Kot primer dobre prakse lahko omenimo Katalonijo, kjer je zakonsko obvezujoča prisotnost katalonskega jezika na vseh javnih in zasebnih napisih. Posledica neobvezujoče javne rabe slovenščine za zasebnike je lahko razvidna v primerih dvojezičnih občin, kjer se pojavljajo napisi za javnost tudi izključno v italijanskem jeziku.

Prednosti večjezične jezikovne pokrajine

Prisotnost slovenščine v jezikovni pokrajini ni ključnega pomena samo za pripadnike slovenske narodne skup-

nosti, ki s tem utrjujejo svojo prisotnost, svoj položaj na teritoriju in prisotnost jezika, ampak tudi za pripadnike večinskega naroda, ker jim je tako dana možnost, da se soočajo z manjšinskim jezikom, ga spoznajo in posledično tudi lažje razvijejo pozitiven in sprejemajoč odnos do tega jezika. Jezikovna pokrajina je lahko tudi strategija za pasivno učenje jezika, saj predstavlja dodatno priložnost za izpostavljenost jeziku tudi za negovorce.

Jezikovna pokrajina in jezikovna politika

Jezikovne politike odpravljajo ključno vlogo pri oblikovanju jezikovne pokrajine. Odnos med jezikovno pokrajino in jezikovno politiko je lahko vsaj dvosmeren. Dvo- ali večjezični napis lahko dojamemo kot razpoznavni znak prisotnosti določene jezikovne skupnosti ali kot odraz jezikovne politike, ki pripisuje enak status obema kodoma, kar ne nujno odraža realne slike stanja,

ampak zgolj jezikovno politiko teritorija, ki si prizadeva za razvoj večjezičnega prostora. Zato izbire jezikovnih kodov ne gre pripisovati zgolj jezikovni skupnosti, ampak tudi sklopu bolj ali manj uradnih ukrepov jezikovnih politik, odnosu govorcev do jezika in ideologiji, ki prevladuje med prebivalstvom.

Sklep

Sklenemo lahko, da je v preučevanem primeru razpoznaven nižji status slovenskega jezika, predvsem zaradi pomanjkanja napisov s slovenščino pri zasebnikih, ki ne občutijo potrebe po tem in to podkrepijo ni zakonsko normirano. Tudi ko gre za potrebo po večjezičnem napisu, ni nujno, da napisi vključujejo slovenščino. Potrebna je torej ustrezna jezikovna politika in s tem povezana jezikovna načrtovanje ter institucionalna podpora pri izvajanju ukrepov. Slovenska manjšina pogreša zavestno in usmerjeno jezikovno politiko in načrtovanje, ki bi zajelo tudi prisotnost slovenskega jezika v jezikovni pokrajini.

K temu gre dodati še, da kljub spodbudnim podatkom o porastu institucionalne dvojezičnosti, ki je razvidna iz prisotnosti slovenščine na napisih javne uprave in koncesionarjih javnih storitev, slednji še vedno nedosledno in nezadostno izvajajo določila zaščitnega zakona o javni rabi slovenščine v odnosih med javno upravo in uporabniki.

mer slovenščine, ampak tudi za furlanščino in angleščino.

Ugotovitev podpira tudi podatek o prisotnosti slovenščine v napisih od spodaj navzgor in od zgoraj navzdol. V kategoriji od spodaj navzgor je malo večjezičnih napisov s slovenščino (6,5 % v primerjavi z 17,8 % napisov v kategoriji od zgoraj navzdol). Slika stanja kaže, da so javne uprave in napisi javnega značaja bolj dosledni pri izvajanju dvojezičnosti kot pa zasebniki, čeprav javna uprava in koncesionarji javnih storitev močno zamujajo pri izvajanju 10. člena zakona 38/2001. Veliko je manevrskega prostora, da se okrepi prisotnost slovenščine v napisih zasebne narave, kar pa zahteva dolgoročno prizadevanja. Opazamo torej protislovje, da so sedaj pod normativno prisilo ravno javne uprave, vključno s koncesionarji javnih storitev, najbolj dosledne pri zagotavljanju in izpostavljanju vidne večjezičnosti.

Slovenske krajevne različice na Videmskem

Podatke za slovenske krajevne različice podajamo ločeno, saj se pojavljajo samo na Videmskem. Tu zasledimo 57 napisov (1,5 % celotnega korpusa napisov) v krajevnih različicah slovenskega jezika, in sicer v Reziji (30,8 % vseh napisov) in v Terski dolini (21,9 %). Od tega je 17 samostojnih napisov izključno v krajevni različici in 40 večjezičnih napisov s krajevno različico. Napisi s krajevno različico se pojavljajo zgolj na cestnih znakih in smerokazih (14,1 % vseh napisov na cestnih znakih in smerokazih) ter na turističnih panojih ipd. (5,9 %). Po tipu ustanove gre večinoma za občinsko upravo (10,1 %),

Primerjava med prisotnostjo slovenščine, furlanščine, nemščine in angleščine na napisih

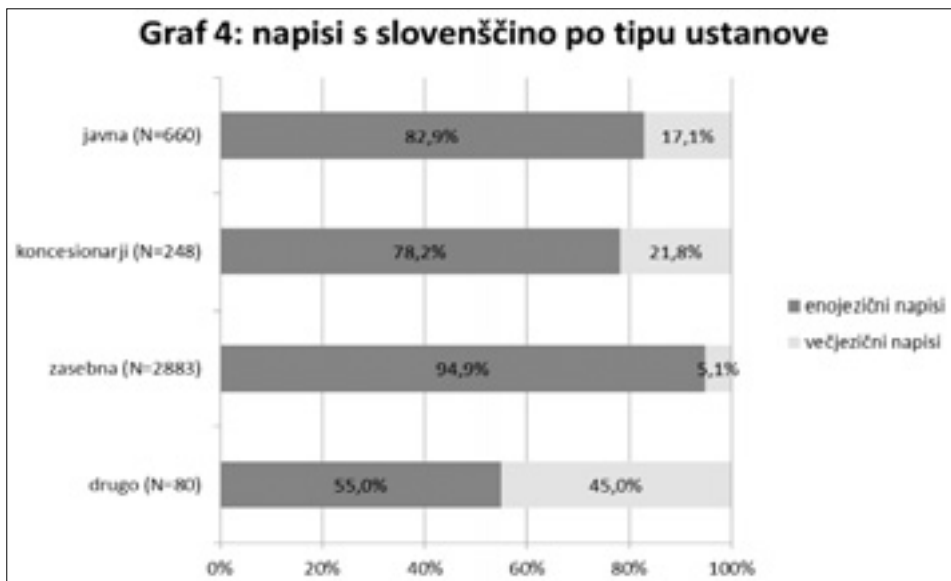
Ob slovenščini smo preučili še položaj drugih priznanih regionalnih jezikov in angleščine kot mednarodnega jezika.

V primerjavi s slovenščino je na preučevanem območju bistveno nižje število napisov s furlanščino in nemščino. Furlanščina je v večji meri prisotna na napisih videmske in goriške pokrajine, nemščina pa na Videmskem.

Pri slovenščini in furlanščini zasledimo določene podobne trende: ko se na napisih pojavi slovenščina oz. furlanščina, zasledimo težnjo po dobesednih prevodih, enakem obsegu in istih vsebinah v italijanskem in slovenskem oz. furlanskem jeziku. Gre torej večinoma za prevode, kar odraža logiko večjezičnosti, oz. objave napisa z istim besedilom v več jezikih. Tudi pisava je večinoma ista.

Slovenščina in furlanščina sta v večji meri prisotni na napisih javne uprave kot med napisi zasebnikov. Skladno s tem je med napisi s slovenščino in furlanščino več napisov od zgoraj navzdol kot napisov od spodaj navzgor, kar pa ne velja za nemščino in angleščino, kjer je raba angleščine in nemščine na napisih bolj enakovredna. Očitno je, da imata nemški in angleški jezik višji status in je interes zasebnikov po napisih v nemščini in angleščini večji.

Napisi v angleščini predstavljajo pojav zase. V polovici primerov niso neposredno prevedeni: v različnih jezikih so podane različne vsebine. Gre torej bolj za strategije sporočanja in posledične izbire jezikovnih kodov. To dokazuje tudi dejstvo, da je v skoraj polovici primerov obseg besedila različen (več je besedila v italijanščini). Torej v polovici pri-

CELOVEC - Začetek Primorskih dnevov

32 let kulturne izmenjave med Koroško in Primorsko

Odprtje s predstavitvijo publikacij - Na sporedu vrsta prireditev

Primorski dnevi na Koroškem so se včeraj začeli s predstavitvijo štirih publikacij o Slovencih v Italiji v Tischlerjevi dvorani v Celovcu

IVAN LUKAN

CELOVEC – S predstavitvijo štirih publikacij o Slovencih v Italiji so se v Mohorjevi hiši v Celovcu v ponedeljek začeli letošnji Primorski dnevi na Koroškem. Številni publiki v Tischlerjevi dvorani so bili predstavljeni spomini goriškega Slovenca Karla Bonuttija »Med izbiro in zgodovino«, »Slovenska pesem v tujem škornju. Od doma do puščavskega peska« Marije Stanonik, izredno zanimiva raziskava o ljudski religioznosti v Kanalski dolini z naslovom »O umiti in v prt zaviti lobanji« Nataše Gliha-Komac ter znanstveno delo Karmen Kenda-Jež »Shranili smo jih v bančah« o oblačilnem izrazoslovju v Kanalski dolini.

Letošnji Primorski dnevi, ki so razdeljeni na pet dni oz. večerov (zadnja prireditev je napovedana 29. novembra), se bodo odvijali na celotnem dvojezičnem ozemlju Koroške, na nekaterih terminih se bo odvijalo tudi več različnih prireditev, npr. kot od odprtju predstavitev publikacij, radijska oddaja in srečanje odbornikov z ogledom Gorsetove galerije v Svečah v Rožu in doma Einspielerjev. Poleg uvodne predstavitev publikacij bodo na sporedu še razstave, srečanja glasbenih šol, mladinske, otroške in splošne gledališke predstave ter tudi politična okrogla miza o aktualnih vprašanih slovenske skupnosti v Italiji in v Avstriji. »Vsekakor se na Koroškem veselimo bogate ponudbe in srečanja s prijatelji iz Gorice, Trsta in Ukeve,« je na prvem srečanju letošnjega cikla prireditev poudarila tajnica Krščanske kulturne zveze Zalka Kelih-Olip.

Načrtna kulturna izmenjava med Koroško in Primorsko se je začela leta 1983, ko so predstavniki Zveze slovenske katoliške prosvete v Gorici, Slovenske prosvete iz Trsta in Krščanske kulturne zveze iz Celovca na srečanju v Ukvah sklenili redno kulturno izmenjavo vsako leto sredi oktobra, izmenično na Primorskem in na Koroškem. Poleg Gorice in Trsta so vključene tudi Ukve. V okviru prireditvenega cikla gostujejo na Koroškem oz. na Primorskem posamezniki in skupine in pokažejo prerez svojega kulturnega delovanja. Zvrstijo se nastopi glasbenikov, gledališke predstave, likovne razstave in predstavitve najnovejših knjig. »Vključujemo pa tudi srečanja političnih organizacij, kjer razpravljajo o aktualnih vprašanih in problemih zamejstva. Dejansko so te prireditve pomemben prispevek k skupnemu slovenskemu kulturnemu prostoru in krepijo vezi med rojaki, ki živijo na preprihu raznarodovanja in potujčevanja«, je ob začetku letošnjih Primorskih dnevov v Celovcu še pristavila tajnica KKZ Zalka Kelih-Olip.

Že v torek je bilo v Domu prosvete v Tinjah odprtje razstave (Deziderij Švara, Trst) in srečanje (slovenskih) glasbenih šol (z učenci Glasbene šole dežele Koroške, SCGV Emil Komel iz Gorice in Glasbene matice iz Trsta), jutri pa bo na sporedu še mladinska gledališka predstava Eeny, Meeny, Miny, Moe (Helena Pertot) v Višji šoli v Št. Peter pri Šentjankobu (gostuje Gledališka skupina Mladi v odkrivanju skupnih poti (Mosp) iz Trsta, režija: Helena Pertot) ter predstava »Stara hiška, hruška, buška in zlato pero« (re-

žija: Lučka Susič) v Tischlerjevi dvorani v Celovcu (gostuje Slovenski oder, Trst). 27. oktobra sledi okrogla miza na temo »Varčevalni ukrepi – kako zagotoviti nadaljnje delovanje slovenskih struktur?«, na kateri bodo sodelovali predstavniki SSO, SSK, NSKS in EL. Niz prireditev pa bodo zaključili 29. novembra v farnem domu v Selah z gledališko predstavo »Aulularia« (Titus Maccius Plautus). Gostuje Dramska družina SKPD F. B. Sedej iz Števerjana, režija: Franko Žerjal.

Ivan Lukan

ŠOLSTVO - Stranka lipove vejice o odloku za slovensko šolo

SSk: Zamujena priložnost

»Dokument je ponižal dostojanstvo slovenske šole v Italiji« - Zakaj ni bil soudeležen SSŠ?

TRST - Zamujena priložnost in ponižanje dostojanstva slovenske šole: to je za stranko Slovenska skupnost odlok italijanske ministrice za šolstvo Stefanie Giannini, ki bi moral določila šolske reforme, znane pod imenom »Dobra šola«, prilagoditi potrebam slovenske šole v Italiji. Tako stališče o odloku izraža SSK v sporočilu za javnost, v katerem uvodoma poudarja, da je šola eden izmed temeljev, na katerih sloni prihodnost slovenske narodne skupnosti in da je pri pobudah v njen prid dobrodošla in nujna čim širša podpora vseh političnih in družbenih dejavnikov narodne skupnosti in institucij Republike Slovenije.

Glede odloka, za katerega si je prizadevala poslanka Tamara Blažina, pa SSK kot že rečeno ocenjuje, da gre »za ponovno zamujeno priložnost in da je dokument vrh vsega še ponižal dostojanstvo slovenske šole v Italiji ravno v času, ko slavimo častljivo obletnico. Pri SSK cenimo prizadevanja in trud, ki so bili vloženi zato, da se pridobijo dodatne zakonske izboljšave. Ne razumemo pa, zakaj ni bil primerno soudeležen Sindikat slovenske šole, ki je tudi v svojem zadnjem tiskovnem sporočilu posredoval kar nekaj pomembnih iztočnic, ki bi jih bilo potrebno upoštevati za izboljšanje odloka,« piše v tiskovnem sporočilu.

SSK podpira zahtevo, da mora slovenska šola uživati široko avtonomijo, ki bi ji omogočala učinkovito šolsko ponudbo z ozirom na sedanje razmere in potrebe. V tem smislu je temu potrebno prilagoditi seznam osebja in sredstva, meni stranka lipove vejice, za katero pa je »nerazumljivo, da ministrski odlok govori o digitalizaciji slovenske šole, kar je seveda pozitivno, pri tem pa ne predvideva finančnih sredstev. Isto velja za določila, ki urejujejo prilaganje preverjanja INVALSI. Odprta ostajajo nadalje vprašanja ločenih lestvic za učno in neučno osebje ter pokrajinskih šolskih uradov na podlagi zakona št. 32 iz leta 1973, ki še vedno čaka na mnenje državne advokature.«

SSK je pred nekaj leti že predstavila svoj zakonski predlog glede slovenske šole in je na tej osnovi še vedno pripravljena sodelovati z vsemi, začenši s predsednico paritetnega odbora Ksenijo Dobrila in ravnateljem slovenskega šolskega urada Igorjem Giacominijem. V presojo vseh zainteresiranih strani polaga tudi možnost interpelacije šolski ministrici z navedbo vseh problemov, ki jih objava uradnega besedila ministrskega odloka o slovenski šoli nikakor ni rešila, se zaključuje sporočilo za javnost SSK.

LJUBLJANA - V 93. letu starosti

Umrli France Bučar, spoštovani starosta slovenske politike

LJUBLJANA - V 93. letu starosti je umrl predsednik prve demokratično izvoljene slovenske skupščine France Bučar. Veljal je za spoštovanega starosta slovenske politike. Bil je eden od očetov slovenske ustave in slovenske osamosvojitve. Med drugo svetovno vojno je bil partizan, po njej pa nekaj časa v nemilosti takratnih oblasti. Bil je med ključnimi ljudmi, ki so si prizadevali za samostojno Slovenijo. V znameniti 57. številki Nove revije leta 1987 je objavil svoj prispevek za slovenski nacionalni program, kasneje pa je bil svetovalec odbora za človekove pravice, zameška leta 1989 ustanovljene koalicije strank Demos.

Ob ustanovitvi Slovenske demokratične zaveze leta 1989 je postal predsednik sveta te stranke. Leta 1990 je bil izvoljen v slovensko skupščino in bil nato izbran za njenega predsednika. V nastopnem govoru v parlamentu maja 1990 je Bučar med drugim dejal, da »s konstituiranjem te skupščine lahko menimo, da se je končala državljanska vojna, ki nas je lomila in hromila skoraj pol stoletja«. Kot predsednik parlamenta in ustavne komisije je bil nato eden od ključnih ljudi pri odločitvah, ki so vodile v samostojnost Slovenije. Predsedoval komisiji za pripravo nove slovenske ustave, na čelu Skupščine RS je bil tudi med osamosvojitveno vojno in vse do leta 1992. Leta 1992 je bil izvoljen tudi v prvi državni zbor, leta 1994 pa se je neuspešno potegoval za župana Ljubljane.

Leta 1996 se je upokojil, a je ostal aktiven v političnem življenju.

Proti koncu politične poti je bilo v njegovih nastopih v javnosti čutiti razočaranje nad smerjo, ki jo je ubrala samostojna Slovenija. V pogovoru za STA marca letos je dejal, da se »zadeve odvijajo zelo zelo drugače, kot pa smo si predstavljali ob osamosvojitvi«. Bučar je menil, da nobena od dosedanjih vlad, z Demosovo vred, ni naredila trajne pozitivne spremembe. Zelo kritičen je bil Bučar tudi do nekdanjega sopotnika Janeza Janše. Kot je leta 2013 dejal v pogovoru za Mladino, je Janša kljub protikomunistični retoriki »največji komunist med komunisti«.

France Bučar se je rodil 2. februarja 1923 v Bohinjski Bistrici. Med drugo svetovno vojno se je aktivno vključil v boj proti okupatorju. Še kot dijaka so ga zato najprej zaprli Italijani in nato še Nemci. Zaradi sodelovanja z Osvobodilno fronto so ga leta 1942 internirali v Gonars, po kapitulaciji Italije pa je bil premeščen v Nemčijo. Julija 1944 je pobegnil in se pridružil narodnoosvobodilnemu boju. (STA)

Kučan o Bučarju

»Slovenci imamo do njega velik moralni dolg,« je včeraj med obiskom v Šempasu pri Gorici dejal nekdanji predsednik republike Milan Kučan. »France Bučar je bil človek trdnih moralnih načel, ki jim je bil zvest, ne glede na prilike, v katerih je poskušal in moral in se trudil ta načela tudi uveljaviti. Tako v časih, ki so bili usodni za slovenski narod, v času druge svetovne vojne in kasneje v letih 1990 in 1991, ko se je odločalo o slovenski prihodnosti,« je včeraj za Primorski dnevnik o preminulem Francetu Bučarju povedal nekdanji slovenski predsednik Milan Kučan. Vest o Bučarjevi smrti ga je dosegla med včerajšnjim obiskom na Goriškem. »Sodelovanje z njim je bilo dobro, bil je človek idej, ki je bil zanj pripravljen zastaviti tudi samega sebe in svoje dostojanstvo. Mislim, da imamo Slovenci do njega velik moralni dolg, večjega kot se mu ga je izkazovalo zadnja leta njegovega življenja,« je še dodal Kučan. (KM)

VIDEM - Preiskava se je začela v Furlaniji in se razširila na tri države

Racija proti trgovcem z orožjem

Skupno 27 preiskovanih, od teh 16 v raznih deželah Italije ter 11 v Sloveniji in Hrvaški - Orožje je prihajalo z Balkana

VIDEM - Karabinjerji enote ROS so včeraj ponatno državnega tožilstva v Vidmu in v sodelovanju s slovenskimi in hrvaškimi policisti uspešno zaključili mednarodno preiskavo nezakonitega trgovanja z orožjem. Vse se je začelo že pred meseci, ko so karabinjerji v Arterni zaplenili orožje in strelivo dvema furlanskima zbirateljema, 38-letnemu Igorju Colaoneju in 39-letnemu Silviu Casarsu. Z metal detektorjem sta iskala ostanke orožja na bojiščih prve in druge svetovne vojne, na domu pa so jima našli tudi novejša orožja, naboje, ročne bombe in druge peklenke stroje, domnevno balkanskega izvora.

V preiskavi, ki je sledila, so odkrili mednarodno kriminalno združbo, ki se je ukvarjala z nedovoljeno proizvodnjo in prometom z orožjem. Kriminalisti policijske uprave v Novi Gorici so tako prišli na sled dvema slovenskima državljanoma, Draganu Kokotu in Jakobu Marušiču, ki naj bi Furlanoma preprodajala orožje balkanskega izvora. Preiskava se je razširila tudi na Hrvaško, kjer je urad za boj proti organiziranemu kriminalu iz Reke izsledil trojico domnevnim dobaviteljev orožja.

V Italiji se je preiskava razširila na druge dežele. Julija so v Bielli zaradi posesti orožja in streliva aretirali 63-letnega Walterja Venturinija, včeraj pa so aretirali še dva moška, enega v Emiliji in drugega v Čen-

ti v Furlaniji. Pri slednjem so našli tako nevarne peklenke stroje, da so jih morali razstreliti kar na samem kraju najdbe, saj bi bilo premikanje prenevarno.

Skupno so v preiskavi ovadili sodstvu 27 ljudi, od teh 16 v Italiji (poleg FJK še v Venetu, Lombardiji, Emilii Romagni in Markah) in 11 v Sloveniji in na Hrvaškem. V Sloveniji, kjer je preiskavo koordiniralo okrogno državno tožilstvo v Novi Gorici, je policija na območju Murske Sobote, Maribora, Ljubljane, Kranja, Kopra in Nove Gorice izvedla sedem hišnih preiskav in pridržala dva osumljenca, prav tako so dvema od preiskovanih odvzeli prostost na Hrvaškem. Pri preiskavi je sodeloval tudi Europol.

Trst

Ulica dei Montecchi 6
tel. 040 7786300
faks 040 7786339
trst@primorski.eu

Primorski
dnevnik

INTERVJU - Gorazd Žmavc, minister za Slovence v zamejstvu in po svetu

»Manjšina s čvrstim ogrodjem, ki je v Sloveniji malo poznano«

»Ljubljana spremlja afero KB centra, ki ima podobnosti s slovenskimi zgodbami«

Minister za Slovence v zamejstvu in po svetu Gorazd Žmavc je včeraj na Tržaškem imel kar naporen dan. Od jutra do večera je namreč obiskal kar enajst slovenskih ustanov, vmes pa je našel čas tudi za srečanje z deželnim odbornikom Giannijem Torrentijem. Med obiskom na Primorskem dnevniku smo ministra zaprosili za krajši pogovor.

Minister Žmavc, kako ocenjujete odnose med matično Slovenijo in Slovenci v Italiji?

Zadovoljen sem, da so ti odnosi v zadnjih letih ubrali pravo smer, čeprav je treba še marsikaj narediti in postoriti, da bodo še boljši. Slovenska manjšina si pri tem zasluži posebno pohvalo.

Zakaj pa?

Zato, ker je dobro prestala različne družbene sisteme v Sloveniji in se je hkrati dobro vključila v veliko evropsko družino, katere sestavni del je tudi Slovenija. Manjšina je marsikaj koristnega naredila tudi za slovensko državo.

Kaj imate v mislih?

Napori, ki jih vi vlagate v zaščito slovenskega jezika, identitete in kulture, so lahko zgled marsikateremu Slovincu v matici in njenim institucijam. Prispevate, da je Slovenija večja, kot bi sicer bila.

Res je tudi, da marsikdo v Sloveniji slabo in površno pozna življenje

Minister Gorazd Žmavc rad izpostavlja vlogo Primorskega dnevnika FOTODAMJ@N

Slovencev v sosednjih državah. Kdo je za to odgovoren?

Vaša ocena o slabem poznavanju je zelo blizu resnici. Žal.

In kaj bi bilo treba narediti, da se stanje izboljša?

Ko sem prevzel ministrski resor, sem to hibo takoj opazil. Borba za slovenstvo, ki jo bijete Slovenci izven meja matice - teh je približno pol milijona - je pri nas premalo poznana in zato prihaja premalo do izraza. In to je tudi moje osnovno sporočilo slovenskim medijem.

In kakšen je odziv v občinah?

Delamo na tem, da se položaj izboljša. Vi na Primorskem dnevniku ste veliko naredili in se trudite za okrepitev tega dnevnega pretoka informacij, ki mora v dve smeri. Prav je, da je manjšina seznanjena z dogajanjem v Sloveniji in prav bi bilo, ko bi tudi Slovenija bila obveščena o tem, kar se dogaja pri vas. To v Sloveniji danes vsi precej pogrešamo.

Kako ocenjujete stanje pri nas in s kakšnimi občutki se vračate v Ljubljano?

Občutki so zelo dobri. Sicer ni prvič, da se srečam s predstavniki pisane manjšinske stvarnosti. Pogostoma prihajam v Trst, Gorico in v videmsko pokrajino, da izpolnjujem svoje poslanstvo.

In kakšno je to poslanstvo?

Minister za Slovence v zamejstvu in po svetu mora povezovati, drugače nima smisla, da obstaja.

Se vam slovenska manjšina zdi nepovezana?

Ne, prav nasprotno. Manjšinska organiziranost je zelo čvrsta in ima kaj pokazati. Kot ministrstvo namenimo zadnje čase posebno pozornost gospodarstvu in mladim. Gospodarstvu, ki podira mejne zapreke, ter mladim, ki so prihodnost vsakršne skupnosti.

Gospod minister, kako ocenjujete sodni rubež goriškega KB Centra?

Poglejte, mi tudi doma imamo podobne zgodbe s slovenskimi bankami in firmami. Vendar moram v tem trenutku povedati, da je to sodna pot. Zato moramo malo počakati in videti, kako bo v tej fazi šla poravnava in če bo zadeva našla drugo obliko. Seveda bomo stvar spremljali in po potrebi tudi skrbeli, da bomo v vseh okoliščinah, tudi v našem, imeli zdravo gospodarstvo. Pri tem imajo pomembno vlogo tudi banke.

Sandor Tence

PRIMORSKI DNEVNIK - Minister Žmavc

»Udovič veliko naredil za obstoj in rast časopisa«

Minister Gorazd Žmavc med obiskom v našem uredništvu FOTO DAMJ@N

»Duško Udovič je veliko naredil za obstoj Primorskega dnevnika in v precej težkih časih skrbel za njegovo rast in pomladitev.« S to kratko in jedrnatu utemeljitvijo je minister za Slovence v zamejstvu in po svetu Gorazd Žmavc včeraj izročil priznanje ministrstva dolgoletnemu odgovornemu uredniku našega časopisa.

Žmavc se je v spremstvu sodelavcev, generalne konzulke Ingrid Sergaš ter zastopnikov SSO in SKGZ na sedežu Primorskega dnevnika srečal z upravnim svetom založniške hiše DZP-Prae. Pred-

sednik Bojan Brezigar mu je predstavil stvarnost časopisa, njegove težave in načrte, medtem ko ga je odgovorni urednik Aleksander Koren pospremil na obisk po uredništvu, kjer se je na kratko srečal z novinarskim kolektivom.

Minister je obiskal sedeže SKGZ, SSO, Slovenske prosvete, ZSKD, SDGZ, ZSSDI, deželnega RAI, Kmečke zveze in Agrarne skupnosti, SLORI in NŠK. Svoj bogati tržaški obisk je sinoči sklenil v Kulturnem domu s pogovorom z vodstvom Slovenskega stalnega gledališča.

SREČANJE Z ŽMAVCEM - Odbornik Torrenti

»Za objekte nujen dogovor v manjšini«

Minister Žmavc in deželni odbornik Gianni Torrenti

»Slovenija zelo pozorno spremlja raznorazne reforme, ki se snujejo in izvajajo na italijanski državni in deželni ravni. Pri teh reformah je treba slovenski manjšini jamčiti zaščitno raven in obenem vzpostaviti redni dialog z manjšinskimi predstavniki.« Minister Goran Žmavc je takšno držo priporočil deželnemu odborniku Gianniju Torrentiju, ki ga je seznanil z gledanjem deželne uprave na omenjene reforme in istočasno na odnose s slovensko manjšino.

Na sestanku, na katerem je tekla beseda tudi o množičnem prihodu beguncev v Slovenijo, je Torrenti zagotovil skrb Dežele za Primorski

dnevnik v pričakovanju državne reforme založniškega sektorja v odnosu do manjšinskih časopisov. Zastopnik deželne uprave je izpostavil tudi skrb Dežele za iskanje potrebnih finančnih podpor za investicije v prid vzdrževanja in obnove objektov in struktur, kjer delujejo slovenske organizacije. A pod pogojem, da se Slovenci predhodno dogovorijo o prednostnih posegih, je dodal Torrenti, ki je najbrž imel v mislih zlasti Stadion 1. maj.

Odbornik in minister sta soglasja pri oceni, da vsestranska skrb za Slovence predstavlja priložnost za rast tržaške in celotne deželne skupnosti.

PRISTANIŠČE

Aljoša Gašperlin

aljosga.gasperlin@primorski.eu

Polna jadra

Postopek za dokončno sprejetje novega splošnega pristaniškega prostorskega načrta, ki je konec junija prejel ključno povoljno mnenje komisije za okoljsko dovoljenje (it. VIA) in strateško presojo (it. VAS) ministrstva za okolje in bo končno nadomestil starega, je v bistvu zaključen. Pristaniški odbor bo na današnjem zasedanju sprejel predpise, ki jih je narekovala deželna vlada Furlanije Julijske krajine na osnovi ministrskih določil; nekaj aktov sicer še manjka, vendar ni to nikakršna ovira.

Tržaško pristanišče je po 58 letih dejansko dobilo nov splošni prostorski načrt, ki naj bi odločilno prispeval k rasti luke ter obnovi starega pristanišča oziroma kakovostnemu skoku mesta. Če k temu dodamo, da bo Pristaniška oblast prejela iz Bruslja 15,8 milijona evrov za gradnjo prvega dela logistične ploščadi, to pomeni, da se Trstu obeta pravi preobrat, saj je dokazan tudi njen mednarodni strateški pomen. Trst je namreč skupaj s Koprom in Benetkami sodeloval na evropskem razpisu v okviru instrumenta za povezovanje Evrope Connecting Europe Facility (CEF) in je edino italijansko pristanišče, ki bo deležno evropskih sredstev (Koper bo prejel 6 milijonov).

Skratka, Trstu in njegovi luki se menda že piše nova prihodnost. Izredni komisar pristanišča Zeno D'Agostino bo zanj skrbel še do februarja, ko bo zapadel njegov mandat, po logiki pa naj bi ga potrdili. Kdo bo moral zagotoviti, da pristanišče nato zapluje s polnimi jadri, je vsekakor drugo vprašanje. Zaenkrat vse kaže, da bo to tesno povezano z občinskimi volitvami.

OPČINE - Danes DS prireja srečanje o pribežnikih

Krožek Demokratske stranke za Vzhodni Kras prireja danes ob 18.30 v Domu Brdina na Opčinah informativno srečanje o vprašanju pribežnikov v Trstu. Kot so zapisali v vabilu, je cilj večera poskusiti odgovoriti na vsa vprašanja, ki si jih postavlja prebivalstvo, in obenem posredovati točnejše informacije z namenom, da se odpravijo številni klišejski pogledi na to temo, ki jih večkrat tudi namenoma ustvarjajo. Na srečanju bosta prisotna tržaška občinska odbornica za socialo Laura Famulari in deželni svetnik Franco Codega.

Srečanje o varnosti

Rajonska sveta za tretje in šesto okrožje prirejata danes ob 17.30 v dvorani Fraternitas pri cerkvi sv. Frančiška v Ul. Giulia 70 javno srečanje o vprašanju varnosti. Prisotni bodo predstavniki poštne policije, finančne straže, gasilcev in krajevne policije.

POLITIKA - Priprave na občinske volitve

Levica zapira vrata Cosoliniju in levi sredini

SKP in KSI za sodelovanje z oporečniki SEL in drugimi levimi gibanji

Levica, ki se prepozna v Zvezi levice, bo na spomladanskih tržaških občinskih volitvah sodelovala s svojim županskim kandidatom ali kandidatko. Ta volja je prišla jasno do izraza na večerajšnji novinarski konferenci Stranke komunistične prenovne in Komunistične stranke Italije, na kateri je bilo slišati ostre kritike na račun župana Roberta Cosolinija, Demokratske stranke in leve sredine nasploh.

Bruna Zorzini za KSI in Peter Behrens za SKP sta župana dejansko istovelita s predsednikom vlade Matteom Renziem, »ki ob vsakem koraku išče zaveznitvo z desno sredino«. To se dogaja tudi v Trstu, ne toliko z mežikanjem opoziciji, kot pa z osvajanjem nekaterih njenih političnih usmeritev, kar je še slabše. Zorzinijevo zelo moti deželna reforma lokalnih uprav, ki po njenem mnenju poka po šivih, moti jo tudi projekt mestne občine, »ki bi zelo oškodoval ne le manjše občine, temveč tudi slovensko manjšino«. Na levi so kritični do Cosolinija in njegove koa-

Bruna Zorzini - KSI

licije tudi glede polpretekle zgodovine, »kjer pogostoma prihaja do potvarjanj in izkrivljanj zgodovinskih dejstev«.

In kdo so politično-volilni soganovniki Behrensa in Zorzinijeve? To so oporečniki stranke SEL (omenjen je bil občinski svetnik Marino Sossi), pisano gibanje Liste Tsipras, socialisti in pristaši poslanca Giuseppeja Civatija, ki so pred nekaj meseci zapustili Demokratsko stranko. Zveza levice, podobno kot na državni ravni, s to vladno stranko praktično nima nobenih stikov in odnosov.

Peter Behrens - SKP

Na srečanju z novinarji niso govorili o imenih možnega županskega kandidata, ki naj bi se spomladi pomeril s Cosolinijem in ostalimi kandidati. Na levi je glede tega najbolj prepoznavna osebnost Iztok Furlanič, predsednik občinskega sveta, ki je že dalj časa v zelo hladnih odnosih z županom, njegovo stranko in levosredinskim zaveznikom. O kandidatu bo najbrž tekla beseda na srečanju z morebitnimi volilnimi sopotniki, ki ga Zveza levice napoveduje ob koncu meseca.

S.T.

TRŽAŠKO KNJIŽNO SREDIŠČE - Kava s knjigo

Psi terapevti

V gosteh so tokrat bili člani društva Tačke pomagačke

Sredina matineja Na kavi s knjigo v Tržaškem knjižnem središču je minila v posebnem vzdušju: protagonisti srečanja niso bile knjige, temveč kužki, ki pa veliko časa preživijo tudi v družbi knjig. Tokratni gostje so bili psi terapevti in njihovi vodniki, ki so člani društva Tačke pomagačke, ki deluje po celi Sloveniji (na sliki FOTODAMJ@N). Društvo je bilo ustanovljeno leta 2007, njegov cilj pa je pomoč pri rehabilitaciji in izboljšanju počutja otrok, mladostnikov, starostnikov ter oseb s posebnimi potrebami. Psi namreč zelo dobro vplivajo na človeka, zato je tudi v slovenskem prostoru vse več povpraševanja po obiskih terapevtskih parov (vodnik in pes), ki izvajajo terapevtske storitve v domovih za ostarele, osnovnih in srednjih šolah, knjižnicah, vrtcih itd.

Srečanje je v družbi labradorke Dive uvedel Gregor Geč, v Trstu znan predvsem kot nekdanji igralec SSG. Poudaril je, da so psi odlični motivatorji, ki spodbujajo posameznika ali skupino k aktivnemu sodelovanju. Vodnica Vesna je v družbi Ine, psičke iz pasme kraljevi koder, razložila, kaj vse mora opraviti kuža, da postane terapevtski kuža. Izvedeli smo, da mora vodnik vložiti veliko časa in truda, saj morata s kosmatincem uspešno opraviti testiranje in veterinarski pregled, se udeležiti strokovnega in kinološkega izobraževanja, opraviti 25 ur praktičnega usposabljanja in na koncu dobiti potrditev za uspešno opravljeno pripravnost s strani strokovnega in izvršnega odbora društva. »Ob vsem tem pa mora pes imeti željo po druženju z ljudmi,« je še opozorila vodnica Vesna. Vodnik Gregor je dodal, da člani društva Tačke pomagačke vedno delujejo v četvorkah; vodnik skrbi za psa, strokovni delavec pa za uporabnika. Poudaril je, da s pomočjo kužkov otroke tudi vzgajajo, saj jim sporočajo, da kuža ni novoletno darilo, ki ga poleti pustimo ob cesti, temveč bitje, za katerega je treba skrbeti. Razložil je še, da so terapije naporne tudi za pse, saj so po koncu vsi zaprati. »Zato so terapije zasnovane tako, da ne izčrpavajo živali,« je pojasnil vodnik Gregor. Več o tem, kaj pomeni biti pripravnik, je s kratkodlakom bernardinko Loro razložila Barbara, ki ima v svoji torbi zelo veliko pripomočkov, s katerimi si pomaga pri terapiji.

Člani društva Tačke pomagačke so aktivni v različnih domovih za ostarele, kjer s kužki osrečijo stanovalce doma. Ob psu se oskrbovanci sprostiti in predvsem dobijo večjo motivacijo za vključitev v samo aktivnost, je bilo slišati na večerajšnji matineji. Odlične rezultate pa vodniki in terapevtski psi beležijo tudi pri otrocih z bralnimi težavami. Več o tem je povedala vodnica Andreja, ki s kužkom Pikičem izvaja program R.E.A.D (branje). Kot je povedala, srečanja potekajo v različnih knjižnicah, kjer so običajno otrok, vodnica in pes. Tudi na tleh, tako da pes leži ob otroku ali ga objema z roko. »Otrok psu bere, poslušalec pa je zelo nezahvalen, saj ne sodi ali kritizira,« je dejala vodnica in dodala, da pri delu beleži dobre rezultate, saj otroci boljše berejo, so bolj samozavestni in bolje izražajo društva. Več o metodi R.E.A.D v sosednjem intervjuju z Gregorjem Gečem. (šč)

TAČKE POMAGAČKE - Pogovor z Gregorjem Gečem

»Psi so odlični motivatorji«

Danes popoldne bo ob 16.30 v prostorih mladinskega oddelka NŠK srečanje z labradorko Divo

Da terapevtski, šolan ali čisto navaden mešanček, ki ga posvojimo iz zavetišča, lahko spremeni ritem našega življenja tako, da postanemo aktivni, gremo v družbo in nikoli ne ostanemo sami, je splošno znano. Manj znano pa je, da so psi lahko tudi odlični motivatorji, ki spodbujajo otroke k aktivnejšemu branju. Danes popoldne ob 16.30 bodo na mladinskem oddelku NŠK gostili Gregorja Geča in labradorko Divo. Ob sproščenem druženju in razstavi portretov terapevtskih psov bosta pokazala, zakaj in kako lahko kosmatinec ob branju dobro vpliva na človeka. Bralna urica s psom je lahko posebna izkušnja, ker so poleg psa otroci bolj sproščeni in lažje pozabijo na svoje omejitve. O programu branja prostovoljnega društva Tačke pomagačke smo na kratko poklepali z vodnikom Gregorjem Gečem.

Vaše društvo pomaga tudi otrokom z motnjami pri branju. Kaj je pravzaprav program R.E.A.D.?

Reading Education Assistance Dog, program po ameriški licenci, je program, ki pomaga otrokom izboljšati bralne sposobnosti s pomočjo posebne metode; otrok bere psu. Ker pes ne kritizira, ne sodi in se ne jezi, če otrok naredi napako, daje pozitivno motivacijo, saj otroci lahko berejo v sproščenem vzdušju. Ob branju ni potrebna nikakršna pokončna drža, otroci lahko ležijo ali sedijo ob psu in skupaj berejo knjige, ki si jih izberejo sami. Vodniki se ob branju tudi pogovarjajo, predvsem pa dovoljujejo otrokom, da berejo s svojim lastnim ritmom.

Zanima me, če je izšolan terapevtski pes usposobljen za različne težave ali se usposobi za točno določeno težavo?

Načeloma so vsi psi usposobljeni za različne vrste pomoči. Seveda pa je treba upoštevati tudi značaj psa. Nekateri psi bodo bolj učinkoviti v R.E.A.D programu, psi, ki se radi učijo, pa bodo lažje izvajali razne naloge; prinašali, odnašali, skakali pod ali

SINDIKAT - Protesti in demonstracije

Proti pokojninski in proti šolski reformi

Sindikati Cgil, Cisl in Uil so v teh dneh na okopih glede dveh reform, ki sta oziroma bosta še krepko vplivali na ključni področji italijanske družbe, se pravi na šolo in upokojece. Panožni sindikati so v tej zvezi priredili demonstracije in razne protestne pobude tako na državni kot na lokalni ravni, njihov namen pa je zahtevati spremembe.

Protesti z zahtevo po odpravi številnih krivic t.i. pokojninske reforme so včeraj potekali v mnogih italijanskih mestih, kjer so sindikate sprejeli prefekti ali drugi vladni predstavniki. Tržaški sindikati Cgil, Cisl in Uil so v tem okviru priredili shod na Velikem trgu, ki so se ga udeležili številni sindikalni predstavniki in upokoje, sindikalno delegacijo pa je sprejel namestnik prefekta Rinaldo Argentieri v imenu vladne komisarke in tržaške prefektinje Francesce Adelaide Garufi. Sindikalisti so razložili, da je nujno potrebno spremeniti normative, ki jih je uvedla nekdanja ministrica Elsa Fornero med vlado premierja Maria Montija. Sindikalna delegacija je tudi opozorila na hude težave mnogih ljudi, ki so ostali brez delovnega mesta in obenem brez pokojnine (v Italiji jih je okrog 50 tisoč), ter na hude posledice za mlade, ki z veliko

težavo pridejo do službe. Argentieri je prisluhnil zahtevam sindikatov in dejal, da bo posredoval njihove predloge italijanski vladi.

V soboto na Velikem trgu protest za boljšo šolo

Panožni sindikati Flc-Cgil, Cisl Scuola, Uil Scuola, Snals-Confal in Gilda-Unams pa bodo to soboto protestirali proti t.i. zakonu o dobri šoli (zakon št. 207), obenem pa bodo zahtevali obnovo delovne pogodbe, ki je zapadla pred 6 leti. Demonstracije in proteste bodo priredili v več italijanskih mestih; v Trstu bo protest na Velikem trgu ob 10.30, priredila pa ga bodo deželna tajništva navedenih sindikatov. Kot so poudarili sindikalisti Adriano Zonta (Cgil), Donato Lamorte (Cisl), Ugo Previti (Uil), Giovanni Zanuttini (Snals) in Massimo Vascotto (Gilda), je namen pobude tudi seznaniti širšo javnost s problemom. Če so po eni strani nujne spremembe zakona o dobri šoli, je po drugi potrebno tudi nuditi pravične plače za uslužbenke, obenem pa urediti položaj številnih prekarnih ljudi, pravijo sindikati.

Labradorka Divo bo z vodnikom Gregorjem Gečem protagonistka današnjega srečanja, na katerem bo govor o pomoči pri branju

FOTODAMJ@N

nad mizo. Vsi terapevtski psi so predvsem motivatorji in spodbujevalci dobre volje. Njihova prisotnost dvigne hormon sreče na višji nivo, preko tega nato razvijamo različne metode in tehnike, s katerimi spodbujamo naše uporabnike k večji aktivnosti.

Je pri tem pomembna tudi pasma psa?

Ne, pasma ni pomembna, mora pa biti štirinožec dobro vzgojen, potrpečljiv, srčen, prilagodljiv in nanklonjen ljudem.

Kako bo zastavljeno današnje srečanje v Narodnem domu?

Zamišljeno bo kot druženje. Programa R.E.A.D. še ne bomo izvajali, ker se ta metoda običajno izvaja individualno. Danes se bomo spoznali s kužkom, se naučili, kako se h kužku pristopiti, in prebrali pravljico, ki govori o tem, kako skrbeti za kužke. Novembra pa začnemo z rednimi srečanji (enkrat ali dvakrat na mesec), ki jih bo treba vnaprej rezervirati, saj srečanja ne bodo namenjena skupini desetih otrok, ampak enemu, dvema ali največ trem otrokom. Predpogoj za sodelovanje niso bralne ali govorne težave otroka, čeprav bodo ti otroci imeli prednost. Veseli bomo tudi otrok, ki bi kužku radi prebrali pravljico.

Sanela Čoralič

Vloge za podpore

Občina Trst obvešča, da bo od danes mogoče vlagati prošnje za podpore občanom v ekonomski stiski. Prošnje je mogoče vložiti od ponedeljka do petka v področnih uradih za socialno skrbstvo št. 2 v Ul. Locchi 27 in št. 3 v Ul. Pascoli 35/I med 9. in 17. uro, dalje v področnih uradih št. 1 v Ul. Moreri 5/b in št. 4 v Ul. Ronchetto 77 med 9. in 14. uro, dalje v uradih v Ul. Mazzini 25 med 9. in 17. uro (samo danes, jutri in prihodnjo soboto med 9. in 13. uro). V uradih je mogoče dobiti tudi potrebni obrazec, ki je na voljo tudi na spletni strani www.retecivica.trieste.it, za pomoč pri izpolnjevanju pa bo mogoče že od ponedeljka telefonirati na področne urade: za urad št. 1 je številka 040 4194517, za urad št. 2 040 6758640, za urad št. 3 040 6780712, za urad št. 4 pa 040 3897211.

Kosilo za stotnike

4. novembra bo v hotelu Savoia Excelsior Palace z začetkom ob 13. uri tradicionalno kosilo za stotnike, ki ga prireja Občina Trst in tržaško zdravstveno podjetje. Ob tej priložnosti bo v dvorani Zodiaco potekalo tudi srečanje o aktivnem staranju. Prijave so še možne na telefonskih številkah občinskih uradov za socialno skrbstvo 040 6754280 in 040 6754345.

PALAČA GOPČEVIĆ - V nedeljo odprtje razstave

Partizani nas gledajo

Portreti fotografa Danila De Marca na ogled do 8. decembra - Na nedeljskem odprtju tudi Ciril Zlobec

»Zahtevajo račun za svoje neuresničene ideale, a tudi za našo nesposobnost, da bi nadaljevali njihovo pot. In v tem smislu se njihovi portreti ponujajo kot pričevalci nekega nepoštešenega nemira, nekega upanja, ki še čaka na svojo uresničitve.« Citat Giovannija De Lune krasi zgibanko z valbilom na odprtje razstave furlanskega fotografa Danila De Marca *Partizani neke druge Evrope*, ki bo v nedeljo ob 11.15 v palači Gopčević v Ul. Rossini in se je bo med drugimi udeležil tudi slovenski pesnik in nekdanji partizan, letošnji jubilar Ciril Zlobec.

Danilo De Marco, uveljavljen in dobro znan fotograf, se že več kot deset let ukvarja s portretiranjem nekdanjih članov protifašističnih in protinacističnih odporiških gibanj po Evropi. Pred tremi leti je svoje črno-bele portrete partizanov (med temi sta bila tudi Prosečan Alojz Kapun in

Kontovelec Livio Albi) postavil na ogled v Vili Manin in Fojdi, tokrat pa bo 55 portretov partizank in partizanov iz različnih krajev Evrope prvič na ogled v Trstu na pobudo deželne uprave Furlanije Julijske krajine, Občine Trst in deželnega odbora Vsedržavnega združenja partizanov Italije-ANPI ter v sodelovanju s sindikatом upokojencev SPI-CGIL in kulturnim krožkom Menocchio.

Ne gre za komemoracijo, ampak za trdno voljo ohraniti in mladim generacijam predati spomin, ki temelji

na načelu upora proti nasilni nadvladi, krivici ter ropanju svobode in dostojanstva, so prepričani pobudniki. Na nedeljskem odprtju bodo ob 11.15 pozdravili občinski in deželni odbornik za kulturo, Paolo Tassinari in Gianni Torrenti, ter deželna odbornica za šolstvo Loredana Panariti in

Pierrette Rossi, partizanka Denise Roland, fotografija iz leta 2010

vsedržavna podpredsednica VZPI-ANPI Stanka Hrovatin, ob 11.30 pa bo nastop pesnika in partizana Cirila Zlobca, fotografa Danila De Marca in antropologa Gian Paola Grija. Ob 17.30 bo srečanje na temo *Fotografija in odpornost - starodavne oči med nami*, na katerem bosta poleg De Marca in Grija govorila še umetniški direktor na dnevniku Corriere della sera Gianluigi Colin in umetnostni zgodovinar Arturo Quintavalle.

Razstava pa bo dejansko odprta od torka, 27. oktobra, do 8. decembra in sicer dopoldne od 10. do 13., popoldne pa od 16. do 19. ure (ob ponedeljkih bo, z izjemo 7. decembra, zaprta). V okviru razstave pa bo stekla še vrsta pobud: prva bo prihodnji petek, 30. oktobra, ko bo srečanje z zgodovinarjem Jožetom Pirjevcem na temo *Osvobodilni boj na meji med Italijo in Jugoslavijo*.

GLEDALIŠČE LA CONTRADA - Jutri

Uvod v novo sezono usodne počitnice v Cancunu

Igralska zasedba predstave Cancun

Gledališče La Contrada jutri, 23. oktobra, kot prvo v Trstu začenja novo sezono, in sicer s nadrealistično komedijo *Cancun* katalonskega in španskega avtorja Jordija Galceràna: gre za novo produkcijo tržaške gledališke hiše, ko so jo že nekoliko preizkusili, saj je skupina z njo že nekajkrat nastopila na krajši poletni turneji. Kakorkoli že, otvoritveni nastop v domači Bobbiovi dvorani v Ulici Ghirlandaio z delom v standardni italijanščini in ne v tržaškem narečju, vrh tega s predstavo, namenjeno vsej italijanski javnosti in ne bolj krajevno omejeni stvarnosti, bo za zveste Contradine abonente nedvomno presenečenje. Ljubitelji narečnega gledališča pa bodo vsekakor prišli na svoj račun na koncu sezone z delom *Ritorno a Miramar*, v katerem se Alessandro Fulin vrača k cesarici Sissi in njeni svačinji Šarlotti.

A tudi plodoviti Jordi Galcerà in z njegovimi tematsko drznimi in z nadihom absurda prežetimi komedijami priljubljen pri tržaškem občinstvu, saj je prav La Contrada pred lepi postavila njegovo uspešno *Grönholmska metoda*, slovenski gledalci pa se verjetno prijetno spominjajo *Burundange* v postavitvi Slovenskega stalnega gledališča. V komediji *Cancun* se poročena para, ki ju vežejo dvajsetletne prijateljske vezi, med počitnicami v lepem mehiškem letovišču, zaradi nekaj kozarcev alkohola preveč in zato neprevidno razkritih skrivnosti, nepričakovano zavesta, da bi se življenje lahko odvijalo povsem drugače, kot se je.

Predstavo je režijsko postavil Marco Mattolini, v njej pa nastopajo Mariangela D'Abbraccio, Blas Roca Rey, Giancarlo Ratti in Nicoletta Della Corte. Po petkovi premieri bo predstava na ogled vse do nedelje, 1. novembra. (bov)

Danes srečanje o teži EU na zemljevidu vesil

Združenje Dialoghi Europei prireja danes ob 17.30 v dvorani Tessitori na Trgu Oberdan srečanje o realni teži Evropske unije v svetu, potem ko so se na mednarodnem prizorišču zaradi razvoja lastnih gospodarstev pojavile države, kot so Brazilija, Rusija, Indija, Kitajska, Južna Afrika, pa tudi Mehika, Indonezija, Nigerija in Turčija, katerih bruto domači proizvod presega tistega v državah EU. Ob krizah v Ukrajini, na Bližnjem Vzhodu in v Severni Afriki pa kaže, da želi Rusija ponovno igrati vlogo protagonista. O tem, kolikšna je teža EU na zemljevidu svetovnih vesil oz. kako se spreminja hierarhija omenjenih vesil, bo na srečanju govoril Riccardo Perisich, bivši generalni direktor za notranji trg in industrijska vprašanja pri Evropski komisiji, danes pa podpredsednik Sveta za odnose med Italijo in ZDA, ki mu predseduje Sergio Marchionne.

ČRNA KRONIKA - Nasilje zaradi alkohola

Udarci in žalitve

V lokalu v Ul. Torino vinjena Tržačana ustrahovala uslužbenice in stranke

Policisti so preteklo noč morali poseči v nekem lokalu v Ul. Torino zaradi težav, ki sta jih tako uslužbenec kot drugim prisotnim povzročala vinjena 30-letna Tržačana F.C. in B.Z.. Moška sta pod očitnim vplivom alkohola najprej začela nadlegovati uslužbenke lokala, pri čemer pozivi njenih kolegov in osebe, ki je bila v družbi vinjenih mladeničev, niso nič zalegli. Še več, postala sta še bolj nasilna in napadalna ter začela izzivati in ustrahovati prisotne: razbila sta nekaj kozarcev, enega od uslužbenecv sta se lotila s klofutami in pestmi, ostalim prisotnim pa grozila in jih žalila. To se je nadaljevalo tudi ob prihodu policijske izvidnice letkega oddelka kvesture, ki se je F.C. tudi do policistov še naprej vedel napadalno, medtem ko je B.Z. skušal zbežati s pomočjo kolesa, a je kmalu odnehal. Policisti so oba vročerkvrneža peljali na kvesturo in ju na koncu ovadili zaradi povzročitve poškodb osebam ter škode na oprepi, pa tudi zaradi upiranja in žaljenja uradne osebe.

Amaterski nogometaš udaril nasprotnika na igrišču

Policisti so v torek zvečer zaradi povzročitve poškodb ovadili 23-letnega slovenskega državljana S.K.. Mladenec s stalnim bivališčem v Trstu se je ob tisti priložnosti udeležil nogometne tekme na igrišču pri Čarbolu, med katero je prišlo do nasilnega dejanja: nad njim je drugi nogometaš naredil prekršek, S.K. pa mu je v odgovor najprej dal klofuto, nato pa ga je še brcnil v obraz, pri čemer mu je povzročil podplutbe in manjšo rano pod očesom, zaradi česar so morali poseči reševalci službe 118. Dogodku je prisostvoval tudi policist, ki je bil takrat prost službe, vendar je spriču napete situacije telefoniral kolegom. Prišla je izvidnica letkega oddelka kvesture, ki je po preverjanju dogajanja ovadila slovenskega nogometaša, ki ga je za nameček sodnik tudi izključil iz tekme.

NEKDANJA UMOBOLNICA - Projekt Sv. Ivan Smart Park

Slepim prijazen park

Ena od atrakcij svetoivanskega parka - konj Marcocavallo

ARHIV

Na sedežu Pokrajine Trst so večeraj ob prisotnosti predsednice Marie Terese Bassa Poropat predstavili zanimiv in inovativen projekt Sv. Ivan Smart Park. Predstavili so ga predstavniki tržaškega inštituta za slepe in slabovidne Rittmeyer, pri njegovi uresničitvi pa so sodelovali tudi italijansko združenje slepih in slabovidnih, organizacija Psicoattività in zadruga CO.A.I.A. Pokroviteljstvo je tokrat nudila Pokrajina Trst, ki je bila objavila razpis za ovrednotenje krajevne kulture in v sklopu katerega je financirala tudi projekt Sv. Ivan Smart Park.

»Če mi dobro živimo, živite boljše tudi vi,« je dejal Pierpaolo Lenaz, podpredsednik tržaškega inštituta za slepe in slabovidne Rittmeyer. »Vese-

li smo, da je pri projektu sodelovala tudi tržaška univerza, ki je dala svoj odločilen doprinos h konkretni uresničitvi začetne ideje.«

Projekt, ki želi ovrednotiti park nekdanje umobolnice, je publiku predstavila Ilaria Santoro s tržaške fakultete za psihologijo. Gre za neke vrste »slušno pot« po svetoivanskem parku; slepi obiskovalci bodo lahko tako s pomočjo avdioposnetkov sledili poti, ki jo sestavlja enajst postojank, kot so na primer gledališče Franco in Franca Basaglia, znameniti konj Marco in priljubljeni bar Posto delle Fragole. Pri vsaki postojanki bodo na voljo dodatni slušni posnetki, ki bodo obiskovalcem orisali raznorazne krajevne zanimivosti. »Eden izmed glavnih ciljev

projekta je ravno ta, da omogočimo vsem obiskovalcem spoznavanje značilnosti svetoivanskega parka,« je zaključila raziskovalka. Zvočni posnetki so od večeraj na voljo na spletnem portalu YouTube.

Svoje zadovoljstvo nad uspehom projekta je izrazila tudi dr. Elena Weber, direktorica tržaškega inštituta Rittmeyer, ki je med drugim dejala, da inštitut v zadnjih letih dela veliko na tem, da bi odprl svoja vrata Trstu in Tržačanom. V ta namen prirejajo na primer dneve odprtih vrat, priljubljene »večerje v temi« in še marsikaj. Uresničitev projekta Sv. Ivan Smart Park pa je nedvomno nov odločen korak v to smer.

R. D.

DRUŠTVO SLOVENSKE IZOBRAŽENCEV - Poklon Pavletu Merkuju

Glasba se rojeva iz tišine

Težko je zapolniti vrzel, ki jo je za sabo pustila smrt Pavleta Merkuja. Kajti številna so bila področja, na katerih je deloval neutrudni tržaški raziskovalec, skladatelj in jezikoslovec. Njegov spomin so osvetlili na ponedeljkovem večeru, ki mu ga je ob prvi obletnici smrti posvetilo Društvo slovenskih izobražencev. V goste so povabili Miloša Pahorja in Dina Slama, glasbenika in pedagoga, ki sta pokojnika dobro poznala. Kot je uvodoma pojasnil Pahor, je bil Merku njegov vzornik.

Tokratni večer v Peterlinovi dvorani so si zamislili kot prepletanje Merkujevih besed in besed o Merkuju. Dina Slama je prebrala nekaj odlomkov iz njegove avtobiografske knjige Poslušam in iz Pogovorov z Merkujem, ki jih je pri Mladiki izdal Bernard Nežmah.

Marsikaj zanimivega pa je povedal Pahor. Spomnil je na primer, da je Merku odraščal v mestnem okolju, v katerem je glasba igrala pomembno vlogo. Glasba, ki po Merkujevem mnenju izvira iz tišine, ga je nato spremljala vse življenje: zdaj ljudska zdaj avantgardna, ki pa mora po njegovi oceni prav tako izvirati iz ljud-

Gosta večera sta bila Dina Slama in Miloš Pahor

FOTODAMJ@N

skega izročila, drugače je ljudje ne začitijo za svojo. Komercialne glasbe ni cenil, zato je na primer tudi preziral narodnozabavno glasbo z Avseniki na čelu (baje bi jih najraje poslal v 9. krog Dantejevega pekla...). Cenil pa je nekatere domače skladatelje, ki bi jih bilo po njegovi oceni treba bolj ovrednotiti: Tržačana Ivana Grbca, Goričana Jožka Jakoničiča in Bene-

čana Ivan Trinka. Pahor je tudi spomnil na čas, ko je Merku prišel navzkriž z vodstvom Glasbene maticе, in obžaloval, da mu ni bilo zaupano vodenje zamejskega glasbenega šolstva.

Danes smo izgubili smisel za klasično glasbo in harmonijo, meni Pahor: v sodobni družbi prevladuje ta hrup in nasilje, tudi glasba je vse

bolj nasilna. Če bi poslušali bolj harmonično glasbo, bi bili najbrž tudi odnosi med nami bolj harmonični ...

Večer je obogatil tudi nastop Erike Slama, ki je na flavto zaigrala, kajpak Merkujevo, Pesem in ples. Prihodnji ponedeljkov večer Društva slovenskih izobražencev bo posvečen liku papeža Frančiška.

Včeraj danes

Danes, ČETRTEK, 22. oktobra 2015

VENDELIN

Sonce vzide ob 7.30 in zatone ob 18.09
- Dolžina dneva 10.39 - Luna vzide ob 15.17 in zatone ob 2.12.

Jutri, PETEK, 23. oktobra 2015

SEVERIN

VREME VČERAJ: temperatura zraka 12,5 stopinje C, zračni tlak 1016 mb ustaljen, vlaga 48-odstotna, veter 15/30 km na uro severovzhodnik, nebo rahlo pooblačeno, morje razgibano, temperatura morja 17,1 stopinje C.

Šolske vesti

RAVNATELJSTVO LICEJA F. PREŠERNA obvešča, da bodo v petek, 23. oktobra, potekale na šoli volitve za obnovo razrednih svetov s pričetkom ob 18.30. Ob tej priložnosti se bodo starši lahko tudi pogovorili z razredniki. Starši prvih razredov bodo imeli informativno srečanje v veliki dvorani. Sledile bodo volitve. Toplo vabljeni.

Poslovni oglasi

GOSPA Z IZKUŠNJAMI
išče delo:
likanje, pospravljanje, varstvo.
Tel. 00386-31808539

Mali oglasi

DVO SOBNO STANOVANJE, delno opremljeno, damo v najem v Štivanu. Cena 370,00 evrov mesečno (plus splošni stroški in ogrevanje). Tel. št. 348-4462664.

NA OPCIJAH prodam stanovanje: kuhinja, dnevna soba, dve spalni sobi, dve kopalnici, balkon, pokrito parkirno mesto, klet, 70 kv.m. Tel. št.: 334-3944089.

ODDAJAMO V NAJEM stanovanje na Proseku, 55 kv.m.: dve sobi, kuhinja, kopalnica, balkon, samostojno ogrevanje in parkirišče. Tel. št.: 040-225320 in 333-1129574.

PRODAM hišo z vrtom v Prebenegu z razgledom na morje. Tel. št.: 331-7114399.

PRODAM kompresor 2hp komplet z vsemi dodatki in zračni rezervoar. Tel. št. 040-214218.

ZANESLJIV MOŠKI išče katerokoli resno delo, tudi za razne urnike in dneve. Tel. št. 327-7409432.

ZANESLJIVA IN IZKUŠENA gospa išče delo kot negovalka starejših oseb, 24 ur dnevno. Tel. št. 333-6644567 (v večernih urah).

Turistične kmetije

AGRITURIZEM ŠTOLFA
SALEŽ 46
je odprt vsak dan do 25. oktobra.

Tel. 040-229439

Osmice

DRUŽINA CORETTI je odprla osmico v Lonjerju. Toplo vabljeni! Tel. 340-3814906.

DRUŽINA MERLAK je odprla osmico v Ul. San Sabba 6, v bližini Rižarne. Toči belo in črno vino z domačim prigrizkom. Tel.: 329-8006516.

OSMICO sta odprla Nini in Stano v Medjevasi 14. Tel. 040-208632.

PAOLO IN MARINKA sta v Mavhinjah na Punkišči odprla osmico. Tel. št. 040-299985.

PRI DAVIDU v Samatorci št. 5 je odprta osmica. Vabljeni! Tel.: 040-229270.

ODPRTO NON-STOP 8.30 - 19.00 OD PONEDELJKA DO SOBOTE

ponudba velja

od 22. 10. 2015
do 31. 10. 2015

oziroma do prodaje zalog.

discount
Edesco

DOLINA 538 - TRST (v bližini športnega igrišča)
TEL. 0039-040-8325039

NIZOZEMSKI SIR MAASDAM na kg.	SUROVI PRŠUT S KOSTJO na kg.	OGRSKA SALAMA BRUGNOLO ½ vakumsko pakirana na kg.	SIR LATTERIA MONTASIO 60 dni na kg.
€ 3,99 € 5,49	€ 5,49 € 7,90	€ 5,98 € 7,90	€ 5,98 € 8,90
SIR EDAMER na kg.	MASLO ANTICHE LATTERIE 1 kg.	EKSTRADEVIŠKO OLJČNO OLJE 1 l.	TUNINA RIO MARE 2x160 gr.
€ 2,98 € 3,90	€ 3,49 € 4,23	€ 3,99 € 4,75	€ 3,97 € 4,79
KINDER BRIOSS 10 kosov 280 gr.	PIŠKOTI LE MATEN 500 gr.	KAVA ILLY ESPRESSO 250 gr.	SADNI SOKOVI "FRUPI" 2 l.
€ 1,89 € 2,79	€ 0,89 € 1,09	€ 4,99 € 6,25	€ 0,99 € 1,29
PRALNI PRAŠEK DASH 55 meric	DETERGENT ZA POMIVANJE POSODE SVELTO 1 l.	TOALETNI PAPIR dvoslojni 18 rolic	PELETI vrečka 15 kg. (samo za celo paleto)
€ 7,99 € 9,50	€ 1,15 € 1,79	€ 2,19 € 2,79	€ 3,53

Šesti dan festivala južno-ameriškega filma

Nadaljuje se festival južno-ameriškega filma. Šesti dan se bo začel v Narodnem domu ob 9.30 s srečanjem med študenti ter članoma žirije novinarko Faride Zeran Chelech ter skladateljem Osvaldom Montesom. V muzeju Revoltella se bo ob 11. uri nadaljevalo predvajanje filmov, popoldne ppa tudi v kinu dei Fabbri.

V gledališču Verdi #dongiovanniproject

V gledališču Verdi se bo danes začel niz dogodkov #dongiovanniproject. V mali dvorani Victor De Sabata bo ob 18. uri uvod v predstavo Don Giovanni ob udeležbi direktorja Gianluigija Gelmettija, režiserja Allexa Aguilere, direktorja gledališča Rossetti Franca Peröja in igralko Lare Komar.

Srečanje o slikarki Artemisii Gentileschi

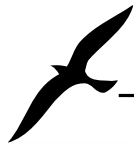
V mednarodnem domu žensk (Ul. Pisoni št. 3) bo danes ob 17.30 srečanje s Francesco Nodari, ki bo govorila o slikarki Artemisii Gentileschi. Pobuda bo v okviru izobraževalnih srečanj projekta za vrednotenje talentiranih žensk, ki ga financira Dežela FJK.

V Domu glasbe predstava Cafezinho

V Domu glasbe bo danes ob 21. uri predstava z naslovom Cafezinho. Pobuda bo v okviru prireditve Trst, prestolnica kave. Nastopila bosta igralka Giulio Cancelli in glasbena skupina Imagens Quartet. Vstop je prost.

Začne se festival fotografije Trieste Photo Days 2015

Z odprtjem razstave fotografij s tržaških ulic se bo danes ob 17.30 v dvorani Unicussano (Ul. Fabio Severo št. 14/b) začel 2. mednarodni festival fotografije Trieste Photo Days. Pobudo prireja združenje doTART v sodelovanju z glavnimi tržaškimi kulturnimi združenji, ki se ukvarjajo s fotografijo in vizualnimi umetnostmi. Festival se bo zaključil 22. novembra.

Na tržaški univerzi
je iz komunikacijskih ved
uspešno diplomiral

Borut Ban

Čestitamo mu in želimo
še veliko življenjskih uspehov
vsi njegovi

Čestitke

Draga FRANKA! Želim ti stvar, ki bodo s svojo lepoto prevzele tvoje srce! Mama.

FRANKA! Življenje ni prostor, kjer se samo čaka, hrepeni ali obžaluje. Življenje je možnost za nove začetke... zato ne izgubi priložnosti! Čestitke iz srca! Nona Justina, Katja, Joško, Kristina in Darjo.

Draga teta FRANKA! Prišel je najlepši dan, to je tvoj Abrahamov rojstni dan! S teboj se danes veselimo in ti iz srca vse najlepše zaželimo! Tvoji Josette, Marisol, Kimy in Rasel.

FRANKA! Živi življenje, kot da si pustolovka, ki išče zaklad! Vse najboljše za tvojih 50 mladih let! Tvoje pupe Sonja, Erika in Michelle, s fan-ti in možmi.

KD Kraški dom čestita predsednici VESNI GUŠTIN za priznanje SKGZ.

Ob prejemu srebrnega odličja na zborovski reviji Corovivo 2015 čestitajo MoPZ KD KRAŠKI DOM in PEVOVODKINJI VESNI GUŠTIN odborniki KD Kraški dom.

Na obrazu gubice ni, v laseh se siva nitka ne svetli, mogoče to ni res, da NERINA ŠTRANJ v Dolini ima danes 80 let. Naj te zdravje, veselje in sreča še dolgo med nami držijo. Sonja, Vesna, Bruna in Nerina.

Lekarne

Od ponedeljka, 19. do nedelje, 25. oktobra 2015:
Običajni urnik lekarn:
od 8.30 do 13.00
in od 16.00 do 19.30

Lekarne odprte
tudi od 13.00 do 16.00

Ul. Roma 16 - 040 364330, Ul. Stock 9 - 040 414304, Milje - Lungomare Venezia 3 - 040 274998, Nabrežina - 040 200121 - samo s predhodnim telefonskim pozivom in z nujnim receptom.

Lekarne odprte
tudi od 19.30 do 20.30

Ul. Roma 16, Ul. Stock 9, Trg Garibaldi 6, Milje - Lungomare Venezia 3, Nabrežina - 040 200121 - samo s predhodnim telefonskim pozivom in z nujnim receptom.

NOČNA SLUŽBA
Lekarna odprta od 20.30 do 8.30
Trg Garibaldi 6 - 040 368647.
www.farmacistitrieste.it

Darujte
za
KD

Bubnič
Magajna

www.primorski.eu/bubnicmagajna/

118: hitra pomoč in dežurna zdravstvena služba (od 20. do 8. ure, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure)
Za dostavljanje nujnih zdravil na dom, tel. 040 350505 - Televita.
Telefonska centrala Zdravstvenega podjetja in bolnišnic: 040 399-1111.
Informacije KZE, bolnišnic in otroške bolnišnice, tel. (zelena številka) 800 - 991170, od ponedeljka do petka od 8. do 18. ure, ob sobotah od 8. do 14. ure. Nudi informacije o zdravstvenih storitvah, o združenih tržaških bolnišnicah in o otroški bolnišnici Burlo Garofolo.

Kino

AMBASCIATORI - 15.45, 17.50, 20.00, 22.10 »Crimson Peak«.
ARISTON - 16.00, 18.30 »The Lobster«; 21.00 »Viva la sposa«.
CINEMA DEI FABBRI - Festival Latinsko-ameriškega filma.
FELLINI - 16.30, 18.45, 21.00 »Lo stagista inaspettato«.
GIOTTO MULTISALA 1 - 16.00, 18.05, 20.10, 22.00 »The Walk«.
GIOTTO MULTISALA 2 - 16.00, 18.00, 20.00, 22.15 »Woman in Gold«.
GIOTTO MULTISALA 3 - 16.00, 18.00, 20.00, 22.15 »Dheepan - Una nuova vita«.
KOPER - PLANET TUŠ - 19.30 »Ed Sheeran: Jumpers for Goalposts«; 20.10 »Everest 3D«; 20.30 »Hotel Transilvanija 2«; 16.30, 18.20 »Hotel Transilvanija 2 (sinhr.)«; 15.20, 17.10 »Hotel Transilvanija 2 (sinhr.) 3D«; 18.40 »Jem in Hologrami«; 16.40, 20.20 »Kuhar na robu«; 15.40 »Legenda«; 11.30, 18.00 »Marsovec«; 15.50 »Pan: Potovanje v deželo Nije 3D«; 11.30 »Teorija vsega«; 16.00 »Utrip ljubezni«; 17.50, 20.50 »Črna maša«; 9.00 »Šiška Deluxe«; 18.10, 21.00 »Škrlatni vrh«.
KOSOVELOV DOM SEŽANA - 20.00 »Hiljadarka«.
NAZIONALE - 16.15, 20.00, 22.10 »Suburra«; 16.40, 20.20 »Inside Out«; 18.00, 21.45 »Maze Runner - La fuga«; 18.30, 21.00 »Sopravvissuto - The Martian«; 16.45, 18.15 »Hotel Transilvania 2«; 20.10, 22.00 »Dark Places - Nei luoghi oscuri«; 16.15, 18.00, 19.50, 22.10 »Io che amo solo te«; 16.15, 18.45 »Game Therapy«.
SUPER - Film prepovedan mladim izpod 18. leta starosti.
THE SPACE CINEMA - 19.30 »Ed Sheeran - Jumpers for Goalposts«; 18.50 »Suburra«; 16.25, 21.45 »Maze Runner - La fuga«; 16.20, 18.15, 20.10, 22.05 »Hotel Transilvania 2«; 16.40 »Inside Out«; 16.00, 18.05, 20.10, 22.15 »Game Therapy«; 16.00, 18.05, 20.10, 22.15 »Io che amo solo te«; 16.30, 19.10, 21.50 »Crimson Peak«; 16.30, 19.05, 21.40 »The Walk«.
TRŽIČ - KINEMAX - Dvorana 1: 17.15, 20.00, 22.15 »Crimson Peak«; Dvorana 2: 17.30 »Hotel Transilvania 2«; 19.50, 22.10 »Lo stagista inaspettato«; Dvorana 3: 17.30, 22.10 »The Walk«; 19.45 »The Walk 3D«; Dvorana 4: 17.45, 20.00 »Woman in Gold«; 22.10 »Maze Runner - La fuga«; Dvorana 5: 19.45 »Suburra«; 17.50, 22.15 »Game Therapy«.

Izleti

OBČINA DOLINA, za ovrednotenje Naravnega rezervata doline Glinščice, v nedeljo, 25. oktobra, organizira drugi brezplačni vodeni izlet ciklusa »Jesen v dolini Glinščice 2015«: Od Doline do razgledišča v Kroglijah. Neobičajen izlet, ki se začne v Dolini, se nadaljuje po stezi gorske zveze CAI št. 1 do razgledišča v Kroglijah in vrha Malega Krasa. Trajanje pribl. 3 ure. Namenjeno družinam in otrokom starejšim od 10 let, zaradi predvidene višinske razlike. Zbirališče ob 9.00 pri pokopališču v Dolini. Informacije in prijave: info@riservavalrosandra-glinscica.it ali na tel. št. 040-8329237 (pon. - pet. 9.00-13.00).
TABORNIKI RMV sporočajo vsem članom, ki se bodo v nedeljo, 25. oktobra,

udeležili izleta po Krasu, da je zbirališče v Zgoniku (za telovadnico) ob 9.00. Zaključek izleta bo v Praprothu pri avtobusni postaji (nasproti agroturizmu) ob 16.00.
MARTINOVANJE - DSMO organizira 8. novembra ogled Goriških Brd. Avtobus odpelje iz avtobusne postaje v Miljah ob 8. uri. Info in vpisovanje na tel. št. 347-3438878 (ga. Marina).

Obvestila

ODDELEK ZA MLADE BRALCE NŠK, v sodelovanju s Slovenskim društvom za terapijo s pomočjo psov Tačke pomagačke, vabi na srečanje s pravilničnim parom Gregor & Diva ter na odprtje razstave portretov terapevtskih psov danes, 22. oktobra, ob 16.30 v Narodnem domu v Trstu. Sledila bo predstavitev delovanja društva Tačke pomagačke in programa R.E.A.D. Ob zadostnem številu vpisanih bomo od konca novembra dalje brali s Tačkami v knjižničnih prostorih Narodnega doma.
RAJONSKI SVET za Zahodni Kras se bo sestal danes, 22. oktobra, ob 20. uri na svojem sedežu na Proseku št. 159.
ONAV - (vsedrjavno združenje pokuševalcev vina) vabi na večer posvečen vinu Franciacorta. Pokušnjo bomo izpeljali v petek, 23. oktobra, ob 20.30 v restavraciji pri Sv. Jakobu. Informacije in vpisnina po tel. 333-9857776, trieste@onav.it.
SKLAD MITJA ČUK - vabi na brezplačno predstavitev novih tečajev Branja obraza in Obrazne joge, ki bo v petek, 23. oktobra, ob 20.00 na Opčinah, Proseška ul. 131. Tečaja vodi Maša Pregarc.
NORDIJSKA HOJA - Skupina 35-55 SKD F. Prešeren iz Boljunca obvešča, da se bo nadaljevalni tečaj vršil v soboto, 24. in nedeljo, 25. oktobra in da se zainteresirani lahko še vpišejo po tel. 333-3616411 (Sonja) od 14. do 15. ure.
TPPZ PINKO TOMAŽIČ sporoča, da je v soboto, 24. oktobra, odhod avtobusa s Padrič ob 5. uri za nastop v Gradcu.
AŠD SOKOL iz Nabrežine organizira zumba vadbo ob ponedeljkih od 20.15 do 21.15. Info na tel. št. 040-200941 ali 333-9482640.
SKD SLAVEC Ricmanje - Log organizira kuharski tečaj v Kulturnem domu v Ricmanjih. Potekal bo ob sobotah, 7., 14. in 21. novembra, od 9. do 13. ure in ga bo vodila Vesna Guštin. Vpis do 25. oktobra na tel. št. 340-2580842 (Martina) ob uri obedov.
TELOVADBA SMEHA V KD IVAN GRBEC - Pričetek tečaja v torek, 27. oktobra, ob 20. uri v društvenih prostorih. Telovadbo za sprostitev in dobro voljo bo vodila priznana vaditeljica Karmen Pribac iz Kopra. Toplo vabljeni lanske in novi člani!
PILATES - Vaditeljica Sandra in Skupina 35-55 SKD F. Prešeren iz Boljunca sporočata, da bo vadba ob torkih, od 19.30 do 20.30 v telovadnici NSŠ S. Gregorčič v Dolini. Vabljeni stare in nove tečajnice.
POBUDE V OKVIRU PRAZNIKA SV. MARTINA na Proseku - Rajonski svet za Zahodni Kras in vaške organizacije prirejajo »The cooking show« z razstavo in pokušnjo fanclav z dušo, ki bo v soboto, 7. novembra, ob 18. uri v Kulturnem domu na Proseku. Vabimo vaščane in vaščanke, ki želijo razstavljati njihove dobrote, da se prijavijo v uradi Rajonskega sveta na Proseku št. 159 ali na tel. št. 040-225956 do 30. oktobra.
RAJONSKI SVET ZA ZAHODNI KRAS prireja fotografski in likovni natečaj »Pričevanja«. Izdelke je treba oddati najkasneje do 30. oktobra na sedežu I. Okraja Občine Trst - Zahodni Kras (Prosek št. 159). Izdelki bodo razstavljeni v okviru praznovanj sv. Martina. Info v tajništvu rajonskega sveta, pravilnik je na: http://primacircoscizione.comune.trieste.it/presentazione-del-concorso-testimonianze-pricevanja/.
»QIGONG« KITAJSKA VADBA Z ENERGIJO - DSMO obvešča, da poteka vadba ob petkih 19.15-20.30 v

dvorani ACLI, Ul. Frausin 9 v Miljah. V teku je vpis za dodaten urnik ob torkih 18.00-19.15. Vabljeni! Info na tel. št. 340-3010299 (Letizia).

JOGA - SKD F. PREŠEREN iz Boljunca obvešča, da se tečaji joge vršijo vsako sredo v društveni dvorani občinskega gledališča v Boljuncu: začetniki od 17.15 do 18.45, nadaljevalni tečaj od 19.00 do 20.30.

POBUDE V OKVIRU PRAZNIKA SV. MARTINA na Proseku - Rajonski svet za Zahodni Kras vabi proseške in kontovelske proizvajalce, da se udeležijo pokušine vin, ki bo 11. novembra na dvorišču rajonskega sveta. Razstavljalci naj se javijo v tajništvu do 31. oktobra ali na tel. št. 040-225956.
SDD JAKA ŠTOKA vabi dijake, da se pridružijo višješolski skupini, ki jo vodi Gregor Geč. Vaje so ob ponedeljkih od 19.00 do 20.30 v Kulturnem domu na Proseku. Za informacije na tel. št. 338-3277407.

SKAVTI SZSO, volčiči in volkuljice (8-11 let) v Bregu in mestu: Džunglo želimo deliti s teboj. Pridruži se nam in lovi skupaj z Akelo, Bagiro, Balujem in Kačo Kaa. Sestanke imamo vsako soboto od 15.30 do 17.00 v Boljuncu in Škednju. Vpisujemo otroke 3., 4. in 5. razreda OŠ. Kontakt: tel. št. 331-9716473, kobe.karmen@gmail.com - Akela (Karmen), 00386-41223410 Baloo (Damjan); tel. 339-4321709 ali purger@libero.it.

TELOVADBA ZA ZDRAVO HRBTENICO Skupina 35-55 SKD F. Prešeren iz Boljunca obvešča, da se vadba za razgibavanje s Sandro vrši ob torkih, od 9. do 10. ure v društveni dvorani. Vabljeni.
STARŠI SKUPAJ - ponovno začenjamo aktivnosti namenjene otrokom s posebnimi težavami: individualno fizioterapijo izvaja fizioterapevtka Majda Grbec, skupinsko in individualno muzikoterapijo pa Sara Hoban. Aktivnosti so odprte vsem osebam s posebnimi potrebami. Info in prijave ob petkih popoldne od 15. do 19. ure na tel. št. 040-360324.

BIVŠI DIJAKI 3.A, 3.B IN 3.C RAZREDA, ki so obiskovali N.S.Š. Srečka Kosovela na Opčinah v š.l. 1982/83, pozor! Prišel je čas, da se spet srečamo v soboto, 14. novembra, ob 19. uri v Sežani. Prijave in info do 5. novembra na tel. št.: 346-2197404 (Ivo).

40-LETNIKI S TRŽAŠKEGA, združite se! Če na tvojem rojstnem listu je zapisana letnica 1975 in če si pozabil, kdo so tvoji sovrstniki, pridi na večerjo, ki bo v petek, 27. novembra, ob 19.30 v restavraciji v Repnu. Potrditev prisotnosti najkasneje do 20. novembra na 40letniki@gmail.com (na piši svoje ime in tel. št.).

Prireditve

STRANKA KOMUNISTIČNE PRENOVE vabi danes, 22. oktobra, ob 18.30 na pokrajinski sedež, Ul. Tarabocchia 3, na javno skupščino na temo »Za mir in proti vojni«.

DSI vabi v Peterlinovo dvorano na ogled razstave Andreja Kosiča »Trpeča metamorfoza«, od ponedeljka do petka, 9.00-17.00.

GLEDALIŠKI VRTILJAK vabi v nedeljo, 25. oktobra, na predstavo »Pravljina urica babice Pra, ki sploh ne pričakuje tigra« v izvedbi Gledališča Unikat iz Ljubljane. Prva predstava bo ob 16. uri, druga ob 17.30 v dvorani Marijinega doma pri Sv. Ivanu, Ul. Brandesia 27. Obveščamo, da je možno naročanje abonmajev na tel. št. 040-370846.

KRUT in Društvo slovenskih upokojencev v Trstu vabita na koncertno predstavo Starosta mali princ, ki bo v nedeljo, 25. oktobra, ob 17. uri v gledališču F. Prešeren v Boljuncu. Nastopajo: ŽePZ DSU za Goriško, MoPZ Fran Venturini, MePZ Slavec - Solkan in ŽePZ Pristan U3ŽO Koper; gost Otroški zbor Fran Venturini Domjo.
L'ARMONIA IN ZADRUGA KULTURNI DOM PROSEK KONTOVEL vabita na ogled gledališke predstave v tržaškem narečju »Robe de mati!« (Com-

pagnia dei giovani), ki bo v nedeljo, 25. oktobra, ob 17. uri v Kulturnem domu na Proseku.

SKD RDEČA ZVEZDA, pod pokroviteljstvom Občine Zgonik, vabi na Osrednjo proslavo ob 70. obletnici ustanovitve, ki bo v nedeljo, 25. oktobra, ob 17.00 v Športno-kulturnem centru v Zgoniku.

SKUPINA 35-55 SKD F. Prešeren iz Boljunca vabi v društveni bar n' G'rici na ogled razstave starih fotografij o trgatvi »B'ndima amb't«.

Prispevki

V spomin na gospo Edo Klemenc Goruppi daruje družina Pecorari Panjek 50,00 evrov za župnijo sv. Jerneja na Opčinah.

V spomin na sošolko Mirando Kapun daruje Ada Štoka - Guštinčič 20,00 evrov za Godbeno društvo Prosek.

V spomin na Mirando Kapun - Blason darujeta Sergio in Viviana 20,00 evrov za Godbeno društvo Prosek.

Anka, Alma, Mara, Mery in Rozi darujejo 50,00 evrov za krožek Krut.

V spomin na Ivanko Grgič darujeta Ingrid in Joži 50,00 evrov za AŠZ Sloga.

✝ Zapustila nas je naša draga žena, mama, nona in sestra

Sonja Zollia por. Bogatec

Žalostno vest sporočajo

mož Bruno, sin Lorenzo, hčerka Arianna, vnuka Jan in Gaja ter sestra Marina z družino

Za zadnji pozdrav bo pokojnica ležala v ulici Costalunga v soboto, 24. oktobra, od 10. do 12. ure.

Pogreb z žaro bo v sredo, 4. novembra, ob 12.30 v nabrežinski cerkvi.

Vižovlje, 22. oktobra 2015
Pogrebno podjetje Alabarda

Ob izgubi drage mame izrekajo prof. Arianni Bogatec iskreno sožalje

vsi na Večstopenjski šoli J. Pangerca

Ob boleči izgubi drage mame Sonje izrekamo Lorenzu in vsem svojcem občuteno sožalje

kolegi pri 4 Logistics Srl

Ob izgubi predrage mame Ede izreka Robiju, očetu Dinciju in svojcem iskreno sožalje

družina Simonettig z Giuliano

Ob izgubi drage Marinelle Ruzzier izrekamo svojcem iskreno sožalje

starši in vzgojiteljice otroškega vrtca Oblak Niko - Nuvoła Olga

SUPERMARKET Kozina

Od 21. 10. dalje

**PRENOVLJEN IN Z NOVO PEKARNO
Vabljeni!**

DANES

otvoritev

NA NOVO PRENOVLJENE BIVŠE TUŠOVE TRGOVINE
IZ VERIGE TRGOVIN PRUNK, KI PA OSTAJA V FRANSIŽI.

Široka ponudba artiklov:
pakirano meso - peka dnevno svežega kruha NOVOST - domači siri - domači izdelki

VSE NAŠE STRANKE VABIMO NA OTVORITEV
NOVE LOKACIJE IZ VERIGE TRGOVIN PRUNK
IN POKUŠINO MORTADELE VELIKANKE VERONI,
DOMAČ PEČEN PRŠUT IN HIŠNO SPECIALITETO ČEVAPČIČEV.

Urnik: od ponedeljka do sobote od 7.00 do 19.00 - nedelja od 7.00 do 13.00

Lokev 159 - Tel. 00386 5 767 00 73

LITERATURA - Vložili kandidaturo na največji knjižni sejem na svetu

Slovenija častna gostja sejma v Frankfurtu?

V predstavljenem elaboratu izrazili željo, da bi to bilo leta 2020

Slovenija je minuli teden predala elaborat kandidature za častno gostjo na knjižnem sejmu v Frankfurtu. Kot je za STA povedala njegova urednica Renata Zamida, so to storili, ker Slovenijo kot državo tudi v Nemčiji poznajo slabše, kot si domišljamo. Pokazati so želeli, da so že začeli resne priprave na ta projekt, zdaj je na vrsti »boj za letnico«. Za predstavitev elaborata so se po besedah Zamide odločili, ker v tujini marsikdo ni seznanjen s tem, kako razvit knjižni trg ima Slovenija: od podpornih ukrepov, kot je javna agencija za knjigo (JAK), do bralne kulture. »Skratka imamo vse, kar imajo tudi veliki. Naš argument je bil tudi, da je minilo že skoraj 15 let od predstavitve zadnje slovanske države, Rusije, v 30-letni zgodovini naziva častne gostje pa so bile predstavljene le tri slovanske države. Ker je bilo v zadnjih letih precej nordijskih držav, računamo na preusmeritev v še kak drug del Evrope.«

Elaborat je bil po njenih trditvah dobro sprejet, bili so navdušeni, celo prijetno presenečeni nad informacijami, ki so v njem zajete. Direktor sejma Jürgen Boos je napovedal, da bo s podpredsednikom sejma za mednarodno dejavnost spomladi prihodnje leto obiskal Slovenijo. Zamida je zato prepričana, da so pričakovanja realna in da je Slovenija resna kandidatka za častno gostjo na tem največjem knjižnem sejmu na svetu. Pogodbo s sejmom država kandi-

datka navadno podpiše dve do tri leta pred samim nastopom. Zdaj se po njenih besedah začne boj za letnico. Kandidatka za ta naziv je namreč veliko, nekatere države so močne konkurentke. Na vprašanje, kdaj bi Slovenija lahko zavzela 2500 kvadratnih metrov paviljona, ki ga v Frankfurtu namenijo državi gostji, je Zamida odgovorila, da so v predstavljenem dokumentu izrazili željo za leto 2020. Na to letnico so navedli tudi ukrepe in predvideni proračun 2,5 milijona evrov, ki ga je vlada zagotovila prek ministrstva za kulturo. »Čeprav je tudi leto 2021 za Slovenijo privlačno, ker bo 30-letnica osamosvojitve,« je omenila Zamida.

Cilj Slovenije kot častne gostje je predstaviti ne le literaturo, ampak Slovenijo kot celostno umetnino: kot turistično destinacijo, prostor za gospodarska sodelovanja, kreativne industrije, možna povezovanja z drugimi ustvarjalnimi področji, kot so likovna umetnost, gledališče, glasba. Za to bi bila po ocenah Zamide potrebna tako medresorsko sodelovanje kot dodatna sredstva s področij turizma, gospodarstva in zunanjih zadev. Vzpostaviti pa bi bilo treba tudi pametno shemo pridobivanja zasebnih sponzorskih sredstev, saj kar nekaj slovenskim podjetjem Nemčija predstavlja pomemben izvozni trg.

Najslabša usmeritev po njenem mnenju bi bila, da bi se osredotočili le

na pet dni trajanja sejma. Slovenija bi morala biti zastopana na različnih ravneh ne samo v Frankfurtu in Hessnu kot zvezni deželi, ampak Nemčiji na splošno, in ne samo v času sejma, temveč intenzivno tudi leto, dve pred in za njim, zagovarja Zamida. Ena od zamisli, ki jih je razkrila, je projekt Pop up Slovenija: razstavno-prodajni prostor v Berlinu ali Frankfurtu, ki bi finančno kril samega sebe in v katerem bi na dva do tri mesece menjavali vsebino: npr. modo slovenskih obiskovalcev, lahko bi bil show room slovenskih start upov, izložba kakšnega slovenskega podjetja, slovenska čokoladnica in kavarna, prostor za obrtniške in rokodelske izdelke.

Frankfurtski knjižni sejem ima po njenih besedah dve glavni jedri: je zelo močan medijski dogodek in odskočna deska za trgovanje z avtorskimi pravicami. Zato je velika priložnost za slovenske založnike, da začnejo aktivnejše nastopati pri prodaji avtorskih pravic slovenskih avtorjev v tujini. Je tudi velika priložnost za JAK, da vzpostavi nove programe, ki bi slovenske založnike k temu spodbujali. Eden takšnih programov bi lahko usmerjal v poklic literarnega agenta, ki ga v Sloveniji ni. Dolgoročno bi Frankfurt Slovenijo kot državo gostjo umestil na svetovni literarni zemljevid s prevodi ne le v nemščino, temveč tudi v druge tuje jezike. »Večina držav gostij je ta globalni pre-

vodni učinek tudi dosegla, to je izjemno dobro vidno pri Kataloncih, ki pred tem niso beležili nobenih prevodov na npr. azijske trge,« je pojasnila.

Ker se v nemških medijih že pred sejmom veliko piše o državi gostji, bi bilo treba po njeni oceni dobro razmisliti o privlačnem slogu. Enako bi bilo treba postopati tudi pri sami predstavitvi slovenske literature, saj imamo žive klasike in klasike, ki so že preminuli, avtorje, ki so uveljavljeni doma in v tujini, avtorje, ki so uveljavljeni samo doma, in avtorje, ki so vzhajajoči in izkazujejo obete, da prodrejo v tujino. »Ampak te predstavitve so ponavadi bolj naravnane na sodobnost kot na zelo oddaljeno preteklost,« je še povedala Zamida. (STA)

Prihaja Adelin album 25

Pevka Adele bo po štirih letih izdala nov album, ki ga bo, kot je naznanila, naslovila 25. S tem sledi vzorcu, da z naslovom albuma poudari svojo starost ob njegovemu nastanku. Prvenec je naslovila 19, drugi album pa 21. Novi al-

bum 25 bo po besedah Adele zaznamoval njen prehod v svet odraslih: moj zadnji album je bil album razhoda, nov studijski izdelek pa bi opredelila kot popravni izpit. Popravni izpit, da nadoknadim izgubljeni čas. Popravni izpit za vse, kar sem kdaj naredila, in za vse, česar nisem naredila, pravi pevk. V izjavi za javnost se je Adele opravičila svojim oboževalcem, da je za nov studijski izdelek potrebovala toliko časa, a kot je zapisala »se ji je zgodilo življenje«. Po albumu 21 je pevka leta 2012 povila svojega prvega sina Angela. Vse odtlej je pevka delala na novemu izdelku, s producenti kot so Brian Burton, Max Martin in Ryan Tedder. Uradne najave, kdaj bo novi Adelin album 25 izšel, še ni. Več medijev pa njegov izid naznanja za 20. november. Adelin album 21, ki vključuje veliko uspešnico Someone Like You, je obveljal za najbolje prodajani album zadnjega desetletja. Po svetu so ga prodali v več kot 30 milijonih izvodov, od tega je bilo 4,75 milijona albumov prodanih v Veliki Britaniji. (STA)

filmi@primorski.eu GREMO V KINO

Dheepan

Francija 2015

Režija: Jacques Audiard

Igrajo: Jesuthasan Antonythasan, Kalieaswari Srinivasan, Claudine Vinasithamby in Vincent Rottiers

Ocena: ★★★★★

POGLEJ TRAILER!

Iz vojne v vojno in od nasilja do nasilja, kjer begu in grozi treh pribežnikov ni videti konca.

Dheepan je tamilski tiger, ki beži pred boji v Šri Lanki. Na poti v tujino v taborišču za pribežnike prevzame novo identiteto ter se pridruži ženski, s katero je tudi deklica, ki jo je mama zaupala neznanki, da bi ji tako rešila življenje. Dheepanov beg se torej nadaljuje v družbi dveh novih znank in vsi trije odločijo, da bodo odslej družina. Tak status jim seveda ponuja večje možnosti in napoved trojici res uspe, da odide v tujino.

Nov dom si skupina uredi v Parizu, pravzaprav v predmestju Pariza, v zloglasni banlieu, kjer vlada nasilje in kjer so pravila tolpa zakon.

Dodatno težavo predstavlja tudi jezik, ker nihče ne govori francoščine, pa čeprav si morajo kmalu poiskati primerno službo, da lahko preživijo v revnem predmestju.

Življenje v Evropi se za družino pribežnikov ne kaže bistveno različno od tistega, ki so ga pustili za sabo, saj se Dheepan spet znajde v vlogi vojaka, ki mora tokrat braniti sebe in obe novi družinski članici. Med stolpnici oborožene skupine merijo moči s streljanjem, razpečevanje mamil pa je najbolj razširjen posel.

Kaj zdaj? Naj Dheepan, žena in hči nadaljujejo z načrtom, ali naj se razidejo in vsak zase skušajo preživeti?

Audiardov predmetni vestern ni dokumentarec o socialnih naseljih in niti zgodba o tem, kar se dogaja v Šri Lanki. Film je predvsem ljubezenska zgodba o čustvih in premagovanju tudi hudih težav, ki se jim da s skupnimi močmi vsekar boljše kljubovati.

Družbenopolitična drama o pribežnikih je maja v Cannesu prejela zlato palmo. (Iga)

MILANO - Med 300 umetniki sedem ustvarjalcev iz Slovenije

Na mladinskem bienalu tudi tržaška fotografinja Nika Furlani

V nekdanji mestni elektrarni, ki jo je mesto Milan namenilo mladim umetnikom in deluje kot laboratorij kreativnih industrij, je danes odprl vrata bienale mladih umetnikov Meditteranea 17. Na prireditvi, ki v sozvočju z mednarodnim sejmom Expo poteka pod geslom No Food's Land, bodo sodelovali tudi številni slovenski umetniki, ki delujejo na področjih vizualnih umetnosti, oblikovanja, scenskih umetnosti in literature. Enomesečne prireditve se udeležuje preko 300 umetnikov, prireja pa jo mednarodna organizacija Bienale mladih ustvarjalcev Evrope in Sredozemlja (BJCEM), ki vključuje 58 članic iz 17 držav Evrope, Bližnjega vzhoda in severne Afrike. Poleg neodvisnih organizacij v mreži sodelujejo občine, mesta in ministrstva različnih držav. Med njimi sta tudi ljubljansko društvo ŠKUC, slovenski nacionalni koordinator in ustanovni član omenjene mednarodne mreže, ter Občina Trst, ki se je mreži priključila leta 2009, da bi promovirala mla-

de umetnike iz projekta Artefatto. Trst bosta tako na bienalu zastopala fotografinja Nika Furlani in slikar Mattia Campo dall'Orto. Nika v teh dneh sodeluje na bogatem spremljevalnem festivalu v Genovi in sicer s serijo fotografij, ki nosijo naslov Profundum Vitalis. Tridesetletna fotografinja je žirijo prepričala z zanimivim eksperimentom, saj je na golo žensko telo »naslikala« razne ribe in školjke. In gledalcu postavila še bolj zanimivo vprašanje: kdo je koga pojedel?

Slovenijo predstavlja sedem umetnic in umetnikov. Na področju vizualnih umetnosti se bosta bienala udeležili Tanja Sabole in Iza Pavlina. Saboleto-

va bo predstavila projekt Kuhinja za seboj, v katerem raziskuje socialne interakcije, ki nastajajo ob druženju ob kuhanju. Pavlina bo sodelovala s projektom Talk to Strangers, v katerem raziskuje in opozarja na pasti interneta, predvsem na področju pedofilije. Na področju oblikovanja bosta sodelovali Gaja Mežnarič in Nuša Jelenec s skupnim projektom Herbarium From The Urban Fields. Njuno delo se tako v dobesednem kot v metaforičnem smislu loteva raziskovanja nabiralskih načel prek iskanja, nabiranja in prepoznavanja vrednosti v stvareh, ki so že na voljo v lokalnem okolju. Na področju scenskih umetnosti ozioroma na področju plesa se bosta bienala udeležila Kaja Janjič in Matic Bobnar s predstavo Pas de Tea, ki razgrne kompleksnost preprostega trenutka, kot je napraviti požirek čaja. Področje literature pa bo letos zastopala Kaja Teržan z literarnim performansom Delta. V njem na izvirni način predstavi svojo pesniško zbirko, ki jo v nastopu združuje s fizičnim gledališčem in telesnim izrazom.

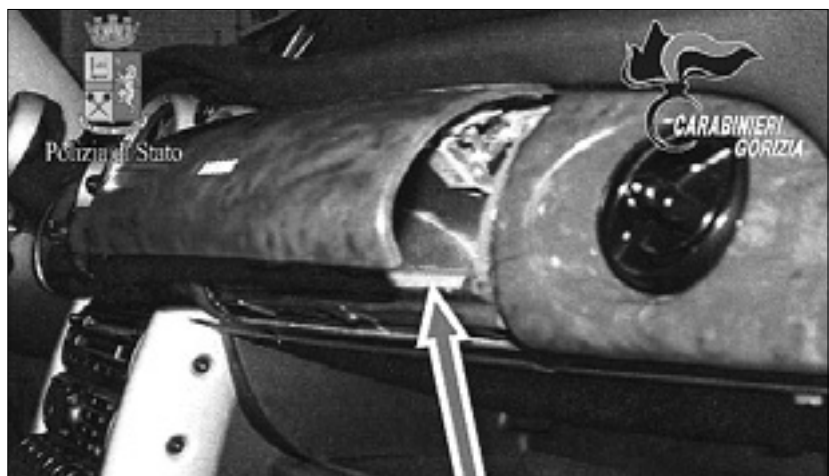

Levo Nika Furlani, zgoraj njen projekt Profundum Vitalis

GORICA-TRŽIČ - Policisti in karabinjerji razbili mrežo preprodajalcev drog

Z mini cooperjem prevažal kokain iz Milana na Goriško

Pietro Pirrello je drogo skrival v armaturni plošči, iz katere je vzel zračno blazino (levo); zaseženi kokain (spodaj); Claudio Culot in Daniele Panighello (desno)

BUMBACA

V Trzič se je iz Milana preselil že pred leti. Ustanovil je nepremičninsko agencijo v Gradežu, za katero pa se je izkazalo, da ni bila njegov glavni vir zaslužka. Še naprej je bil namreč v stiku s »kolegi« v lombardski prestolnici, iz katere je s svojim avtomobilom Mini cooper redno prevažal na Goriško večje količine kokaina. Pietru Pirrellu so goriški policisti in trziški karabinjerji včeraj ob zori ponovno natakili lisiče: ob njem se je v jutranjih urah v Lombardiji, Toskani in drugih deželah srednje in severne Italije znašlo v zaporu še 36 ljudi, dodatnih 14 so doleteli hišni pripor ali drugi previdnostni ukrepi. Odredil jih je sodnik za predhodne preiskave na zahtevo milanske protimafijske direkcije, ki je vodila obsežno in dolgotrajno preiskavo, s katero je razbila razvejano mrežo tiho tapcev, prekupčevalcev in razpečevalcev mamil. »Srce« združbe je bila Lombardija, njene lovke pa so segale tudi v Švico in Španijo. Kokain, so pojasnili preiskovalci, je prihajal v glavnem iz Kalabrije.

Pomembno vlogo v preiskavi so imeli policisti mobilnega oddelka goriške kvesture in trziško poveljstvo karabinjerjev, ki so dalj časa tesno sodelovali med seboj ter nato še s policisti iz Milana in karabinjerji iz mesta Vercelli. »Na Goriško se je preiskava začela že marca leta 2010. Nekega večera so karabinjerji iz Gradeža obravnavali prepir v družini, po katerem je moški priznal, da je bil vzne-

mirjen, ker je bil pod vplivom kokaina. V pogovoru s karabinjerji je imenoval še nekaj uživalcev in razpečevalcev: te informacije so bile naše izhodišče,« je povedal vodja mobilnega oddelka goriške kvesture Claudio Culot, ki je rezultate uspešne preiskave predstavil skupaj s poveljnikom trziških karabinjerjev Danielejem Panighellom. Policisti in karabinjerji so aprila istega leta prišli na sled razpečevalcu Pietru Pirrellu; ugotovili so, da je moški pogosto odhajal v Milan s svojim avtomobilom Mini cooper, s katerim je nato na Goriško prevažal večje količine kokaina. Drogo je skrival v armaturni plošči, iz katere je izvlekel varnostno zračno blazino. Pirrella so prvič aretirali 24. aprila 2010: s seboj je imel 40 gramov kokaina in 14.000 evrov gotovine. »Preiskava nato ni več potekala le na krajevni ravni. Ugotovili smo, da obstaja širša mreža, takrat pa se je naša preiskava »Cooper«, ki smo jo poimenovali po Pirrellovem avtomobilu, združila s preiskavama milanskih policistov in karabinjerjev iz Vercellija,« je pojasnil Panighello.

Pirrello je preiskovalce privedel

do dveh milanskih dobaviteljev, Davideja Lombarda in Federica Bragutija, ki sta imela stike z milanskimi premožnimi sloji. Lombardo naj bi bil zaposlen v družinskem gradbenem podjetju, v resnici pa je bila njegova edina (in izredno dobičkonosna) dejavnost trgovina z mamili. Njegove in Bragutijeve stranke so za eno noč z »elitnimi spremljevalkami«, ki so na zmenke prinašale tudi kokain, bile pripravljene plačati tisoč evrov. En mesec po Pirrellovi aretaciji so policisti in karabinjerji prijeli še enega Lombardovega sodelavca, Giacoma Steo, ki se je v Milan pripeljal z mercedesom in v družbi elegantnega dekleta. Ko so ga možje postave ustavili, je Steo dejal, da se pelje v Trzič. Tam naj bi se udeležil zabave ob odprtju novega lokala. Povedal je tudi, da ima v avtomobilu paket za prijatelja, v njem pa je bilo namesto darila kar 105 gramov kokaina, ki bi jih moral izročiti Pirrellu.

Po teh aretacijah se je preiskava nadaljevala na lokalni in meddeželni ravni. Na dan je prišla razvejana mreža prekupčevalcev in strank, ki so jo policisti in karabinjerji včeraj razbili. Pri tem, poroča agencija Ansa, so zasegli skupno šest kilogramov kokaina. Ob aretaciji Pirrella v Trziču so policisti mobilnega oddelka iz Gorice in karabinjerji iz Trziča skupaj s kolegi iz drugih dežel izvršili še devet priporov in drugih nalogov v Milanu, Monzi, Livornu in drugih mestih. (Ale)

GORICA-TRŽIČ Z mamilom oskrbovali na desetine ljudi

Kriminalna združba, ki so jo policisti in karabinjerji včeraj obglavili, je največje količine mamila prodajala v Milanu in okolici, več deset ljudi pa je s kokainom oskrbovala tudi na Goriškem. Za razpečevanje je skrbel predvsem Pietro Pirrello, ki ima za sabo številne obsodbe in zaporne kazni. Prav s tem je pridobil zaupanje Davideja Lombarda in drugih vodilnih članov kriminalne mreže, ki so jih preiskovalci iz Gorice, Trziča, Milana in Vercellija dalj časa nadzirali, jim sledili in prisluškovali.

»Telefonskih pogovorov ni bilo lahko razumeti. »Jesti kosilo« je na primer pomenilo prodajati drogo, mamilo pa so rekli »avtomobil«,« sta o sporazumevanju med dobavitelji in razpečevalci ter men slednjimi in odjemalci dejala vodja mobilnega oddelka goriške kvesture Claudio Culot in poveljnik trziških karabinjerjev Daniele Panighello. Pirrellove stranke v Trziču so bili v glavnem premožni oz. zaposleni ljudje med 35. in 45. letom. »Kokain so kupovali v diskotekah, a ne samo,« je povedal Panighello. (Ale)

Delavci še čakajo na plače

Deželni svetnik stranke Forza Italia Rodolfo Ziberna poziva deželno vlado, naj zagotovi pomoč delavcem propadle zadruge ITE. »Kot znano je zadruga ITE, ki je imela 70 zaposlenih, šla v stečaj. 9. februarja je njeno upravljanje prevzel stečajni upravitelj. 31. decembra lanskega leta je 30 delavcev pristalo na vključitev v program mobilnosti, štirideset jih je nadaljevalo z delom za podjetje ITE - najprej pod upravljanjem stečajnega upravitelja in zatem pod okriljem podjetja SITE. Do danes okrog 70 delavcev še ni prejelo devetih plač, ki jim jih dolguje zadruga ITE,« pravi Ziberna in pojasnjuje, da je 30 delavcev na mobilnosti prejelo odpravnino zavoda INPS, vendar še čaka na odpravnino zadruge ITE. »40 delavcev, ki so delali za časa stečajnega upravitelja, ni prejelo devetih plač in niti odpravnine,« pravi Ziberna in razlaga, da so izredno zaskrbljeni tudi sindikalni predstavniki, saj naj bi jim stečajni upravitelj ne dal zadostnih zagotovil, da bodo delavci prejeli denar, ki jim pripada. Zaradi tega Ziberna poziva predsednico dežele Debora Serracchiani in deželnega odbornika Sergia Bolzonella, naj posežeta, da se bo zadeva premaknila z mrtvega tira.

Na Vrhu spomini partizana

V centru Danica na Vrhu bo danes ob 20. uri domačin Virgilj Černic spregovoril o tem, kako je kot otrok doživljal fašistično oblast, in o času, ki ga je preživel v partizanih. Srečanje prireja VZPI-ANPI z Vrha in kulturno društvo Danica v okviru niza »Spomini na vojno«.

Jesen v ronški knjižnici

V ronški knjižnici se začena niz jesenskih srečanj in prireditev. Ob četrtek z začetkom ob 20.30 prirejata vrsto glasbenih večerov, ob petkih ob 18.30 bodo na svoj račun prišli ljubitelji branja. 29. oktobra bo nastopil 16-letni pianist Jacopo Feresin, 5. novembra bo koncert »obmejnih« pesmi z Gabriello Gabrielli, 12. novembra bo brazilski večer, 19. novembra bodo nastopili Ornella Serafini, Ermanno Signorelli in Lele Barbieri, 26. novembra se bosta predstavila Tommaso Biasiol in Aurora Sabia. 3. decembra bo čas za narečno gledališče s skupino Armonia, 10. decembra se bo niz zaključil z zborom Free Voices. Med 30. oktobrom in 11. decembrom se bo zvrstilo več predstavitev knjig; o svojih delih bodo spregovorili Andrea Bellavite, Paolo Rumiz, Lucio Fabi, Emilio Rigatti, Pietro Spirito in Luciano Patat. V sodelovanju z društvom Leali delle notizie bodo v torek, 3. novembra, ob 20. uri predvajali dokumentarni film »Grizzly man«, v torek, 10. novembra, ob isti ur pa film »Tir«, ki ga je režiral Alberto Fasullo, v glavni vlogi je nastopil slovenski igralec Brane Završan.

Vrtnarji v parku Viatori

Od jutri do nedelje, 25. oktobra, bodo v parku Viatori v Pevmi potekala predavanja o vrtnarstvu na relaciji Italija - Anglija v sklopu desetega državnega vrtnarskega kampa »Italia Inghilterra«, ki ga prireja društvo Maestri di Giardino v sodelovanju z združenjem Amici del Giardino Lucio Viatori. Priložnost lahko vrtnarji izkoristijo, proti plačilu, za dodatno izpopolnjevanje in nadgradnjo praktičnega in teoretičnega znanja. V sklopu dogodka bodo jutri ob 18. uri v knjigarni LEG na Verdijevem korzu predstavili publikacijo »Nativa dei prati« Elise Tomat. (av)

GORICA - V okviru projektov za socialno delo pokrajine

Začasne zaposlitve

Zaposlili bodo 28 delavcev, ki so na mobilnosti ali v dopolnilni blagajni

Pokrajinska uprava bo v okviru projektov za socialno delo zagotovila začasno zaposlitev 28 delavcem, ki so trenutno na mobilnosti oz. v dopolnilni blagajni. Vsi bodo zaposleni z enoletnimi pogodbami in s 36-urnim delovnim urnikom. Trije bodo delali v Pokrajinskih muzejih v grajskem naselju v Gorici oz. v galeriji sodobne umetnosti Spazzapan v Gradišču; pri pripravi fotografske dokumentacije pokrajinskih zbirk bosta soudeleženi še dve osebi, medtem ko bo za vzdrževanje zelenih površin ob nepremičninah v pokrajinski lasti in za čiščenje kolesarskih stez skrbelo šest ljudi. Pri rednem vzdrževanju poslopij v pokrajinski lasti bosta sodelovala dva delavca, za tajniško delo v glavnem tajništvu pokrajine po-

trebujejo dve osebi. En uslužbenec bo delal v pokrajinskih uradih za proračun in osebje, dva bosta sodelovala pri promociji športnih aktivnosti. Še pet delavcev bo vključenih v izvajanje raznih projektov.

Pokrajina je dva projekta za socialno delo razvila skupaj z goriškim sodiščem in pokrajinskim gasilskim poveljstvom. Goriškemu sodišču bo dodeljen en uslužbenec, v uradih in skladišču goriški gasilcev bodo delali trije delavci. Prošnje za zaposlitev zbirajo do vključno ponedeljka, 26. oktobra, v pokrajinskih uradih za delo v Ulici Alfieri v Gorici in na Trgu Salvo d'Acquisto v Trziču, ki sta odprta vsak dan med 9.30 in 12.30. Vložijo jih lahko le delavci na mobilnosti ali v dopolnilni blagajni.

ŠTARANCAN - Tečaj

Razpršilec za redarje

Uporabi plinskega razpršilca in drugih tehnik samoobranbe so namenjeni tečaji, ki so se nedavno začeli v Štarancanu in ki se jih bo udeležilo okrog 25 predstavnikov mestne policije iz raznih občin dežele Furlanije Julijske krajine. Prva skupina mestnih redarjev je z usposabljanjem že zaključila, v prihodnjih dneh bo tečaj opravila še druga skupina.

Udeleženci tečajev so prišli z redarskih poveljstev v Trziču, Gorici, Palmanovi, Lignanu, Porpettu, Štarancanu in Torviscosi: ob teoretičnem delu, ki je potekal v konferenčni dvorani v prvem nadstropju občinske palače v Štarancanu, so organizatorji priredili tudi praktični del tečaja, na katerem so se udeleženci preizkusili v uporabi plinskega razpršilca in lisic. Plinski razpršilec je mogoče uporabljati v primeru, da se nasilneži fizično lotijo redarjev s palicami ali noži.

Čas je za ...

DAN ZABAVE IN POPUSTOV

SOBOTA, 24. OKTOBER 2015

VES DAN
DO **30%**
POPUSTA

VES DAN
NAPIHLJIVA
IGRALA

OB 18h
KONCERT
MARAAYA

OB 19h
VELIKO
PRESENEČENJE

www.supernova.si

NAKUPOVALNI CENTER
SUPERNOVA
NOVA GORICA

Mercator

OBI

SPORTS
DIRECT.COM

dm

Optika Clarus

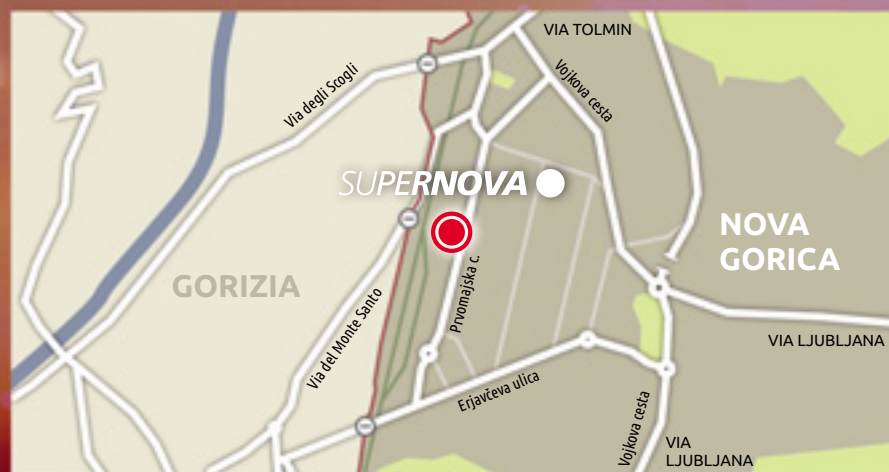
BABY
CENTER

JYSK

kik
TEXTIL-DISKONT

TEDi

Mr. Pet
Trgovina za naše ljubljence

SUPERNOVA NOVA GORICA, Prvomajska ulica 35, 5000 Nova Gorica

NAGRADNI
KUPON

Izpolnite kupon, ga oddajte hostesi v Supernovi in ob 19h pričakujte presenečenje!

IME IN PRIIMEK

PODPIS

NASLOV

POŠTA IN KRAJ

E-NASLOV

SUPERNOVA

»ŠČAVO«

Danjel Radetič

danjel.radetic@primorski.eu

Še psovki ne poznajo

»Slovenec v italijanskem okolju? Ščavo.« Povsem ponesrečeno geslo je bilo objavljeno v 64. številki revije Križankar, ki so jo v slovenskih trafikah prodajali od junija do septembra letošnjega leta. Nanj nas je opozorila bralka, ki je med reševanjem križank zaprepadeno ugotovila, da se je v reviji - meni nič tebi nič - pojavila verjetno najhujša žalitev Slovencev v Italiji. Ko smo dobili revijo v roke, smo skušali ugotoviti, kje je avtor križanke staknil žaljivko. Definicijo besede »ščavo« je po vsej verjetnosti našel v spletni izdaji Slovarja slovenskega knjižnega jezika. V spletnem slovarju namreč piše: »ščavo - a m slabš., v italijanskem okolju Slovenec, Jugoslovane: za to dejanje so obdolžili ščave / kot psovka - poberi se, ščavo«. Avtor križanke je spregledal, da gre pač za psovko; očitno ga ni še nihče ozmerjal s »ščavom«, kar se je večini pripadnikov slovenske narodne skupnosti v Italiji verjetno že zgodilo - če ne drugega, so vsaj opazili napis na zidovih kake šole ali slovenske ustanove.

Da v Sloveniji bolj malo vedo o naši narodni skupnosti, smo že večkrat ugotavljali. Po »zaslugi« Križankarja imamo zdaj dokaz, da ne poznajo niti psovki, ki smo jih na žalost občasno še vedno deležni.

DOBERDOB - Danes bo v Jamljah informativno srečanje

Jezero za preživetje potrebuje človeka

»Doberdobsko jezero je že mnoga leta zapuščeno; nihče ne skrbi več zanj, zaradi tega trstje zarašča večji del nekdanje vodne površine. Trstja ne kosijo že kakih petdeset let, jezero ogrožajo tudi nekatere tujerodne invazivne rastline, ki uničujejo njegovo biotsko raznolikost. Čim prej je treba ukrepati, saj jezero ne bo preživevalo brez pomoči človeka.« Profesor na Tržaški univerzi Alfredo Altobelli bo danes ob 20. uri o prihodnosti Doberdobskega jezera in ukrepih za njegovo oživitvev spregovoril na javnem srečanju v večnamenski dvorani društva Kremenjak v Jamljah, ki ga skupaj prireja Lista za Doberdob in Občinska enotnost. Poleg Altobelli bo navzoč tudi prof. Livio Poldini, ki je ravno tako velik poznavalec Doberdobskega jezera.

»Jezero je treba pomagati; spet je treba poskrbeti za košnjo trstja, zato razmišljamo o pripravi projekta Interreg skupaj s Cerkljanskim jezerom. V projekt bi lahko vključili konzorcij za bonifikacijo posoške ravnine, ki bi lahko poskrbel za programirano košnjo trstja, seveda pod nadzorom izvedencev,« pravi Altobelli, ki želi vključiti doberdobsko občinsko upravo tudi v projekt za vzdrževanje gozdnih poti, speljanih okrog jezera. Po njegovih besedah je vredno pomisliti tudi o ponovni uvedbi paše goveda in drobnice, kar bi omogočilo sonaravno vzdrževanje kraške gmajne in značilne kraške kulturne krajine.

K težavam Doberdobskega jezera prispevajo tudi posledice nekaterih posegov v naravni prostor, ki so bili v preteklosti opravljeni v bližnji okolici. V prvi vrsti je treba omeniti gradnjo kanala med Prelosnim in Sabli-

Fotografijo jameljskega »bezna« so raziskovalci Tržaške univerze posneli s pomočjo drona

FOTO AA.

škim jezerom, zaradi katerega voda hitreje odteka proti morju. Hitrejši odtok vpliva tudi na gladino Doberdobskega jezera, ki se hitreje niža. Altobelli pravi, da bi bilo treba z ustrezno zavezitvijo upočasniti tok kanala pri Prelosnem jezeru, vendar bi bilo treba pri tem istočasno upoštevati težave, do katerih bi lahko prišlo zaradi dviga podtalnice pri Močilah v Selcah. K hitrejšemu odtekanju vode iz Doberdobskega jezera je po vsej verjetnosti prispevalo tudi miniranje sredi sedemdesetih let prejšnjega sto-

letja, ko so za gradnjo sinhrotrona preverjali globino podtalnice. Takrat naj bi se požiralniki na dnu jezerskih kotanj povečali.

Težave zaradi zaraščanja trstja v Doberdobskem jezeru sicer raziskujejo tudi s pomočjo dronov, s katerimi so raziskovalci Tržaške univerze fotografirali celotno območje. Preko fotografij ugotavljajo, kje je največ trstja in kje rastejo tujerodne vrste. Prebivalci Doberdoba in Jamelj se spominjajo, da je pred petdesetimi leti za košnjo trstja skrbelo podjetje iz

Padove. Trstje so nekoč uporabljali tudi v gradbeništvu; predstavljal je oporo, na katero so nanašali omet, še zlasti pri gradnji stropov.

Po današnjem srečanju prireja Lista za Doberdob in Občinska enotnost tudi vodeni ogled Doberdobskega jezera, ki je namenjen vsem občanom in ljubiteljem narave nasploh. Potekal bo v nedeljo, 25. oktobra. Udeležence ekskurzije, ki se bodo na parkirišču pri jezeru zbrali ob 14.30, bosta vodila in spremljala ravno Poldini in Altobelli. (dr)

KROMBERK - Prvo od treh naravoslovnih predavanj posvetili Veliki ledeni jami

Sredi avgusta le dve stopinji

Led so v sodih s smrekovimi vejicami prevažali do Egipta - Za potrebe novogoriškega sadjarstva in vrtnarstva so ga uporabljali do leta 1963

V konferenčni dvorani Goriškega muzeja na Kromberškem gradu se je v torek pričel niz treh predavanj o naravoslovju. Prvo na vrsti je bilo posvečeno Veliki ledeni jami v Naravnem rezervatu Paradana ob cesti, ki pelje z Male Lazne k Anini koči in naprej mimo Smrekove drage na Vojsko. Območje je dobilo ime Paradana zaradi pogostne razredčene megle, ki se tam ustvarja in tvori nekakšno špansko steno, ki zastira pogled na okolico.

O naravnem pojavu, ki je med naravoslovci in v stroki znan tudi v svetu, je pripovedoval ob predvajanju diapozitivov mag. Daniel Rojšek z novogoriške okrajne enote Republiškega zavoda za varstvo narave. Okrog tridesetim poslušalcem je privabil v zavest že opazovane naravne pejsaže, saj so vsi jamo že obiskali ali si vsaj ogledali njen velik vhod. Dodal pa je vrsto podatkov in manj znanih posebnosti, ki jo delajo vredno podrobnejšega spoznavanja.

Vsi vemo za pojav temperaturne inverzije, ki je najbolj izrazita v malo kilometrov oddaljeni Smrekovi dragi, pojavlja pa se tudi v globeli Ledene jame in okrog Male ledene jame. Rastlinski pasovi v primeru Velike jame si sledijo v bolj zoženem zaporedju in so seveda tanjši. V primerjavi s Smrekovo drago manjka zadnji

pas, območje ruševja. Zaporedoma si sledijo listavci (bukve), iglavci (smreke), grmičevje, planinska trava, mah, sneg, led in stalni jamski led.

Jama je 7 kilometrov dolga in 858 metrov globoka, a jamarji še niso prišli do dna. Načrtujejo, da bi se v ugodnih okoliščinah spustili do odmevne kote -1000 metrov, nakar bi raziskovanje opustili. Morda predstavlja majhno presenečenje razlaga o prisotnosti ledu. Slednjega ni nižje od -280 metrov. V najnižjih predelih jame niti ni pravega mraza, saj se temperatura viša za eno stopinjo vsakih sto metrov. Naravoslovec in bard slovenskega alpinizma, zvezdoznanstva in jamarstva Pavel Kunaver je kot avstrijski vojak, raziskovalec v Trnovskem gozdu, leta 1907 opravil številne meritve jamske temperature in količine ledu. Ocenil in zapisal je, da je v Veliki ledeni jami okrog 4.000 kubičnih metrov ledu. S sodobnimi merilnimi napravami so ocenili, da je ledu polovico manj. V zadnjih desetih letih se je na primer njegova debelina stanjšala za poldrugi meter.

Temperatura je dokaj ustaljena. Nad vhodom je poleti tudi 20 stopinj, nižje pa 13, pozimi se zaostri do 7 ali 8 stopinj nad lediščem, v začetku jame je temperatura malo nad ničlo in tudi avgusta meseca se ne zviša nad 2 stopinji. Za primerjavo: na dnu

Velika ledena jama

FOTO PDK

Smrekove drage so namerili tudi -40 stopinj. Razlaga za takšno skrajno temperaturo najdemo v navalih sibirskih zračnih gmot, ki se premikajo čez Trnovsko planoto in del katerih dobesedno pade na dno obširnih dolin in vrtač oziroma jamskih vhodov.

Jama je bila do nekaj deset let nazaj pomembna tudi zaradi pitne vode, gospodarsko pa zaradi prido-

bivanja ledu za potrebe gostinstva in ohranjanja hrane. Okoličani so iz jame odnašali plošče ledu, ki so ga lomili z zabijanjem klinov in zagozd, nato pa žagali. Cedili in čistili so ga skozi plasti mahu, saj je bil sicer premešan z zemljo in drobirjem.

Led za hlajenje so polagali v sode, ki so jih umeščali v večje sode in vmes natlačili smrekove vejice ter ledeni drobir. Ustvarila se je izolacija,

ki je omogočala prevažanje ledu do Severne Afrike, največ v Egipt. Jamski led se namreč tudi počasneje tali. Cene so v Egiptu bile vrtočlave: za pol kilograma ledu je bilo treba odšteti 5 goldinarjev. Za primerjavo: učiteljska mesečna plača je znašala 30 goldinarjev. Iz Grla so dvigovali led do leta 1963 za potrebe novogoriškega sadjarstva in vrtnarstva.

Leta 2006 je odlom velike skale porušil del lesenih stopnic, ki vodijo do vhoda, štiri metrskega Skoka, Grla in Kristalne jame s ledenimi kapniki, svečami in do pet centimetrov velikih in lepo oblikovanih snežink, ki so redkost, saj morajo prevladati posebne okoliščine, da se ustvarijo. Spiranje jerine (terra rossa) s površja v globino oblikuje v ledu številne vidne plasti, ki predstavljajo letnice in obdobja.

Ceprav sedaj za izletnike vstop v jamo ni omogočen, je ogled njene okolice in širokega udora zanimiv in poučen zaradi rastlinja, posebno flore. Ker gre za naravni rezervat, ostaja vse dogajanje v njem nedotaknjeno, opaziti pa je mogoče cvetenje številnih rastlin, ki so se prilagodile mrazu: sibirsko in planinsko kostanjevje, alpski srobot, alpski šipek, divja mačeha, kranjski jeglič, tribarvna vijolica, idrijski jeglič in tudi spominčice. (ar)

GORIŠKA - Kučan in Mesić skupaj v Šempasu

Poklon Mihajlu

Na Goriškem sta se včeraj mudila nekdanja predsednika Slovenije in Hrvaške, Milan Kučan in Stjepan Mesić, ob njiju pa še veleposlanika Azerbajdžana iz Dunaja in Zagreba Galib Israfilov in Kamil Khasiyev ter predstavniki slovenskega in hrvaškega društva prijateljstva z Azerbajdžanom. Najprej so v Šempasu ob spomeniku azerbajdžanskemu narodnemu heroju Mehdi-ju Huseynzadeju - Mihajlu položili vence, si nato ogledali njemu posvečeno spominsko sobo v prostorih tamkajšnje Krajevne skupnosti, kasneje pa so obiskali še Mihajlovo grobnico v Čepovanu in spominski park na Trnovem, ki je posvečen padlim pripadnikom IX. korpusa in drugim žrtvam okupatorja na tem območju.

Društvo prijateljstva Slovenije in Azerbajdžana je junija letos v Zagrebu podpisalo memorandum o sodelovanju s hrvaškim Društvom prijateljstva z Azerbajdžanom. Pri podpisu je bil navzoč tudi bivši hrvaški predsednik Stjepan Mesić, ki je ob tisti priložnosti izrazil željo, da bi se rad v družbi obeh nekdanjih slovenskih predsednikov poklonil azerbajdžanskemu narodnemu heroju Mehdi-ju Huseynzadeju - Mihajlu in obiskal kraje, v katerih je heroj deloval kot partizanski diverzant IX. korpusa.

Srečanje so najprej načrtovali septembra, a so ga morali zaradi Mesićevih obveznosti prestaviti na včeraj. »Mesić je junija ob podpisu memoranduma izrazil željo, da bi se rad sestel z Milanom Kučanom in Danilom Türkom. Žal se je slednji zaradi odsotnosti opravičil,« je včeraj v Šempasu povedal Ivan Bašin, predsednik Društva prijateljstva Slovenije in Azerbajdžana, ki je goste sprejel skupaj s predstavniki območne zveze združenj borcev za vrednote NOB Slovenije in novogoriškimi županom.

»Srečanje je poudarek prijateljstvu med našima dvema društvoma, ki naj vplivata tudi na izboljšanje oziroma ojačitev sodelovanja z Azerbajdžanom. Zato sta danes prisotna tudi oba veleposlanika Azerbajdžana in sicer veleposlanika iz Dunaja in Zagreba,« je pojasnil Bašin, ki sicer obžaluje, da se tolikokrat napovedano in pričakova-

Nekdanja predsednika pred Mihajlovim spomenikom

FOTO KM.

no gospodarsko povezovanje med Goriško in Azerbajdžanom ne uspe premakniti z mrtve točke. »Krivda je po mojem mnenju na obeh straneh,« meni Bašin.

Spomin na heroja Mihajla na Goriškem, še posebej vaščani, ki so bili z njim v kontaktu, obujajo že odkar je 2. novembra leta 1944 padel v Vitovljah. Mihajlo je v IX. korpusu deloval kot obveščevalec in diverzant. Bil je član Gradnikove brigade. Izvedel je več uspešnih diverzantskih akcij.

Leta 1983 so mu vaščani Vitovelj in Zveza borcev v njegov spomin na kraju, kjer je padel, postavili obeležje. »Po osamosvojitvi Slovenije in Azerbajdžana, se je zanj začela zanimati tudi njihova politična stran. Prvi obisk je bil z njihove strani leta 2005, ko je na Goriško prišla delegacija z dunajskega veleposlaništva. Leta 2007 sta Mihajlu v Šempasu spomenik odkrila podpredsednik azerbajdžanske vlade Elhin Afandijev in tedanji novogoriški župan Mirko Brulc. Štiri leta kasneje pa sta tedanji slovenski predsednik Danilo Türk in azerbajdžanski predsednik İlham Alijev v Šempasu slovesno odkrila spominsko muzejsko sobo, posvečeno Mihajlu. Muzejsko sobo je opremil Muzej literature v Bakuju ob sodelovanju Goriškega muzeja. (km)

GORICA - Jutri Srečanje o raku dojke

Prireja ga združenje Andos

Združenje Andos prireja v »rožnatem mesecu« boja proti raku na dojkah informativno srečanje o preventivi. Potekalo bo jutri v dvorani pokrajinskega sveta v Gorici, spregovorili bodo strokovnjaki s področja zdravljenja raka dojke. Med govorniki bodo kirurg Giuseppe Stacul, onkologinja Liliana Foghin, fiziater Massimo Maurencig, dietistka Francesca Gregoris in zdravnica Roberta Chersevani. Srečanje bo potekalo s spremenjenim urnikom glede na prvotno napoved prirediteljev; začelo se bo ob 16. uri. V soboto, 24. oktobra, od 9. ure dalje bodo prostovoljci združenja Andos zbirali prostovoljne prispevke in delili informativni material v Krminu.

GORICA - V torek bo predpremiere filma Doberdob, roman upornega Voranca

V Hiši filma na goriškem Travniku bo v torek, 27. oktobra ob 20.30 predpremiere filma *Doberdob - Roman upornika* režiserja Martina Turka. *Doberdob*, roman slovenskega naroda v prvi vojni, je pripoved o skupini vojakov v avstroogrski vojski. Igrano-dokumentarni film *Doberdob - Roman upornika* pa prikaže trnovo pot romana in hkrati portret njegovega klenega avtorja, pisatelja in političnega aktivista Lovra Kuharja - Prežihovega Voranca. Film je nastal v produkciji Bela Film ter v koprodukciji z RTV Slovenija in Slovenskim programom RAI - Sedež za FJK. Vstop prost.

Na predpremieri, ki bo opremljena z italijanskimi podnapisi, bodo prisotni, režiser Martin Turk, producentka Ida Weiss, mojster fotografije Radovan Čok, Martina Repinc iz koprodukcije RAI in drugi soustvarjalci filma.

»Za Slovence v Italiji ima roman *Doberdob* poseben status, saj sta nam Doberdobska planota in zgodovinsko dogajanje v teh krajih zelo blizu. Ko sem pripravljal dokumentarec, sem presenečeno spoznal, da v Sloveniji ta roman sodi med Vorančeva manj brana in cenjena dela. Tudi Vorančevo življenje je večini neznano, čeprav je to ena tistih "filmskih" življenjskih zgodb, ki jih je vredno spoznati in ceniti,« pravi režiser. Martin Turk (rojen leta 1978 v Trstu) se je leta 1998 vpisal na AGRFT v Ljubljani, smer filmska in televizijska režija; diplomiral je leta 2004. Leta 2003 je prejel univerzitetno Prešernovo nagrado za diplomski projekt igrani film *Izlet* (2003), ki je kasneje zaokrožil po festivalih in prejel več mednarodnih nagrad. Za debitantski kratki film *Rezina življenja* je leta 2006 na festivalu

Režiser Martin Turk

slovenskega filma v Portorožu prejel vesno za najboljši kratki film, leta 2009 pa za TV-film *Soba 408* še nagrado filmskih kritikov za najboljši srednjemetražec, medtem ko je bil njegov kratki film *Vsaki dan ni vsak dan* (2008) izbran v sekcijo Štirinajst dni režiserjev filmskega festivala v Cannesu. Leta 2012 je posnel celovečerni igrani prvenec *Nahrani me z besedami*. Scenarij zanj je nastajal na pariški rezidenci canskega filmskega festivala, kamor ga je v prestižni izbor 12 mladih filmskih režiserjev izmed več kot štiristo prijavljenih z vsega sveta imenovala žirija pod vodstvom direktorja festivala Gillesa Jacoba.

Več o filmu, fotografije in napovednik so objavljeni na spletni strani www.doberdob-film.si. Film je uvod v niz večerov slovenskega filma v Gorici, ki jih bodo priredili v okviru monografskega festivala *Nagrada Darko Bratina. Poklon viziji*. Prejemnika letošnje nagrade bodo razglasili v torek, 27. oktobra.

GORICA - V centru Bratuž

Jože Šušmelj danes pod lipami

Danes ob 20. uri se v komorni dvorani Kulturnega centra Lojze Bratuž nadaljujejo Srečanja pod lipami, ki jih v skupnem sodelovanju prireja goriški hram in krožek za družbena vprašanja Anton Gregorčič. Tokratni večer po posvečen 60. obletnici podpisa Videmskega sporazuma (1955) in 40. obletnici podpisa Osimskih sporazumov (1975). Na to temo bo spregovoril upokojeni diplomat, publicist in družbeni delavec Jože Šušmelj iz Nove Gorice. Gost je med drugim kot generalni konzul služboval v Trstu, najprej SFRJ in potem tudi samostojne Republike Slovenije.

Jože Šušmelj je bil dolgoletni član in predsednik slovenskega dela Stalne slovensko-italijanske komisije za uresničevanje določb Videmskega sporazuma. Leta 1997 je postal pooblaščen minister na slovenskem veleposlaništvu v Rimu. Več let je spremljal zahtevno pot sprejemanja zaščitnega zakona za Slovence v Italiji v rimskem parlamentu. O tem je objavil knjigo *Zgodba o zakonu*. Skupaj z Brankom Gradišnikom je leta 1996 uredil tudi odmevno *Belo knjigo* o odnosih med državama. Leta 2009 je izdal še knjigo *Trpko sosedsstvo*, ki obravnava nekatere vidike odnosov med Italijo in Jugoslavijo oz. Slovenijo. Po upokojitvi se je Jože Šušmelj po-

Jože Šušmelj

svetil pisanju in urejanju knjig, ki govorijo o krajih in ljudeh z njegove rojstne Trnovske planote. Lani je izdal odmevno znanstveno monografijo o baronu Andreju Winklerju. Današnji večer bo ponudil veliko iztočnic za poglobitev tematik, ki so vezane na slovensko narodno skupnost, bilateralne odnose med državama in življenje v širšem goriškem prostoru, pa tudi raziskovanje polpreteklosti in analizo sedanjosti. Z gostom se bo pogovarjal zgodovinar Renato Podbersič.

RUPA-PEČ - Izlet prosvetnega društva

V Normandiji in Bretaniji

Ogledali so si vse glavne znamenitosti začeni s slikovitim samostanom Mont Saint Michel

Prosvetno društvo Rupa-Peč že mnogo let prireja izlete, med katerimi so se društveni člani in prijatelji odpravili že v številne kraje. Letos sta bili na vrsti Normandija in Bretanija, kjer so se mudili sredi avgusta. Izlet se je začel v Parizu; po pristanku na letališču De Gaulle so si ogledali glavne mestne znamenitosti - Eiffelov stolp, Elizejske poljane, Place de la Concorde, muzej Louvre... Francoski prestolnici so posvetili še en dopoldan, med katerim so bili na vrsti Latinska četrt, Moulin Rouge, Lido, slavolok zmage in katedrala Notre Dame. Po kosilu so se odpravili proti Normandiji, ki je pretežno kmetijska dežela, za katero je najpomembnejša gospodarska dejavnost živinoreja. Značilne »bocaje«, kmetije z visokimi živimi mejami, ki dajejo zatočišče ljudem in živini pred močnimi vetrovi in deževnimi nalive. Druge gospodarsko pomembne dejavnosti so pridelava jabolk, iz katerih pridobivajo žganje Calvados in jabolčnik, ovčereja, ribolov in turizem. Izletniki so obiskali glavno normandijsko mesto Rouen, zatem so se odpeljali do Entretata s slikovito klifno obalo, ki je navdihnila številne slikarje in pisatelje od Moneta do Leblanca in Floberta. Sledila je vožnja do Le Havra in do ribiške vasi Honfleur, ki jo krasi lepa lesena cerkev iz 16. stoletja posvečena sv. Katarini. V Caenu so obiskali znamenito moško opatijo in cerkev sv. Ettienna, ki ju je dal zgraditi Viljem Osvajalec; v cerkvi je tudi njegov grob. Po krajši vožnji so dospeli do me-

Udeleženci izleta

stecca Bayeuxa, kjer je v nekdanjem semišču izpostavljena 37 metrov dolga vezana tapiserija iz 11. stoletja, na kateri so prikazani dogodki, ki so privedli do normanske invazije britanskega otoka leta 1066. Še istega dne so se sprehodili ob obali, ki je bila junija leta 1944 prizorišče krvavih bojev med izkrcanjem zavezniških sil, vse do ameriškega pokopališča z velikim graničnim spomenikom. Sledil je ogled slikovitega samostana Mont Saint Michel, ki je zagotovo najbolj znana turistična znamenitost Normandije. Naslednjega dne je bila na vrsti vožnja proti Bretaniji; obiskali so

pristaniško mesto Saint Malo ter kraja Saint Thegonnec in Gumiliau, kjer so si ogledali dve znameniti kalvariji, ki so del bogate bretonske verske tradicije. Sledil je ogled Bresta in nazadnje še Rennesa; po obisku katedrale v Chartresu so se vrnili v Pariz in se vkrcali na letalo, s katerim so se vrnili domov. Ob povratku v Italijo jih je čakal avtobus s prijetnim presenečenjem - z dobro naloženo mizo, ob kateri so nazdravili bodočim izletom v prijetni družbi. Udeleženci izleta se za prijetno doživetje zahvaljujejo zakoncema Kovic, gospe Patrizii in vodički Animarii. (cb)

GORICA Za vedno odšel Roberto Figel, lastnik bara HiC

Roberto Figel

Danes ob 10. uri se bodo v cerkvi v goriških Stražcah poslovili od 46-letnega Roberta Figla, ki je pred dnevi preminil v videmski bolnišnici. Zanj je bila usodna neozdravljiva bolezen, znaki katere so se pojavili pred dobrim letom. Pred tremi meseci je zaradi podobne bolezni umrl tudi njegov tri leta starejši brat Massimiliano.

Pokojni Roberto Figel je bil lastnik priznane in dobro vpeljane kavarne HiC nedaleč od pevskega mosta. Gre za bar, ki gostu ne nudi le odlične kave in drugih pijač, postreže mu tudi z utrinki kulturne ustvarjalnosti, ki se odraža na številnih likovnih, fotografskih in dokumentarnih razstavah, na literarnih večerih s predstavitvijo knjig in pesniških zbirk, pa tudi na koncertih z raznovrstnimi glasbenimi žanri. V kavarni deluje tudi dobro založena izposojevalnica knjig, ki se je gostje radi poslužujejo. V okviru kavarne se je pred leti rodilo tudi kulturno društvo Amici dell'arte felice, ki med svojimi člani združuje tako goste priljubljenega lokala kot tudi ljudi iz kulturnih krogov od drugod. Od časa do časa je društvo pobudnik tudi rekreacijskih in družabnih prireditvev z množičnimi sprehodi s psi, kolesarjenj s starimi kolesi v starih oblačilih. Skratka, gre za gostinski lokal, ki stremlji k temu, da bi z gostom vzpostavil svojevrsten prijateljski odnos.

Zdaj prijaznega in nekoliko zadržanega Roberta ni več. V svoji oporoki, ki so jo te dni pritrdili tudi na vhodna vrata lokala, je pokojnik izrazil željo, da mora HiC bar še naprej delovati z nezmanjšanim utripom in naj člani kulturnega krožka še naprej skrbijo za čim pestrejšo kulturno ponudbo. Omeniti gre tudi, da je med številnimi časopisi v HiC baru vedno prisoten tudi Primorski dnevnik. K številnim izrazom sožalja se zato pridružuje tudi uredništvo našega dnevnika. Po žalovanju bo bar spet odprt od ponedeljka, 26. oktobra. (vip)

Lekarne

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
D'UDINE, Trg sv. Frančiška 4, tel. 0481-530124.

DEŽURNA LEKARNA V GRADIŠČU
PIANI, ul. Ciotti 26, tel. 0481-99153.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
CENTRALE, Trg Republike 16, tel. 0481-410341.

DEŽURNA LEKARNA V KRMINU
LUZZI DAVERIO, Ul. Matteotti 13, tel. 0481-60170.

DEŽURNA LEKARNA V MEDEI
RAJGELJ CHIARA, Ul. Scuole 9, tel. 0481-67068.

prej do novice
www.primorski.eu

Prihaja nov poveljnik

Konjeniška brigada Pozzuolo del Friuli bo jutri dobila novega poveljnika. Generala Domenica Paceja, ki je njeno vodenje prevzel lani, bo nasledil Ugo Cillo. Novi poveljnik je pred leti vodil regiment Serenissima, v Gorico pa prihaja iz Rima, kjer je delal na ministrstvu za obrambo.

Posvet o železnica

V dvorani pokrajinskega sveta v obnovljenem sedežu goriške pokrajine bodo v ponedeljek, 26. oktobra, ob 18. uri predstavili knjigo o deželnih železnica in železniških progah »Treni d'archivio - Storia della ferrovia in Friuli« Romana Vecchietta. Na srečanju, ki ga prireja združenje Gruppo di Accoglienza Culturale, bo spregovoril avtor publikacije. (av)

Kino

DANES V GORICI

KINEMAX Dvorana 1: 17.30 - 20.00 - 22.15 »Crimson Peak« (prepovedan mladim pod 14. letom).

Dvorana 2: 18.10 - 20.10 - 22.10 »Io che amo solo te«.

Dvorana 3: 17.30 - 19.50 »Woman in gold«; 21.45 »Suburra«.

DANES V TRŽIČU

KINEMAX Dvorana 1: 17.15 - 20.00 - 22.15 »Crimson Peak« (prepovedan mladim pod 14. letom).

Dvorana 2: 17.30 »Hotel Transylvania 2«; 19.50 - 22.10 »Lo stagista inaspettato«.

Dvorana 3: 17.30 - 22.10 »The Walk«; 19.45 »The Walk« (digital 3D).

Dvorana 4: 17.45 - 20.00 »Woman in Gold«; 22.10 »Maze Runner - La fuga«.

Dvorana 5: 19.45 »Suburra«; 17.50 - 22.15 »Game Therapy«.

Izleti

»POHOD SEDMIH VRHOVSKIH ČUDES« bo v nedeljo, 25. oktobra. Med pohodom, ki je primeren za vse, bodo udeleženci odkrivali kraško pokrajino in skrite vrhovske kotičke. Zbirališče in vpisovanje med 8.30 in 9.30 v prostorih KD Danica na Vrhu, vpisnina vključuje topel obrok ob vrnitvi.

SPDG prireja v nedeljo, 25. oktobra, izlet na Vrh Planje (1663 m). Obvezna prijava in prisotnost na sestanku danes, 22. oktobra, ob 20. uri na društvenem sedežu v KB centru na Korzu Verdi v Gorici. Informacije in prijave na andrej@spdg.eu ali po tel. 320-1423712 (Andrej).

Šolske vesti

»ŠOLA ZA STARŠE« s priljubljenim norveškim pedagogom Godijem Kellerjem bo potekala 3. in 6. novembra med 17. in 20. uro v Galeriji Ars v Katoliški knjigarni na Travniku 25 v Gorici. S svojimi izkušnjami, toplino in duhovitostjo bo staršem pomagal razumeti, kaj se dogaja z njihovimi otroki, opremil pa jih bo tudi s potrebnim zaupanjem vase, da jim bodo znali pristopiti naproti in odpravili kakšno vzgojno zagato. Prijave in informacije na drustvo.lampyrin@gmail.com ali po tel. 347-7300222 (Michela) ali tel. 00386-41760671 (Suzana). Prirejata društvo za razvoj waldorfske pedagogike Lampyrin in Združenje staršev otroškega vrtca Pikapolonica iz Pevme.

TEČAJ SLOVENŠČINE ZA STARŠE v Dijaškem domu v Gorici od 9. novembra: začetniški (35 ur) ob ponedeljkih in četrtek 17.15-18.30 in nadaljevalni (35 ur) ob ponedeljkih in četrtek 18.30-19.45. Informacije in vpisovanje po tel. 0481-533495 do 30. oktobra.

Župnija sv. Andreja ap.
in
Prosvetno društvo Štandrež

Ob 50-letnici

odprtja župnijskega
doma Anton Gregorčič v Štandrežu
in ustanovitve Prosvetnega društva Štandrež

Petek, 23. oktobra 2015, ob 20.30

Predstavitve publikacije
ob 50-letnici Prosvetnega društva Štandrež
in odprtje dokumentarne razstave

Sobota, 24. oktobra 2015, ob 20.30

Slavnostni večer
ob 50-letnici Prosvetnega društva Štandrež
S pogledom nazaj in s ponosom naprej

Nedelja, 25. oktobra 2015

ob 10. uri sv. maša za pokojne kulturne delavce
ob 11. uri odkritje spominske plošče

ob 18. uri Prireditve ob 50-letnici
Župnijskega doma Anton Gregorčič
Mladina, naše bogastvo in bodočnost

Razstave

V BENEŠKI PALAČI v Ul. Sant'Ambrogio v Tržiču bo danes, 22. oktobra, ob 17. uri odprtje slikarske razstave v počastitev spomina na Franca Rocca z naslovom »Il segno il suono; na ogled bo do 30. oktobra od ponedeljka do petka 16.00-19.00, ob sobotah 10.00-12.00, 16.00-19.00, ob nedeljah 10.00-12.00; vstop prost.

V GALERIJI TIR na Mostovni v Solkanu bo danes, 22. oktobra, ob 20. uri odprtje razstave Maše Gala »Še gradimo za vas! / We are still building for you!«; na ogled bo do 15. novembra ob četrtek 17.00-19.00 in v sklopu dogodkov na Mostovni: petek in sobota 20.00-22.00 ali po predhodni najavi na tir@mostovna.com.

V GALERIJI MARIO DI IORIO v državni knjižnici v Ul. Mameli v Gorici bo v petek, 23. oktobra, ob 17.30 odprtje razstave akvarelov Jožeta Ceja. Umetnika in razstavo bo predstavila Cristina Feresin; na ogled bo do 10. novembra ob delavnikih 10.30-18.30, ob sobotah 10.30-13.30; vstop prost.

Obvestila

BEZJAŠKO KULTURNO ZDRUŽENJE (Associazione Culturale Bisiaca) prireja od danes, 22. oktobra, na sedežu združenja tečaj za spoznavanje užitnih zelišč, ki ga bo vodil Alfredo Altobelli. Vsak udeleženec bo prejel v dar drugo izvedbo publikacije »L'erbariol«. Vpisovanje in informacije po tel. 0481 476107 ali na acbisiaca@virgilio.it.

SKRD Jezero skupaj s čipkarsko šolo iz Gorice organizira tečaj klekljanja za otroke in odrasle ob četrtek med 17. in 20. uro v društvenih prostorih v Doberdolu. Vpisovanje in informacije po tel. 338-2127942 (Katja).

TABORNIKI RMV sporočajo članom, ki se bodo v nedeljo, 25. oktobra, udeležili izleta po Krasu, da je zbirališče v Zgoniku za telovadnico ob 9. uri. Zaključek izleta bo v Praprotnu pri avtomobilski postaji (nasproti agriturizmu Lupinc) ob 16. uri.

KNJIŽNICA DAMIR FEIGEL na Korzu Verdi 51 v Gorici je odprta od ponedeljka do petka od 10. do 18. ure. Informacije po tel. 0481-531733 ali gorica@knjiznica.it.

DRUŠTVO SLOVENSKEH UPOKOJENCEV za Goriško prireja tradicionalno martinovanje v soboto, 7. novembra, v Eda centru v Novi Gorici. Odhod ob 17. uri iz Doberdola, nato z običajnimi postanki v Jamljah, v Sovodnjah pri cerkvi in lekarni, v Štandrežu na Pilošču in pri lekarni, v Podgori pri telovadnici, pri vagi in na trgu Medaglie d'oro/na Goriščku. Srečanje bo ob 18. uri v restavraciji Eda centra. Vpisujejo po tel. 0481-884156 (Andrej F.), 0481-20801 (Sonja K.), 0481-882183 (Dragica V.), 0481-78138 (Sonja Š.).

Gledališče

»ŠTANDREŽ 2015 - ABONMA LJUBITELJSKIH GLEDALIŠKIH SKUPIN« v župnijski dvorani Anton Gregorčič v Štandrežu v organizaciji PD Štandrež: 8. novembra ob 17. uri »Vse za stonj!« (Dario Fo), nastopa Koroški Deželni Teater - Slovenj Gradec. 13. decembra ob 17. uri »Sleparja v križu« (Ken Ludwig), nastopa KUD Dolomiti - Dobrova. 10. januarja 2016 ob 17. uri »Silvestrska sprava 2000« (Tone Partljič), nastopa KUD Valentin Kokalj - Visoko. 30. januarja 2016 ob 20. uri premiera »Denar z neba (Ray Cooney)«, nastopa dramski odsek PD Štandrež (ponovitev 31. januarja 2016 ob 17. uri). Prodaja vstopnic pri blagajni eno uro pred predstavo.

GLEDALIŠKI FESTIVAL »CASTELLO DI GORIZIA«. NAGRADA MACEDONIO: ob 20.30 v Kulturnem domu v Gorici danes, 22. oktobra, »Urban Tales«, nastopa plesna skupina M&N Dance Company in 24. oktobra »Pinocchio« (Collodi), nastopa gledališka skupina Teatro Finestra iz Aprilie. 30. oktobra »L'uomo, la bestia e la virtù (Pirandello)«, nastopa gledališka skupina Teatro Armathan iz Verone; predprodaja vstopnic v knjigarni Antonini na Korzu Italia 51 v Gorici (tel. 0481-30212).

V KULTURNEM DOMU V NOVI GORICI: danes, 22. oktobra, ob 20. uri »Slovenska literatura od A do Ž«, igrajo Lado Bizovičar, Jaša Jamnik in Jernej Čampelj v sklopu niza »Špas teater«. 28. oktobra ob 20.15 »Daro-vi minevanja«, Manca Košir z gosti Ksenijo M. Leban, Jankom Bohakom in Tino K. Mazi; informacije po tel. 003865-3354013, več na www.kulturnidom-ng.si.

V OBČINSKEM GLEDALIŠČU V TRŽIČU ob 20.45: danes, 22. oktobra, bo koncert pianista Nelsona Freireja. 27. oktobra bo koncert kvarteta Prometeo. 3. in 4. novembra bo gledališka predstava »Wonder Woman. Reading su donne, denaro e super potere«, igrajo Antonella Questa, Giuliana Musso in Marta Cusunà. Informacije pri blagajni gledališča v Tržiču (od ponedeljka do sobote 17.00-19.00), tel. 0481-494664; več na www.teatromonfalcone.it.

V SLOVENSKEM NARODNEM GLEDALIŠČU v Novi Gorici: 22., 23., 24., 28. in 29. oktobra ob 20. uri »Krvava gora« (Gregor Brazel); informacije po tel. 003865-3352247 ali na blagajna@sng-ng.si.

Prireditve

DIJAŠKI DOM GORICA v sodelovanju s Kinoateljajem vabi na predstavitve mladinskih dokumentarnih filmov »Pridi, gremo na izlet!« v četrtek, 29. oktobra, ob 18. uri v Kinemaxu v Gorici. Filmi, ki so jih posneli učenci Dijaškega doma iz Gorice, pripovedujejo o kulturni dediščini Slovencev v tržaški, goriški in videmski pokrajini in so nastali v kontekstu projekta »Skupaj rastemo«, ki ga je financirala Dežela.

DRUŠTVO SLOVENSKEH UPOKOJENCEV za Goriško sporoča članom in prijateljem, da bo onkolog Simon Spazzapan predaval o rakastih boleznih danes, 22. oktobra, ob 20. uri v Tumovi dvorani KB centra na Korzu Verdi 51 v 3. nadstropju nad knjižnico Damir Feigel v Gorici.

SLOVIK IN DIJAŠKI DOM organizirata danes, 22. oktobra, ob 18. uri predavanje antropologinje Vesne Godina - Vuk na temo »Vzgoja in izobraževanje v postkapitalizmu; kako sodobne potrošniške družbe določajo proces vzgoje in izobraževanja«. Predavanje bo v Dijaškem domu, Svetogorska ul. - Ul. Montesanto 84 v Gorici; informacije po tel. 0481-533495. Vstop prost.

V KNJIGARNI LEG na Korzu Verdi 67 v Gorici bo danes, 22. oktobra, ob 18. uri predstavitve knjige »Facciamo un giro sull'auto di suo nonno, mister Ford? La vita straordinaria di Paolo Gratton«. Z Anno Cecchini, ki je knji-

go uredila, se bosta pogovarjala Alberto Custerlina in Paolo Gratton. 23. oktobra, ob 18. uri bo predstavitev knjige »Nativa dei prati« Elise Tomat. Vstop prost; informacije po tel. 0481-33776 ali leg@leg.it.

V NOVI GORICI: V knjižnici Franceta Bevka na Trgu Edvarda Kardelja: 22. oktobra bo pesnik Ciril Zlobec predstavil svojo pesniško zbirko »Ljubezni - čudež duše in telesa«. 26. oktobra bo predavanje Hane Mučič »Porazvezno starševanje in družinska mediacija«. 27. oktobra ob 17. uri bo predavanje in predstavitev kitajske večine Qigong s profesorji iz kitajskega združenja za zdravljeni Qigong; več na www.ng.sik.si.

V ŠTANDREŽU: župnija Sv. Andreja apostola in prosvetno društvo Štandrež prirejata ob 50-letnici odprtja župnijskega doma Anton Gregorčič v Štandrežu in ustanovitve prosvetnega društva Štandrež v petek, 23. oktobra, ob 20.30 predstavitve publikacije ob 50-letnici prosvetnega društva Štandrež in odprtje dokumentarne razstave. V soboto, 24. oktobra, ob 20.30 bo slavnostni večer ob 50-letnici prosvetnega društva Štandrež z naslovom »S pogledom nazaj in s ponosom naprej«. V nedeljo, 25. oktobra, ob 10. uri bo maša za pokojne kulturne delavce, ob 11. uri bo odkritje plošče in ob 18. uri bo prireditve ob 50-letnici župnijskega doma Antona Gregorčič z naslovom »Mladina, naše bogastvo in bodočnost«.

»KNJIGA OB 18.03« v dvorani APT železniške postaje v Gorici: danes, 22. oktobra, bo predstavitev knjige »Azrael«, z avtorjem Pierluigijem Porrazijem se bo pogovarjal Giovanni Tomasini. 29. oktobra bo Carlo Mastelloni predstavil svojo knjigo »Il sintomo« ob pogovoru z Robertom Covazem; več na www.illibrodel1803.it.

V KRMINU: župnija Sv. Adalberta in društvo Società CORMONESE Austria vabita na večer v spomin na duhovnika Giuseppeja Peteanija z naslovom »Don Giuseppe Peteani parroco decano di Cormons tra Austria ed Italia 1900-1926« danes, 22. oktobra: ob 17.30 ob grobu na pokopališču; ob 18.30 v cerkvi Rosa Mistica bo spominska maša in ob 20.30 bo v občinski dvorani predavanje.

V MIRNU: v prostorih osnovne šole bo danes, 22. oktobra, ob 19. uri 2. del potopisnega predavanja »Kraljevina Swazi in Viktorijini slapovi v Zimbabveju. Predavala bo Suzana Černe« v sklopu nove sezone potopisnih predavanj 2015-16 »Južna Afrika«. Prireja kulturno društvo Stanko Vuk Miren-Orehovlje.

V KNJIGARNI UBIK na Korzu Verdi 119 v Gorici (tel. 0481-538090) bo 23. oktobra ob 18. uri predstavitev knjige »Le difficoltà grafo-motorie nella scrittura. Proposte operative dalla prevenzione all'intervento«, ki so jo napisale Marina Gortana, Michela Borean in Laura Bravar.

V KNJIGARNI VOLTAPAGINA na Korzu Verdi 54 v Gorici bo v soboto, 24. oktobra, ob 17.30 predstavitev romana »Punto di Contatto« Goričanke Sofie Grusovin. Avtorica se bo pogovarjala s Paolom Bonnesom in z direktorjem državne knjižnice Marcom Menatom; vstop prost.

AVSENIKOVE MELODIJE - AŠKD KREMENJAK vabi v petek, 30. oktobra, ob 20.30 v večnamenski kulturni center v Jamljah na predstavitve in ogled dokumentarnega filma »Spomin - Naših 60 let ob Avsenikovih melodijah«, v produkciji slovenskega TV programa RA1, ob prisotnosti avtorja Aleksija Jercoga. Sodeloval bo vokalni tercet Kresnice. Častna gostja večera bo Jožica Svete dolgoletna pevkva Ansambla bratov Avsenik.

Pogrebi

DANES V GORICI: 10.00, Roberto Figel (iz Vidma) v cerkvi v Stražcah, sledila bo upepelitev.

DANES V TRŽIČU: 10.15, Manuela Pasi iz bolnišnice v cerkev Device Marcelliane, sledila bo upepelitev.

GLOSA

Rdečearmejci na jugoslovanskih tleh osvoboditelji in zavojevalci

JOŽE PIRJEVEČ

British Library je največja knjižnica na svetu, saj ima 170.000.000 knjig. Library of Congress jih ima 150.000.000, New York Public Library pa 53.000.000. Z njimi se pač ne more kosati Bavarska državna biblioteka, ki jih ima komaj 10.000.000. Kljub temu z zadovoljstvom delam z njo dva meseca. Moram reči, da je za študenta in raziskovalca nadvse prijazen prostor. Velika čitalnica, ki je dostopna vsem, je na primer odprta vsak dan tudi v nedeljo od 8. do 24. ure. Na razpolago pa so še čitalnice za rokopise in stare tiske, za glasbo, geografske karte in slike ter posebna čitalnica za Vzhod, ki zaobjema tako Azijo kot Evropo. Letos sem odkril še prijetno novost: Aventinusovo čitalnico, poimenovano po renesančnem »očetu« bavarške historiografije, ki je rezervirana samo za zgodovinarje. Tja najrajši hodim, ker je udobno opremljena in nima dosti obiskovalcev.

V seriji knjig, ki sem jih zadnje čase dobil v roko, je mojo pozornost vzbudila brošura, naslovljena »Genosse Feind« (Tovariš Sovražnik) in objavljena daljnega leta 1962. Njen avtor oziroma urednik in komentator je Hendrik van Bergh, ki se je najprej bavil z radijskim in televizijskim ularstvom, a je bil kasneje uslužbenec v Bonnu pri Zveznem uradu za zaščito ustave. Šlo je za ustanovo, ki je bila uperjena proti komunizmu v Zahodni Nemčiji in v sosednji Nemški demokratični republiki ter je delovala kot sredstvo propagande v času hladne vojne. V ta kontekst spada tudi omenjena brošura, ki ima posebno zgodbo. Po naročilu Narodne Armije je nastala kot bela knjiga leta 1953 v Jugoslaviji in bila naslovljena »Zločinstva pod plaščem socializma«. V njej so bila zbrana pričevanja o obnašanju Rdeče Armade v Srbiji in drugih pokrajinah ob madžarski meji, v katere so oktobra 1944 vstopile sovjetske enote, da se skupno s partizani bore proti nemškemu okupatorju. Njihov prispevek k osvoboditvi Beograda 20. oktobra 1944 in k utrditvi Titovega nadzora nad Srbijo je bil brez dvoma odločilen. Z druge strani pa je treba tudi reči, da so rdečearmejci stopili na jugoslovanska tla formalno kot zavezniki, da pa so se obnašali kot zavojevalci.

Plenili so, masovno posiljevali ženske, morili civiliste. Razmere so bile tako nevzdržne, da se je Titu zdelo potrebno opozoriti Stalina na to, kar se dogaja, in uradno protestirati pri generalu Kornijevevu, šefu sovjetske vojaške misije v njegovem Vrhovnem stabu. Reakcija Sovjetov je bila v sozvočju z njihovim občutkom vsemogočnosti ob koncu druge svetovne vojne: začeni s Stalinom so odgovorili z velikim ogorčenjem in smrtno zamerili Jugoslovonom, da so si drznili »blatiti čast« Rdeče armade. V resnici pa je bila slednja v svoji brutalnosti le izraz režima, kakršnega je Stalin vsilil Rusom in ostalim narodom Sovjetske zveze s svojo strahovladno. S to ugotovitvijo nočem omalovaževati njihovih žrtev in odločilnih zaslug za zmago nad nacifašizmom. Nisem pa pripravljen zatiskati oči pred resnico, ki nam je sicer znana iz številnih drugih virov in so se je zavedali sami sovjetski oficirji. Sicer bi v okrožnicah, ki so jih naslavljali na vojake, slednjih ne pozivali h kolikor toliko civiliziranim obnašanju.

Jugoslovanske oblasti so se leta 1954, ko naj bi brošura šla v javnost, obnašale drugače. Ker je 5. marca 1953 nenadoma umrl Stalin in je prišlo v odnosih med Moskvo in Beogradom v naslednjih mesecih od odjuge, so sklenile, da je ne bodo dale v promet. Naklada je bila uničena, a ne tako radikalno, da bi vsaj en izvod ne padel v roke zahodnonemških tajnih služb. Te so seveda poskrbele za njeno objavo, saj jim zblizanje med Titom in Hruščovom ni šlo v račun. Branje objavljenih pričevanj ni prijetno. Naj navedem za pokušino eno od najbolj nedolžnih: »Mesecca novembra sem bil z nekaterimi tovariši na predstavi v „Domu kulture“ v Beogradu. Pri sosednji mizi je s spremljevalko sedel major JA, ki je v boju oslepel. Pri isti mizi so sedeli trije sovjetski oficirji, ki so mu skušali zapeljati dekle. Eden od njih se je je začel dotikati, hruliti na moza in trditi, da so Rusi osvobodili Beograd in zato lahko počenja z dekletom kar hoče. Prisotni so na tako obnašanje odgovorili tako ostro, da smo morali pospremiti majorja in njegovo spremljevalko domov. Pri tem so nam Rusi sledili in nam pretili, da nas bodo ustrelili«.

VREME OB KONCU TEDNA

Sončno in postopno nekoliko topleje

DARKO BRADASSI

Trdoživi kompleksen ciklon, o katerem smo pisali zadnjič, je po pričakovanjih v tem tednu vendarle zapustil naše območje. V ponedeljek, pred dokončnim odhodom, ko je njegov najhladnejši del dosegel naše kraje, se je nestanovitnost ozračja spet občutno povečala, pojavljale so se močnejše padavine, tudi plove in nevihte, ponekod je za krajši čas padala tudi toča. Ciklon nam je za dediščino v tem tednu, kljub odhodu, pustil za ta čas zelo nizke temperature. Živo srebro se je po podatkih deželne meteorološke opazovalnice FJK včeraj zjutraj v Gradišču ob Soči in še ponekod na Goriškem spustilo pod 3 stopinje Celzija, na Kraški planoti pa malo nad 5 stopinj Celzija. Še nekoliko nižje so bile, kot se običajno dogaja, temperature ponekod v Sloveniji. ARSO je, denimo, v Ilirski Bistrici nameril ničlo, marsikje pa komajda višje vrednosti.

Ozračje spet prehiteva čas, tokrat glede temperatur. Minulo deževje, kot smo pisali zadnjič, bi bilo bolj normalno v novembru. Če pogledamo mesečne količine padavin, ugotovimo da marsikje presegajo dolgoletno normalnost. V Boljuncu smo, denimo, doslej namerili 129,2 milimetra dežja, v Trstu je deželna meteorološka opazovalnica FJK namerila 124,4 mm, v Zgoniku pa kar 225,5 mm dežja, kar sodi med same zgodovinske podatke, morda gre celo za rekord. Navadno je pri nas oktober še razmeroma suh mesec, november je občutno bolj deževen. Upoštevati moramo med drugim tudi dejstvo, da se mesec še ni iztekel in da je možno, da se bodo še pojavljale padavine, predvidoma lahko v prihodnjem tednu.

Radiosonda iz Campoformida pri Vidmu je v minulih dneh na višini 1500 metrov namerila najnižjo temperaturo +1,2 stopinje Celzija, ničta izoterma pa se je spustila do nadmorske višine 1646 metrov. To bi bile normalne vrednosti v decembru. Višji sloji so se sicer že malenkostno ogreli, toda še včeraj popoldne je bilo ozračje v povprečju za okrog 4 stopinje Celzija hladnejše od normalnosti, ničta izoterma pa za približno kilometer nižja. Če so se višji sloji nekoliko segreli, pa se je prizemlje še nekoliko ohladilo.

Nad nami se krepi anticiklon, ki nam v prizemlju od severovzhoda preusmerja za ta čas mrzel zrak. V prihodnjih dneh se bo od zahoda v višinah pridružil postopno toplejši zrak, deloma subtropskega izvora. Vremenska slika bo še naprej stanovitna, povečini bo prevladovalo sončno vreme z le morebitno občasno krajevno zmerno oblačnostjo. Večjih poslabšanj do konca tedna ne pričakujemo. Iz dneva v dan bo postopno nekoliko topleje. Noči bodo še razmeroma mrzle, čez dan pa bodo sončni žarki vendarle nekoliko segreli zrak. V soboto in nedeljo pričakujemo najvišje dnevne temperature do okrog 20 stopinj Celzija, ponekod morda tudi kakšno stopinjo več. Občasno bo pihala šibka burja.

V prihodnjem tednu bo začel zračni tlak spet popuščati pred novim ciklonskim območjem, ki bo iznad Atlantika doseglo alpsko območje. Zlasti od torka bo že več vlage in oblakov, predvidoma v sredo pa bo prešla naše kraje vremenska fronta, ki bo prinesla poslabšanje s padavinami.

JEZIK NA OBROBJU

Vsak dan se v tiskani ali govoreni besedi srečujem z občutenimi dogodki, prireditvami, knjigami ali pozdravi in se ob njih v zadregi ustavim. Naj se še tako trudim in razmišljam, kako bi te besede preleli v vsem Slovincem razumljiv jezik, nikakor ne najdem zadovoljive rešitve npr. za občuteno srečanje z Borisom Pahorjem. Kako naj povem natanko isto, kot pomeni ital. *sentito*?

Lahko rečem, da so igralci občuteno zaigrali Hamleta, da je iz spominske prireditve dihala čustvena prizadetost organizatorjev, a to ne bo ne občutena predstava ne prireditve.

Pred leti sem že skušala pojasniti, da občuten ni primerno nadomestilo za italijanski trpni deležnik sentito. Iskala in predlagala sem druge izraze in običala sredi poti.

Vem, da brez človeka ni občutenega petja, ne občutenega koncerta, ne občutene pogrebe svečanosti, je pa ob vseh teh dogodkih poslušalec, udeleženec ali izvajalec tisti dejavnik, ki vloži v dogodek svoja čustva ali ga dogodek čustveno prevzame.

Odlični igralci lahko s svojo igro vzbudi v nas čustveni odziv. Namesto o občutenih dogodkih, bi morali govoriti o občutljivih in čustveno dolžetnih ljudeh, pa naj gre za žalost ali veselje, pa tudi za vse odtenke enih in drugih.

Pridevnik občuten -a -o je v slovenščini zelo malo rabljen. V SSKJ najdemo samo dva zgleda, in sicer »globoko občutene pesmi«, »skušala si je razložiti občuteni nemir«, pa še prislov »občuteno igrati«.

Nasprotno od slovenščine pa je sentito -a zelo pogost v italijanščini, z njim se srečujemo stalno in povsod. Morda me moti prav zaradi svoje redkosti v Sloveniji, in nasprotno, zelo pogoste rabe v našem tukajšnjem tisku.

Italijanščina ima zelo veliko izbiro bogatih slovarjev. Najtemeljitejši med njimi je Grande dizionario del-

la lingua italiana (Battaglia, v 22 knjigah enciklopedičnega formata, vsaka ima preko 1000 strani, zal. UTET). **Z njim si pomagam, kadar potrebujem zglede s komentarjem.** Največkrat mi ponudi zadovoljiv odgovor.

Opozori me tudi na zelo pogosto rabljen trpni deležnik sentito, ki mu 18. knjiga posveča skoraj celo stran. Tam piše med drugim: »La natura del principio sensitivo è determinata dalla cosa sentita (percepita dai sensi)«.

Zgledi so iz italijanske literature od Danteja do novejših časov. Dva izmed njih: »Egli è un mercante pratico e sentito (accorto, prudente, esperto). La morte del conte gravemente sentita dalla soldatesca ... (provata con intensa partecipazione emotiva)«. V slovenščini bi rekli: Smrt, ki je vojaštvo globoko prizadela.

Najboljša rešitev je torej opustitev trpnega deležnika občuten, zamenjati ga mora aktiv.

Tudi šlenc nas v svojem Ital. - slov. slovarju opozarja na razlike med italijanskim in slovenskim izražanjem. **Sentiti ringraziamenti prevede iskrena zahvala. V vljudnostnih frazah in pismih priporoča: Pošiljamo priskrbe pozdrave, se iskreno zahvaljujemo. Občuteni pozdravi, ki so v rabi pri nas, zvenijo v slovenščini tuje in nikomur niti na misel ne pridejo, zato jih tudi v medijih ni.**

Nekdaj smo uporabljali tudi občutnost (ima jo še Pleteršnik), danes je zastarela. Zamenjala jo je občutljivost (ital. sensibilità), občutljiv pa je sensibile, ne sentito.

Lejla Rehar Sancin

PISMA UREDNIŠTVU

Le na podlagi dokazov

(nadaljevanje in konec)

In kaj je napisal časnikar Breclj 20. aprila 2014? Omenil je pričevanje neke gospe, "ki je izrazila željo, da bi ostala anonimna. Potrdila je pisanje prof. Pirjevca, dodala pa je, da je v trojnem umoru v ulici Rossetti sodeloval Albert Gruden (Sempolaj 1923, Sežana 1982). Ta je po njenih navedbah svoje sodelovanje v umoru izpovedal njeni mami, ki je bila Grudnova dobra znanka. Razodel ji je nadalje, da morilci prvotno niso imeli namena ubiti Danice Tomažič, a da so jih razmere k temu »prisilile«. "Konec citata. Ste opazili, da beseda teče v množini? Torej imamo opravka z zločinci in ne z zločincem, to je s samo enim. Očitno zakrinkana gospa ni novinarju in niti zgodovinarju, sploh omenila, kdo sta bila Bliskova kompanjona, zdi se, da sta si kot James Bond priskrbelo licenco do ubijanja, Gruden pa je streljal na črno in prav mu bodi, če zdaj cvet raziskovalnih novinarjev, z zgodovinarjem vred, samo njega jahajo in le na njegova najbolj indicirana grešna komunajzerska pleča bi radi, čeprav jim gre bolj slabo od rok, npr. trtili vso krivdo za prelito kri. Zakaj in kdo je ubil le... "naključnega gosta Draža Zajca" - ki ga je ... ne dovolj informirani Žajdela našel prav v Brecljevem članku in ga tudi omenil, čeprav dr. Zajc ni bil naključen, marveč ključen in še kako! - to pa nikogar ne briga. Na ostala dva ubijalca kar prehitro pozabi tudi tenkočutni Breclj, ki kot jaz rad pobira poezijo, ko da je šlo za nepomembni figure, ki si kajpak nista umazali rok v krvi umorjene trojice. Njega zanima samo Blisk, nanj je kot Žajdela prav pikiran. Nato razloži, zakaj verjame v resnično ljubnost in zanesljivost zapoznele pričevalke davnega materinega spomina - nota bene le na podlagi: polurnega? dvournega? kako dolgega? ... pričevanja nekoč, ki niti noče pred javnostjo pokazati svoje face, čeprav mu ne preti nobena nevarnost, le da se pred peščico bralcev malce osmeši - In konča takole: "Kljub

vsemu temu ne trdim, da je krivda Alberta Grudna - Bliska na tak način neizpodbitno dokazana. Menim pa, da navedena dejstva utemeljujejo takšno domnevo ..." (Moj komentar: če ne trdiš, ker nisi gotov, molči, dokler ne prideš do dokazov. Ali se javno pojdi zelo previdno zgolj uganjanje in domneve, z upanjem, da se motiš, ker si kristjan in prizanesljivega srca, kot uči katekizem. In s strahom, da so plodovi tvoje "intuicije", kot bi rekla blago ironično gospa Iva iz Solkana, čista resnica.)

Ampak pri vsem tem kakšna površnost in rezoniranje sprto z logiko! Diši mi celo po zlonamernosti ali po pristranskosti na kvadrat. Saj je vendar beseda tekla ves čas o treh morilcih. Predpostavimo, da je prvi res Blisk. Znamenita pričevalka, odeta v anonimnost, se lahko za navrh zakrije še z burko, nimam nič proti - kmalu se bom k čadorju morala zateči tudi jaz, odkar mi razpada fasada oz. podira zobovje - a nam mora razodeti še imeni Bliskovih pajdašev. Ni sploh verjetno, da bi ju Gruden zamolčal njeni materi. In ne navedel koga je kdo pomenično ustrelil. In koga ima vsak na vesti. Preveč udobno in krivično naprtiti

vse tri žrtve le enemu človeku, pa naj bo še tako problematičen in oporečen. Na dan z besedo, gospa. Le koga ščitite?

In še par besed solkanski Ivi Pavlin Žurman, od katere sem veliko pričakovala, in sicer neizpodbitnega krivca ali krivce umora. Mi je prav žal, da vas je člankar v Demokraciji s svojim dokaj malomarnim poročanjem to pot naplahtal, vam razpečal tujo domnevo, ki je, kar je, za golo resnico. Sporočite vašemu sogovorniku Marijanu F. Kranjcu, s katerim ste tako zavzeto polemizirali, da vsaj v enem primeru v zvezi z Bliskom, ste se prenaglili, in nasedli le govoricam, ker ni sploh še dokazano, da je zares sodeloval pri trojnem umoru v ulici Rossetti, indicem navkljub. Morda je, morda ni. In dubio, pro reo.

Jolka Milič

Na Dunaju odprli razstavo o Fabianiju

DUNAJ - V Arhitekturnem centru Dunaj so odprli razstavo Maks Fabiani, arhitekt monarhije. Na osrednji razstavi v sklopu obeleževanja 150. obletnice rojstva tega priznanega arhitekta in urbanista so na 50 panojih predstavljena arhitektova dela na Dunaju, v Ljubljani in Trstu. Na odprtju je zbrane nagovorila slovenska ministrica za kulturo Julijana Bizjak Mlakar, ki bo razstavo odprla skupaj z avstrijskim zveznim ministrom za umetnost in kulturo, usta-

vo in medije Josefom Ostermayerjem, arhitektom Borisom Podrecco, kuratorjem razstave Andrejem Hrauskym in direktorjem Arhitekturnega centra Dunaj Dietmarjem Steinerjem. Razstava, ki je po besedah pripravljavcev namenjena najširši javnosti, je že bila na ogled v Ljubljani.

Že v torek so v zgodovinskem atriju Mestne hiše v Ljubljani odprli razstavo Maks Fabiani, 150. obletnica: darilo slovenske arhitekture in celostna grafična podoba.

NAŠ INTERVJU - Pomočnik selektorja slovenske reprezentance Samo Miklavc

Po srebrni medalji Giani »skuril« telefon

Med glavnimi soavtorji pravljice, ki jo je slovenska odbojcarska reprezentanca pisala na evropskem prvenstvu v Bolgariji, je tudi Samo Miklavc, doma iz Goriških Brd in od septembra letos eden izmed pomočnikov selektorja Andree Gianija. 41-letni Miklavc - rojstni dan je praznoval ravno včeraj - ima za seboj bogato igralsko kariero. Potem ko je prve odbojcarske korake naredil na osnovni šoli v Dobrovem, se je pri sedemnajstih letih preselil k Salonitu v Kanal. Kariera ga je nato vodila skozi pomembne odbojcarske sredine po Italiji, Španiji, Sloveniji, Grčiji in Turčiji. Samo Miklavc ima za seboj bogate izkušnje tudi v slovenskem dresu, saj je bil kapetan prve slovenske reprezentance, ki se je uvrstila na EP leta 2001. Za Slovenijo je odigral 150 tekem. Zelo uspešen je bil tudi v odbojki na mivki, več let je v dvojici igral s trenerjem odbojkaric Zaleta Sloge Jasminom Čuturičem. V zadnjih letih je Miklavc zelo aktiven kot trener, saj vodi novogoriško moštvo Go Volley, sodeluje tudi pri treniranju mladinskih selekcij v Furlaniji Juljski krajini, tako da je odlični poznavalec tudi našega odbojcarskega gibanja.

Samo Miklavc, kakšni občutki vas spremljajo, potem ko ste s slovensko reprezentanco poskrbeli za največji uspeh v zgodovini ekipnih športov samostojne Slovenije?

Občutki so prekrasni. Kot igralec sem se udeležil evropskega prvenstva v Ostravi na Češkem leta 2001, sedaj pa sem ponovno sodeloval v vlogi trenerja na EP, vendar to sploh ni bilo enako. Takrat smo kot igralci le nastopali, tokrat smo odigrali vidno vlogo, saj smo se dokopali do finala in osvojili medaljo. Videli smo, da so bili vsi presrečni zaradi našega uspeha tako v Sloveniji kot tudi med Slovenci v Italiji, kjer sodelujem kot trener.

Z reprezentanco se je dogovoril za dveletno sodelovanje in verjamem, da se bo tega držal

Slovenska društva na Goriškem in Tržaškem dobro poznate ...

Sem v odličnih odnosih s profesorjem Ivanom Peterlinom in s športnim vodjo Olympie Andrejem Vogricem, saj smo s Slogo Tabor in Olympio odigrali številne prijateljske tekme. Sodelovanje je odlično, tako da smo v zadnjih letih združili slovensko in italijansko odbojko, predvsem zamejsko.

Slovensko in italijansko odbojcarsko gibanje pa je zdaj uspešno združil tudi selektor Andrea Giani. Kaj je on doprinesel reprezentanci?

Ko se je Giani prijavil, poleg 20 drugih trenerjev, na razpis slovenske odbojcarske zveze, se je predsednik OZS Metod Ropret s strokovnim štabom naposled odločil zanj. Tedaj se je začelo pisati neko zelo pozitivno obdobje. Giani je že pred tem dobro poznal igralce, ki so nastopali v Italiji, kot so Urnaut, Čebulj, Gasparini in Šket, tako da je od samega začetka verjel v ta uspeh. Sam je vedel, česa so ti odbojkarji sposobni in je že takoj rekel, da - če bodo dobro delali - bodo lahko pre-

Pomočnik trenerja slovenske odbojcarske reprezentance Samo Miklavc (levo) in selektor Andrea Giani sta se tako veselila po četrtfinalni zmagi na evropskem prvenstvu proti Poljski

CEV.LU

magali vsako ekipo. Sicer bi želel izpostaviti profesionalno delo celotnega Gianijevega štaba, saj so vsi trdo garali za ta uspeh.

Ali ste Gianija že spoznali med vašo igralsko kariero?

Osebnost sva se šele zdaj spoznala, igral pa sem proti Gianiju in njegovi Modeni v ligi prvakov v dresu Salonita leta 1997 v Novi Gorici. Takega vrhunškega igralca ni treba posebej opisivati. Sedaj se je izkazal tudi za odličnega trenerja, predvsem pa za čudovito osebo. Ima zelo človeški in profesionalni pristop. Odprt je do vseh, tako do igralcev, kot tudi do novinarjev in navijačev ter do samih državljanov Slovenije in Italije. Na delu je zelo profesionalen, neizpros in zelo zahteven. Res ga je treba pohvaliti.

Leta 2001 ste nastopili kot igralec na odbojcarskem EP. Ali ste si takrat predstavljali, da bi lahko Slovenija le 14 let za tem dosegla tako odmeven uspeh?

Že takrat smo z našo generacijo oz. jaz, Gregor Jerončič, Čuturič in ostali dosegli izjemen uspeh, saj smo se prebili iz B skupine evropskih tekmovanj v A skupino, iz te pa smo se takoj uvrstili na EP, s tem da smo premagali Turčijo. Takrat smo razumeli, kaj pomeni biti odbojcarska velesila, kot so Italija, Srbija in Rusija. V zadnjem obdobju smo v Sloveniji opazili, da imamo zelo perspektivno generacijo, ki je že na mladinski ravni uspešno nastopala. Urnaut, Gasparini, Čebulj, Šket in Vinčič so vsi dvometraši in so po fizičnih sposobnostih celo boljši od igralcev nekaterih drugih reprezentanc. To nam je v preteklosti manjkalo, pogrešali pa smo tudi nekoga, ki bi vse te

fante in elemente združil. Za to gre seveda zahvala Gianiju, trener pa brez ekipe vsekakor ne bi mogel tega doseči. Lepa zmes med strokovnim štabom, igralci in zvezo je omogočila, da smo ustvarili lepo zgodbo.

Ali boste še naprej sodelovali z reprezentanco? Vemo, da ste zaradi klubskih obveznosti morali odkloniti povabilo zveze, ki ste ga prejeli že spomladi.

Drži. Ko so izbrali selektorja Gianija, mi je odbojcarska zveza ponudila mesto trenerjevega pomočnika. Bil sem navdušen nad povabilom, a sem se

Stalno v stiku z Olympio in drugimi našimi klubi. Dobra beseda ACH-ju za Jerneja Terpina

mu odpovedal zaradi službenih obveznosti, doma pa sem imel malega otroka. Na srečo so se stvari s časom uredile, septembra se mi je ponudila nova priložnost, tako da sem se takoj vključil v projekt. Vsekakor načrt je ta, da strokovni štab obdržimo. Vsi imamo klubске in družinske obveznosti, a bomo uspeli vse uskladiti.

Ali bo torej Andrea Giani še naprej selektor slovenske reprezentance?

Naučil sem se, da je Giani mož beseda. Z reprezentanco se je dogovoril za dveletno sodelovanje in verjamem, da se bo tega držal. V športu pa se težko načrtuje dolgoročno. Vsekakor za Gianija ni denar v ospredju, saj gre za trenerja, ki si želi zmagovati in potrebuje pogoje za zmago.

Če se povrnemo na našo stvarnost. Lani ste z Go Volleyjem odigrali več prijateljskih tekem proti Olympii. Njen nekdanji igralec Jernej Terpin, ki se je letos odselil v Ljubljano in nastopa za ACH Volley, je pred kratkim izjavil, da bi rad nekega dne nastopil za slovensko reprezentanco. Ali mislite, da bo to mogoče?

Jerneja poznam že veliko let, saj sem bil njegov trener v mladinskih selekcijah. Poleg tega smo z Olympio odigrali ogromno tekem in bi rad čestital duši kluba Andreju Vogricu, saj dosega Olympia odmevne rezultate, kot sta šesto mesto na državni mladinski ravni in nastopanje v italijanski B2-ligi. O Jerneju pa sem tudi jaz »dal dobro besedo«
v ACH-ju. Ko sem zvedel, da želi nadaljevati študijsko pot v Ljubljani, se mi je zdelo, da je nastopanje za ACH najboljša rešitev. Govoril sem z njegovim trenerjem Bogdanom Kotnikom in mi je zaupal, da je zelo zadovoljen z Jernejem, saj ima velik potencial. Mislim, da vrata reprezentance so za Terpina odprta, saj ima tudi lep značaj, poleg tega pa zelo spoštuje Slovenijo.

Ali je mogoče prešteti vse telefonske klice in sporočila, ki ste jih prejeli po nedeljskem uspehu? Vam je čestital tudi vaš prijatelj Jasmin Čuturič (trener Zaleta)?

S Čuturičem sva celo življenje igrala skupaj odbojko na mivki. Jasmin mi je čestital po vsaki tekmi, veselil se je uspehov in je bil ponosen na Slovenijo. Priznam, da sem prejel veliko klicev in sporočil, mnogo več pa jih je prejel Andrea Giani. Njegov telefon je stalno brnel, tako da mislim, da ga je na koncu skuril.

Albert Voncina

ALPSKO SMUČANJE Že konec sezone za Fenningerjevo

SÖLDEN - Avstrijska alpska smučarka Anna Fenninger je padla med pripravi na uvodni veleslalom svetovnega pokala v alpskem smučanju v Söldnu (v soboto in nedeljo). Potrdil se je najbolj črn scenarij. Prvi pregledi so pokazali, da si je Fenningerjeva strgala križno in stransko vez v desnem kolenu, kar pomeni, da je zanj še pred prvo tekmo izgubljena celotna sezona. Branilko zmage v skupnem seštevku svetovnega pokala alpskih smučark in glavno favoritinjo na tekni na ledeniku Rettenbach so z bolečinami v kolenu s helikopterjem prepeljali v bolnišnico v Innsbrucku.

TENIS - Master WTA

Na zaključnem turnirju tudi Flavia Pennetta

PARIZ - Znanih je že sedem udeleženk zaključnega turnirja WTA v Singapurju. Nazadnje sta se ob odsotnosti Američanke Serene Williams elitni družini pridružili Nemka Angélique Kerber in zmagovalka odprtega prvenstva ZDA, Italijanka Flavia Pennetta, ki bo šele tretja »azzurra«
z nastopom v finalu (poleg nje še Francesca Schiavone leta 2010 in Sara Errani 2012). Za zaključni turnir je tako odprto le še eno mesto (Lucie Safarova, Karolina Pliskova ali Suarez Navarro), ob Kerberjevi in Pennetti so si že prej mesto v Singapurju zagotovile Romunka Simona Halep, Španka Garbine Muguruza, Rusinja Marija Šarapova, Čehinja Petra Kvitova in Poljakinja Agnieszka Radwanska. Zaključni turnir se bo začel v nedeljo.

Pet točk Jerneja Terpina

LJUBLJANA - Odbojkarji ACH Volleyja so v četrtem krogu 1. DOL za moške doma s 3:1 (17, 17, -19, 23) premagali Salonit Anhovo. Jernej Terpin je na koncu zbral pet točk.

Poraz Uniona Olimpije

PARIZ - Košarkarji Uniona Olimpije so v 2. krogu evropskega pokala (skupina A) izgubili z Nanterrom z 72:85. Drugi izidi: Trento - Oldenburg 80:69, Brindisi - Le Mans 65:72, Umarna Venezia - Nancy 70:67.

Pokalni poraz Maribora

LJUBLJANA - Nogometaši so odigrali tri od štirih prvih četrtfinalnih tekem pokala Slovenije. Olimpija je doma igrala 2:2 (1:2) s Celjem, Zavrč je remiziral 1:1 (1:0) s ptujsko Dravo, velenjski Rudar pa je ugnal Maribor z 1:0 (0:0). 2. SNL: Tolmin - Drava 2:2, Aluminij - Ankarana 0:0 (Bordon, ex Kras, je igral celo tekmo).

Celje KO v Nemčiji

KIEL - Rokometaši Celja Pivovarne Laško so v sinočnji tekmi 6. kroga evropske lige prvakov v gosteh izgubili z nemškim Kielom z 32:35 (14:16).

Italijanu iz Istre strelski svetovni pokal

NIKOZIJA - Član italijanske skupnosti na Hrvaškem, 33-letni Giovanni Cernogoraz (doma iz istrskega Novigrada), je v finalu v strelski disciplini trap premagal Italijana Pelliela (14:13) in tako osvojil svetovni pokal 2015.

NOGOMET - Juventus v tretjem krogu lige prvakov

21 strellov in nič golov

TURIN - Doslej neporaženi Juventus, finalist minule sezone lige prvakov, poraza ni spoznal niti po tretjem krogu. A doma je kljub kar 21 strelom proti голу osvojil zgolj točko z 0:0 proti Borussia Mönchengladbach. Juventus si tako še ni zagotovil uvrstitve v osmino finala. Za nemško ekipo pa je bila to prva točka. Točko za Juventusom zaostaja Manchester City, ki je z 2:1 ugnal Sevilla. Jevgen Konopljanka, ki se bo novembra v ukrajinskem dresu v dodatnih kvalifikacijah za Euro 2016 zoperstavil slovenski vrsti, je goste popeljal v vodstvo v 30. minuti, za izenačenje je z avtogolom poskrbel Adil Rami šest minut pozneje, zmagovalca pa je odločil Kevin de Bruyne v prvi minuti sodniškega dodatka.

Obračun slovenskih nogometnih reprezentantov Jana Oblaka in Branka Ilića v 3. krogu lige prvakov se je končal z gladkim slavjem prvega. Madridski Atletico je namreč s 4:0 ugnal Astano. Oba slovenska reprezentanta sta odigrala celo tekmo. Derbi PSG in madridskega Realja se je končal z 0:0. V skupini C je po zmagi Atletica na vrhu prav španska ekipa, za katero so zadeli Saul Niguez, Jackson Martinez in Oliver Torres, Denis Dedečko pa je zabil še avtogol. Enako število točk ima tudi Benfica, ki pa je po dveh zmagah tokrat izgubila v Istanbulu proti Galatasarayju z 1:2. Za Turke sta bila uspešna Selcuk Inan z bele točke in Lukas Podolski, goste pa je Nicolas Gaitan povedel v vodstvo že v drugi minuti. Vsi trije zadetki so padli že v prvem delu igre.

V skupini A se je derbi med PSG in madridskim Realom končal brez zadetkov.

Napadalec
Juventusa, Španec
Alvaro Morata, in
branilec Borussia
Mönchengladbach
Alvaro Dominguez

ANSA

Evropska liga: Fiorentina, Lazio in Napoli

RIM - Lazio, Napoli in Fiorentina čaka drevi tretji krog evropske lige. V skupini D bo Sarrijev Napoli igral na Švedskem proti ekipi Midtjylland (začetek ob 21.05). V skupini G bo rimski Lazio (na fotografiji ANSA trener Stefano Pioli) na domačem Olimpiku gostil norveški Rosenborg (19.00). Ob enakem času bo Fiorentina prav tako igrala na domačem igrišču. Na Franchiju bo gostila poljski Lech.

SKUPINA A		Malmö - Šahtar	
Donjeck 1:0, Paris St. Germain - Real Madrid 0:0			
Real Madrid	3	2	1 0 6:0 7
PSG	3	2	1 0 5:0 7
Malmö	3	1	0 2 1:4 3
Šahtar	3	0	0 3 0:8 0
PRIHODNI KROG (3.11.): Šahtar - Malmö, Real Madrid - Psg			

SKUPINA A		Wolfsburg -	
Eindhoven 2:0, CSKA Moskva - Manchester United 1:1			
Wolfsburg	3	2	0 1 4:2 6
CSKA	3	1	1 1 4:4 4
Man. Utd	3	1	1 1 2:4 4
PSV	3	1	0 2 4:6 3
PRIHODNI KROG (3.11.): Manchester - CSKA, Psv - Wolfsburg			

SKUPINA C		Atletico Madrid -	
Astana 4:0, Galatasaray Istanbul - Benfica Lizbona 2:1			
Atletico	3	2	0 1 7:2 6
Benfica	3	2	0 1 5:3 6
Galatasaray	3	1	1 1 4:5 4
Astana	3	0	1 2 2:8 1
PRIHODNI KROG (3.11.): Astana - Atletico Madrid, Benfica Lizbona - Galatasaray Istanbul			

SKUPINA D		Juventus - Borussia M. 0:0, Manchester City - Sevilla 2:1	
Juventus	3	2	1 0 4:1 7
Man. City	3	2	0 1 5:4 6
Sevilla	3	1	0 2 4:4 3
Borussia M.	3	0	1 2 1:5 1
PRIHODNI KROG (3.11.): Borussia - Juventus, Sevilla - Manchester City			

ŠAH - Turnir v Chioggi

Gruden prvokategornik

Mladi zamejski šahisti so prejšnji teden nastopili na mednarodnem turnirju v Chioggi in dosegli lep uspeh. V konkurenci 51 šahistov je Elia Riccobon (4,5/5) dosegel prestižno drugo mesto. Zmagovalec Capito je dosegel isto število točk, a je imel boljši Bucholz količnik. Na odlično 4. mesto se je uvrstil Matej Gruden (4/5) in si s tem priboril prvo državno kategorijo. Aktualni zamejski prvak je sedaj četrti aktivni zamejski prvokategornik (pred njim so ta status dosegli še Igor Laković, Elia Riccobon in Saša Kobal, višji rang ima le še mojster Pino Laković). Drugokategornik Enrico Genzo (3/5) pa je bil šestnajsti in bo moral prvo kategorijo naskakovati na naslednjem turnirju. V A turnirju pa si je odlično drugo mesto priboril Novogoričan Jurij Zamar Kodelja. (M.O.)

KOŠARKA - Prvenstvo Bomba Zmaga VZS M. Čuk

Košarkarji VZS Sklada M. Čuk so v 2. krogu prvenstva »Bomba« osvojili drugo zaporedno zmago in so začasno na prvem mestu lestvice. V mali dvorani Palarubinja v Trstu so tesno z 18:16 (16:4) premagali močno ekipo Zunamija, ki pa je šele pred kratkim začela s pripravami. VZS je igral v naslednji postavi: Fragiaco 8 točk, Spazzali, Maurel, Schergna 2, Jelenič 2, Canato 6, Carciotti, Milič; trener Stefančič. VZS bo 3. krog igral v Trstu, 24. novembra proti ekipi Le Primizie. (lako)

MLADINSKA KOŠARKA - Under 20 elite

Breg kot valjar Poraz Jadrana

Breg - Collinare 97:47 (28:5, 23:13, 26:16, 20:13)

Breg: Igor Gregori 20 (3 trojke), Pugliese 8, Gelleni 6, Tul 3, Gregori Lorenzo 12 (2), Crismani 16 (2), Giuliani 8, Giacomini 8, Zobec 7, Fonda 2, Bazzarini 7 (1).

Breg je zmagal še tretjič zapored. Tokrat so bili doma boljši od ekipe Collinare Fagagna. Že prva četrtina je pokazala veliko razliko v moči dveh ekip. Domačini so začeli zbrano in so gostom dovolili vsega 5 točk, dosegli pa so jih 28 in tako praktično zaključili tekmo. Preostali del tekme so na igrišču večinoma odigrali igralci, ki po navadi manj igrajo in dokazali, da se bo lahko na njih še kako računalo v nadaljevanju prvenstva. Predvsem najmlajši, Igor Gregori se je izkazal z zelo dobro igro v obrambi, v napadu pa je bil celo najboljši strellec domačinov z 20 točkami. Kot zanimivost naj povemo, da so se to-

krat med strelce vpisali prav vsi igralci, ki so stopili na igrišče.

Jadran - Azzurra 56:60 (12:17, 25:32, 42:51)

Jadran: Kojanec 3, Peric, Albanese 1, Ušaj 15, Kocijančič 6, T. Daneu 2, Skoko, Coloni 4, Tulliach n.v., A. Daneu 13, Cettolo 12, trener Mura, pomožni trener Švab. PON: Kojanec (35), Cettolo (39); tri točke: Kojanec, Ušaj, T. Daneu in Cettolo po 1.

Jadranovci so zamudili lepo priložnost, da bi tem prvenstvu osvojili drugi par točk. Doma se nerodno izgubili proti enakovrednemu tekmeču, tržaški Azzurri. Svoj pravi obraz so naši košarkarji pokazali le v zadnji četrtini, ko so s čvrsto obrambo in učinkovitimi napadi dobili to četrtino s 14:9. Bilo pa je prepozno, da bi lahko ugnali tržaško ekipo. V preostalih četrtinah so bili jadranovci »premekhi« v obrambi. (lako)

Igralec združene
ekipe Jadrana
Ilija Kocijančič
na ponedeljkovi
tekmi proti Azzurri

FOTODAMJ@N

NOGOMET - Četrtfinale državnega pokala elitne lige

Vesna izločila Kras

V zaostalem srečanju 1. AL poraz Sovodenj - Primorje izpadlo iz deželnega pokala 2. AL

Vesna - Kras 2:1 (1:1)

Strelci: 20. Kosmač, 43. Maio, 38. Menichini.

Vesna: Marković, Puric (Renar), Potenza, Avdič, Disnan, Vatovec, Kosmač, Toffoli, Colja, Božičič, Kerpan (Menichini).

Kras: Dagnolo, Salkič, Racman (Simeoni), Carlevaris, Pahor, Spetič, Tawgui, Sgorbissa (Vascotto), Smrtnik, Maio, Petracci (Stancič).

Rdeč karton: Carlevaris v 92.

Končne zmage se je na pokalnem derbiju upravičeno veselila Vesna, ki je med srečanjem manj grešila in bila pred vrati bolj natančna. Po takojšnji priložnosti Maia za Kras v 2. minuti in nevarnemu strelu Kosmača za plave v 7., je Vesna povedla v 20. minuti po zaslugi predložka Saše Božičiča iz leve, ki je v kazenskem prostoru našel na pravem mestu čelo Naceta Kosmača. Kras se ni predal. V drugem delu prvega polčasa je boljše upravljal žogo in bil že nevaren v 34. minuti, ko je pritisk na Vesnina vratarja (tokrat Markovića) kmalu obrodil sadove. Carljeva rezerva je z nogo preigral eno, ampak tri igralce Krasa. Po neobičajnem dogodku, ki je sam po sebi veljal ceno vstopnice, je bil Kras nevaren z lepim diagonalnim strelom Salkiča v 36. minuti. Nato je v 43. od roba kazenskega prostora zadel Maio za 1:1. Drugi del igre se je začel z enakovredno igro obeh moštev. V 32. minuti je Božičev strel proti sedmici z glavo prestregel Krasov kapetan Luka Spetič. Vstop Menichinija je dodatno poživljal Vesnino igro. Odločilen je bil protinapad v 83. minuti in podaja Božičiča v sredino kazenskega prostora. Ravno do Menichinija, ki je z volejem ugnal D'Agnola. Sledila je še plaha reakcija Krasa, pri kateri je bil v 85. minuti z glavo najbližji голу Žiga Smrtnik. (mar)

1. AMATERSKA LIGA

Zaostala tekma 5. kroga

Domio - Sovodnje 3:1 (2:0)

Strelec za Sovodnje: J. Visintin v 61. min.

Sovodnje: Dovier, Marković (Čavdek), Pavletič (Clancis), Floco, Galilusi, S. Tomšič, Stergulz (G. Visintin), Bytyci, J. Visintin, Černe, Hriberšek. Trener: Sambo.

Sovodnje, ki so v sinočnji zaostali tekmi pri Domju nastopile z okrnjeno postavo, so morale priznati premoč domače ekipe, ki je po prvem polčasu vodila z 2:0. Oba zadetka sta padla v uvodnem delu (15. in 21. minuta). Obakrat so gostitelji povedli iz protinapada. V drugem polčasu je za belo-modre dosegel častni gol Jason Visintin. Rezultat je bil že 3:0, saj je Domio zadel takoj po povratku iz lačilnic. Sovodnje bo igralo že v soboto: v Bazovici jih čaka derbi proti Zarji (ob 15.00).

DEŽELNI POKAL 2. AL - Osmina finala

3 Stelle - Primorje 2:1 (1:1)

Stelec za Primorje: Danieli v 10. min.

Primorje: Carmeli, Golia (Forti), Kovacic, Santoro, Furlan, Noto, Rug-

Nogometaš Krasa Patrik Racman in Nace Kosmač (Vesna)

giero (Metullio), Marchetti (Krizman), Danieli (Romano), Nigris, Paoletti (Chierini). Trener: Ravalico.

Primorje se poslavlja od deželnega pokala z grenkim priokusom. V Campoformidu so namreč igralci proseškega moštva imeli premoč na igrišču in v prvem polčasu zamudili skoraj štiri stoodstotne priložnosti za gol, izkoristili so samo eno v 10. minuti z Danielijem. Gostitelji so stanje izenačili v 30. minuti. Tudi v drugem polčasu je Primorje prevladovalo na igrišču, domače moštvo pa je doseglo zmagoviti zadetek po zelo dvomljivi enajstmetrovki. (lako)

Od nedelje ob 14.30

V noči iz sobote na nedeljo bomo urine kazalce ob 3.00 pomaknili uro nazaj. Do konca marca prihodnjega leta bo namreč v veljavi sončna ura. Od nedelje se bodo vse tekme v deželnih ligah začele ob 14.30 (do vključno 24. januarja). Sobotni derbi 1. AL med Zarjo in Sovodnjami bo še na sporedu ob 15.00.

Gaja-Primorje v nedeljo

Slovenski derbi 2. amaterske lige bo v nedeljo in ne v soboto zvečer, kot sta si želela Primorje in Gaja. Igrali pa bodo kot po koledarju: ob 14.30 na Padričah.

ODBOJKA - Sloga Tabor pred začetkom moške deželne C-lige

Zmes izkušenih in mladih igralcev za miren obstanek v ligi

V soboto ob 18. uri bo Sloga Tabor opravila krstni nastop v letošnjem prvenstvu moške C-lige v openski telovadnici, ki bo letos od domačih tekмах C-ligašev odprta občinstvu.

Nazadnje je druga ekipa Sloge Tabor v deželni C-ligi nastopala v sezoni 2012/2013, ko je po play-outu izpadla. V višjo ligo se vrača po repešaži, saj je lani v D-ligi izgubila finalni dvoboj za napredovanje proti San Vitu.

Novost letošnje postave je nedvomno vrnitev na parket Iztoka Furlaniča, ki bo glavni podajalec. Ekipo bosta okrepila še Matevž Peterlin v vlogi sprejemalca in napadalca ter Nicholas Privileggi. Oba sta v prejšnji sezoni bila člana B-ligaškega moštva. »V kolikor mu bodo delavne in trenerske obveznosti dopuščale, nam bo tudi Privileggi pomagal v sprejemu, saj tudi Matija Rauber ima težave s službo. Tako bomo lahko računali na prisotnost vsaj enega libera na vsaki tekmi,« pravi trener odbojkarjev Sloge Tabor Danilo Berlot, ki bo

Mirko Kante

slogaše vodil že tretjo sezono s pomočjo Ivana Peterlina.

Pred sezono je Danilu Berlotu preglavice povzročilo pomanjkanje izkušenejšega podajalca. »Iztok Furlanič ima že izkušnje na tej ravni, tako da bo njegov prispevek bistven v ključnih trenutkih težjih srečanj. Luis Vattovaz je pri svojih šestnajstih letih še mlad in perspektiven igralec, ki bo od starejšega podajalca odnesel

dragocene izkušnje,« je izbiro na mestu podajalca komentiral Berlot.

V ostalih vlogah ne bo večjih sprememb. Trener C-ligaške postave Sloge Tabor si najbolj želi, da bi njegovi varovanci zmanjšali število napak pri gradnji igre. Po udaril je tudi, da bo ključnega pomena učinkovitejši in taktično usmerjeni servis.

Prvo srečanje bodo odigrali proti moštvu Pallavolo Buia, ki je prav tako kot Sloga Tabor sestavljena iz mlajših in izkušenejših odbojkarjev. O prvem prvenstvenem nastopu je Berlot še dejal: »To bo zanimivo srečanje. Če bomo igrali dobro in brez večjih napak, lahko osvojimo tudi prve prvenstvene točke. Treba pa bo takoj odpraviti začetno živčnost, ki je običajna za krstne nastope.«

Prvenstveni cilj Sloge Tabor je obstanek, kar dokazujejo tudi okrepitve z izkušenejšimi odbojkarji. Berlot je prepričan, da bo letošnje moštvo lahko enakovredno merilo moči vsaj s polovico konkurentov. (mar)

Trener Danilo Berlot

FOTODAMJ@N

SLOGA TABOR

Danijel Antoni	bloker	186 cm
Andraž De Luisa	sprejem.	175 cm
Iztok Furlanič	pod./kor.	188 cm
Marko Guštin	sprejem.	176 cm
Peter Jerič	sprejem.	176 cm
Mirko Kante	bloker	192 cm
Pietro Markežič	bloker	186 cm
Denis Milič	sprejem.	187 cm
Matevž Peterlin	sprejem.	187 cm
Matija Rauber	libero	180 cm
Pietro Reggente	podajalec	181 cm
Ervin Taučer	sprejem.	186 cm
Jordan Trento	korektor	185 cm
Niko Trento	sprejem.	181 cm
Luis Vattovaz	podajalec	183 cm

Trener: Danilo Berlot; **pomočnik trenerja:** Ivan Peterlin; **kondicijski trener:** Oliver Batagelj; **fizioterapevt:** Dušan Blahuta

ODBOJKA - U16 Odbojkarice Mavrice praznih rok

UNDER 16 ŽENSKÉ NA GORIŠKEM

Mavrica - Villesse 0:3 (6:25, 24:26, 13:25)

Mavrica: Cotič, Leopušček, Petruz, Paulin, Kovič, Birri, Tomšič, Cersatto, Balta, Komjanc.

Odbojkarice ekipe Mavrica Arcobaleno so po slabem začetku popolnoma drugačno predstavo uprizorile v druge setu, ko so se borile za vsako žogo, v tretjem so proti izkušenim odbojkaricam iz Vileša popolnoma popustile. Na koncu so zapustile igrišče sklonjenih glav.

UNDER 14 POKRAJINSKI POKAL

Mossa - Mavrica 1:3 (18:25, 25:19, 12:25, 21:25)

Mavrica: Cotič, Birri, Paulin, Tomšič, Balta, Kovic, Komjanc, Falzari.

Po slabšem začetku so v Mošu mladinke Mavrice prevzele pobudo in z borbeno igro osvojile zmago. Trener Rok Magajne je na igrišče poslal vse igralke.

ORIENTACIJSKI TEK - Pri ŠZ Gaja

Pozornost mladim

Še bolj so okrepili mladinsko delovanje - Novi inštruktorji - V deželi vse bolj konkurenčni

V nedeljo deželno prvenstvo pri Bazovici

Gropajsko-padriška Gaja bo v nedeljo organizirala orientacijski tek, ki bo veljaven kot etapa deželnega prvenstva v sprintu. Prvi start tekmovalcev različnih starostnih skupin bo ob 10.30 na dvorišču turistične kmetije Vidali pri Bazovici, kjer bo tudi zbirališče od 9. ure dalje. Do sinoči se vpisalo okrog 220 tekačev iz naše dežele, Veneta, Slovenije in Avstrije. Na nedeljskem tekmovanju se bodo lahko preizkusili tudi neizkušeni tekači, saj bo poleg agonistične proge na voljo tudi »karta« (pravzaprav dve) za rekreativce. Rekreativni tekači se lahko prijavijo tudi v nedeljo pred samim tekmovanjem.

Na naši facebook strani Primorski sport si lahko ogledate video, ki so ga posneli organizatorji

Sekcija za orientacijski tek Gropajsko-padriške Gaje se s polno paro pripravlja na zadnji del sezone. Poletni meseci so bili za zeleno-rumene pestri. Predvsem mlajši so na različnih prizoriščih pridobivali koristne izkušnje. Na tridnevni tekmi »Slovenija v treh dneh« v okolici Ljubljane je nastopilo dvajset tekmovalcev Gaje. Prvi dan so tekmovali v parku Tivoli. Chiara Sepin in Nastja Ferluga sta dosegli drugo mesto, Veronika De Luisa in brat Andraž tretje. V soboto so se podali v gozd na Igu južno od Ljubljane. Proge so bile kar zapletene za nekatere kategorije. Drugo mesto sta dosegli Nastja in Veronika, tretje pa Goran Polojaz in Fulvio Pacor. Nedeljska tekma je veljala za slovensko državno prvenstvo na srednjih progah. In tudi tokrat so se tekmovalci Gaje dobro odrezali: prvo mesto sta dosegla Goran Polojaz in Andraž De Luisa, drugo pa Nastja, Chiara in Gregor Pavlič.

Drugo so nastopili na mednarodnih tekmah na Hrvaški ter v Sloveniji: Croatia Open, Bubo Cup na Cresu, OOCup v

Trnovskem gozdu in Cerkno Cup. Na teh tekmah sodeluje od 500 do 800 tekmovalcev iz cele Evrope, pa tudi reprezentance nekaterih držav, ki izkoristijo ta kvalitetna tekmovanja za trening na zahtevnih terenih in preverjanje kondicije. Pa tudi v deželi ni manjkalo promocijskih tekm za odlične treninge: Fojda, Padriče, Timau in druge. Tudi na teh so bili gajevci večkrat na stopničkih v različnih starostnih skupinah. Konec avgusta so bile na vrsti tridnevne priprave za mladince na Monte Prat v organizaciji deželnega komiteja Fiso: odlični vremenski pogoji so omogočili tri zelo tehnične in naporene treninge dnevno: jutraj, popoldne in ponoči, s pomočjo svetilke.

Konec tedna se je ekipa Gaje udeležila državnega prvenstva mešanih štafet v sprintu po ulicah Idrije ob priliki 25-letnice Orientacijske zveze Slovenije. Ekipa Veronika in Tjaša De Luisa ter Kristjan Kalc je zasedla solidno 5. mesto. Več o vseh tekmah in rezultatih zadnjih mesecev na spletni strani: www.origaja.it.

Z začetkom pouka so se začeli redni treningi za starejšo-tekmovalno ekipo ter pet dnevni začetniški in nadaljevalni tečaj za otroke osnovnih in srednjih šol. Vsako soboto se torej okrog 25 otrok zbere v športnem centru Gaja na Padričah in od tam pada na bližnje travnike in gozdove, proti Trebčam, Gropadi ali Lonjerju. Z najrazličnejšimi vajami vadijo orientacijo v prostoru s pomočjo naravnih objektov v okolici ali kompasom in izbiro najhitrejše poti od ene kontrolne točke do druge. Treninge

in tečaje vodijo novi klubski inštruktorji Fulvio Pacor, Chiara Sepin, Peter Ferluga, Renato Pelessoni in član slovenske reprezentance Andraž De Luisa. Vsak petek ima tekmovalna ekipa kondicijske treninge pod vodstvom podkovane Saše Profkofjev.

Novembra čaka vse člane (od 7 do 70 let) še zadnja tekma veljavna za deželno prvenstvo v Doberdobi in prve tekme zimskega prvenstva v Sloveniji. Na programu je tudi celodnevni tečaj za odrasle in starše tečajnikov.

PLANINSKI SVET

Izlet na Macenovce

V nedeljo, 18. oktobra, se je skupina tržaških planincev podala na 1926 m visok Macenovce, ki se dviguje med dolinama Kot in Krmo. Glede na obdobje, smo ta vrh izbrali prav zaradi številnih macenov, ki v jesenskem času spreminjajo barvo in prav žarijo. Za popola užitek ob prekrasnih barvah pa mora obiskovalcu priti na pomoč tudi sonce. Ko smo se podali na turo, vremenske napovedi niso bile preveč optimistične, po triurni hoji pa je pod vrhom le posijalo sonce, ki nas ni zapustilo do sestopa. Med vzponom, ki je bil precej zahteven tudi zaradi spozke staze, ki se vije po dolini Kot, smo uživali ob lepoti macenov in ostalih vrhov. Na vrhu smo občudovali že zasnežene vrhove od Rjavine do Cmira in daleč od Kepe in Debele peči. Ob lepem razgledu smo si na vrhu privoščili enourni počitek nato pa smo previdno krenili po isti poti v dolino. Pohod je kljub zahtevnosti lepo uspel, zahvaljujemo se šoferju Walterju in Maurotu za vodenje.

Dan doživetij v naravi

Mladinski odsek Slovenskega planinskega društva Trst vabi osnovnošolsko mladino in njihove starše na Dan doživetij v naravi. Na skupen pohod po dolini reke Glinščice se bomo podali v soboto, 24. oktobra. Med pohodom bomo spoznavali naravne zanimivosti iz živalskega in rastlinskega sveta, pa tudi zabavnih iger ne bo manjkalo. Zbrali se bomo ob 9.00 uri na parkirišču pred gledališčem Prešeren v Boljuncu. Nujna pohodniška oprema, hrana in pijača iz nahrbtnika.

Polaganje venca v dolini Glinščice

V teh dneh, ko se še posebej spominjamo svojih dragih, se bodo tudi člani Slovenskega planinskega društva Trst s hvaležnostjo poklonili spominu na vse tiste planince in ljubitelje gora, ki so nekoč gojili iste ideale, se zanje trudili in žrtvovali. Zbrali se bodo v petek, 30. oktobra, ob 14.00 uri pred pokopališčem v Boljuncu. Najprej bodo obiskali domače pokopališ-

če in položili cvetje na grob društvene dobrotnice, navdušene planinke Vekoslave Slavec. Nato se bodo podali na spominski pohod pod Jugove stene v dolino reke Glinščice. V tem plezalnem vrtcu mnogih nedanjih in današnjih perspektivnih alpinistov, so namreč člani SPDT pred petinštiridesetimi leti postavili skromno obeležje trem bivšim članom, perspektivnim alpinistom, ki so žrtvovali svoje mlado življenje za boljšo bodočnost. Pred ploščo, v katero so vklesana imena bratov Justa in Dofija Blažine ter Tezeja Šavrona, se bodo tržaški planinci poklonili spominu na padle pa tudi na druge zaslužne društvene člane, ki jih žal ni več med nami.

Martinovanje

Sveti Martin se bliža in že diši po mlademu vinu in kostanju. Tudi Slovensko planinsko društvo Trst že vabi na tradicionalno Martinovanje ali tako imenovano Kostanjevo nedeljo, ki bo v nedeljo, 8. novembra. Letos se bodo člani in prijatelji, pridružili se jim bodo tudi čla-

ni pobratenega društva Integral iz Ljubljane, zbrali v Gropadi, točneje pred sedežem Slovenskega kulturnega društva Skala ob 9.00 uri. Najprej se bodo podali na prijeten, nezahteven, jesenski pohod iz Gropade v smeri proti Trebčam. Sledilo bo prijateljsko druženje, tudi pečnega kostanja, mladega vina in dobre volje ne bo manjkalo. Izlet je primeren za vse, predvsem za mlade družine z otroki. Iz organizacijskih razlogov vabimo člane, da se prijavijo do ponedeljka, 2. novembra, na tel. številki 040220155 (Livio), 040413025 (Marinka) ali pri odbornikih planinskega društva.

Pohod spomina v soboto, 7. novembra

Pod geslom Krn - pohod spomina 1918-2015 - bo v soboto, 7. novembra pri Krnskem jezeru spominska slovesnost, v spomin vseh v prvi svetovni vojni umrlih vojakov. Istega dne bo tudi 16. spominski pohod h Krnskemu jezeru in to iz različnih smeri. Spominska slovesnost bo ob 13. uri

pri jezeru, zvečer pa bo v bližnjem domu planinski večer. Pri načrtovanju in uresničitvi pobude sodelujejo, poleg Meddruštvenega odbora planinskih društev Posočja in Planinskega društva Nova Gorica ter Planinskega društva Tolmin tudi Fundacija Poti miru v Posočju, tudi Mali vojni muzej iz Bohinjske Bistrice, Kobariški muzej, Območno združenje veteranov vojne za Slovenijo in 132. bataljon Slovenske vojske.

Srečanje planincev pod Ježo

PD Valentin Stanič, skupaj s CAI Val Natisione, vabi na srečanje planincev pod Ježo, ki bo v nedeljo, 25. oktobra, z odhodom ob 7.30 iz Kanala. Začetek pohoda izpred doma pod Ježo ob 8.30.

RAI3bis

SLOVENSKI PROGRAM - Na kanalu 103
18.40 Čezmejna Tv: Primorska kronika
20.00 Tv Kocka **20.30** Deželni Tv Dnevnik
20.50 Mikser, sledi Čezmejna Tv: Dnevnik Slo 1

RAI1

6.00 Aktualno: Il caffè **6.30** 7.00, 8.00, 9.00, 13.30, 16.25, 20.00 Dnevnik in vreme **6.45** Aktualno: UnoMattina **10.00** Storie vere **10.55** Slovesnost ob podelitvi znakov za zasluge za delo **12.00** La prova del cuoco **14.05** 16.40 La vita in diretta **15.00** Torto o ragione? Il verdetto finale **18.45** Kviz: L'Eredità **20.30** Igra: Affari tuoi **21.20** Nad.: È arrivata la felicità **23.30** Porta a porta

RAI2

6.00 14.00 Detto fatto **7.20** Nad.: Il tocco di un angelo **8.05** Nad.: Le sorelle McLeod **9.30** 13.30 Rubrike **10.30** Cronache animali **11.00** I fatti vostri **13.00** 17.45, 18.20, 20.30, 23.50 Dnevnik in vreme **16.15** Serija: Senza traccia **18.00** Šport **18.50** Serija: Hawaii Five-0 **19.40** Serija: N.C.I.S. **21.00** LOL **21.15** Virus – Il contagio delle idee **0.05** Obiettivo Pianeta

RAI3

6.00 Novice **6.30** Rassegna Stampa **7.00** Buongiorno Italia **7.30** Buongiorno Regione **8.00** Agorà **10.00** Parlamento Spaziolibero **10.10** Mi manda RaiTre **11.00** Elisir **11.55** 14.00, 19.00, 0.00 Dnevnik, vreme in rubrike **12.45** Pane quotidiano **13.10** Dok.: Il tempo e la storia **15.10** Nad.: La casa nella prateria **15.55** Aspettando Geo **16.40** Geo **20.00** Blob **20.15** Sconosciuti **20.35** Nad.: Un posto al sole

21.10 Film: No – I giorni dell'arcobaleno (dram.) **23.15** Gazebo

RAI4

13.00 Switched at Birth **13.55** Sabrina, vita da strega **14.45** Stargate Atlantis **15.30** Andromeda **16.15** Star Trek: Enterprise **17.00** Novice **17.05** Robin Hood **17.50** Beauty and the Beast **18.35** Reign **19.25** Under the Dome **20.05** Marvel's Agents of S.H.I.E.L.D. **21.10** Teen Wolf **21.55** Supernatural **22.40** Dal tramonto all'alba – La serie

RAIS

14.15 Capolavori della natura **15.10** I due oceani del Sudafrica **16.10** Una biblioteca, un libro **16.40** Alfabetas **17.35** Cult Book **18.25** Novice **18.30** 20.45 Passepartout **19.00** Un lento viaggio africano **19.55** Art of... Cina **21.15** Petruška presenta **21.20** Kash **22.25** Festival Oriente Occidente 2015 **22.55** Ghiaccio bollente **23.00** Rolling Stones – Crossfire Hurricane

RAI MOVIE

14.00 Film: Sirene (kom., '90, i. Cher) **15.55** Film: Navigator (zf, '86) **17.30** Novice **17.35** Film: Mr. Destiny (fant., '90) **19.30** Film: Fantozzi contro tutti (kom., It., '80, i. P. Villaggio) **21.15** Film: Un sapore di ruggine e ossa (dram., Fr., '12) **23.25** Roma Daily **23.40** Film: ...e ora parliamo di Kevin (triler)

RAI PREMIUM

11.15 Nad.: Un posto al sole **12.15** 19.25 Nad.: Terra Nostra **13.00** Nad.: Rosso San Valentino **14.00** Serija: I misteri di Murdoch **14.50** Aktualno: Anica – Appuntamento al cinema **14.55** Serija: Impazienti **15.10** Serija: Un medico in famiglia **17.00** Nad.: Legami **17.45** 0.50 Novice **17.50** Nad.: Valeria **18.35** Nad.: La signora in rosa **20.15** Nad.: Che Dio ci aiuti **21.20** Ti lascio una canzone

RETE4

6.50 Serija: Rescue Special Ops **9.10** Nad.: Bandolera **9.40** Serija: R.I.S. - Delitti imperfetti **10.45** Ricette all'italiana **11.30**

18.55 Dnevnik in vreme **12.00** Serija: Detective in corsia **13.00** Serija: La signora in giallo **14.00** Lo sportello di Forum **15.30** Serija: Flikken – Coppia in giallo **16.35** Ieri e oggi in Tv **16.50** Film: Mister Miliardo (kom., '77, i. T. Hill) **19.30** Nad.: Tempesta d'amore **20.30** Dalla vostra parte **21.15** Serija: Motive

CANALES

6.00 Pregled tiska **7.55** Dnevnik, prometne informacije, vreme, borza in denar **8.45** Mattino Cinque **11.00** Forum **13.00** 19.55 Dnevnik in vreme **13.40** Nad.: Beautiful **14.10** Nad.: Una vita **14.45** Uomini e donne **16.10** Nad.: Il segreto **17.00** Pomeriggio Cinque **18.45** Igra: Avanti un altro **20.40** Striscia la notizia – La voce dell'invasenza **21.10** Grande Fratello

ITALIA1

6.45 Risanke **8.25** Serija: Settimo cielo **10.25** Serija: Royal Pains **12.25** 18.30 Dnevnik in vreme **13.00** Grande Fratello **13.25** Šport **14.00** Nan.: Simpsonovi **14.25** Nan.: Futurama **14.55** Serija: The Big Bang Theory **15.25** Nan.: 2 Broke Girls **15.55** Nan.: E alla fine arriva mamma! **16.45** Nan.: La vita secondo Jim **17.40** Nan.: Mike & Molly **18.05** Nan.: Camera Café

19.25 Film: Ritorno al futuro (fant., '85, i. M. J. Fox) **21.40** Film: Ritorno al futuro 2 (fant., '89, i. M. J. Fox, C. Lloyd) **23.45** Film: Ritorno al futuro 3 (fant., '90)

IRIS

13.05 Film: ...e vennero in quattro per uccidere Sartana! (western, '69) **14.55** Film: Charleston (kom.) **17.00** Note di cinema **17.10** Film: L'avvertimento (det., It., '80) **19.15** Serija: Renegade **20.05** Serija: Walker Texas Ranger

21.00 Film: Jane Eyre (dram., '96, r. F. Zeffirelli) **23.10** Adesso cinema **23.35** Film: Revolutionary Road (rom., '08, i. L. DiCaprio, K. Winslet)

LA7

7.30 13.30, 20.00, 0.00 Dnevnik **7.50** Vreme **7.55** Omnibus **9.45** Coffee Break **11.00** L'aria che tira **14.00** Kronika **14.40** Serija: Murder 101 **16.30** Serija: Ironside **18.20** Serija: Il commissario Cordier **20.35** 0.15 Otto e mezzo **21.10** Piazzapulita

LA7D

6.20 I menù di Benedetta – Ricetta Sprint **6.50** 11.25, 19.00 Cuochi e fiamme **8.40** I menù di Benedetta **13.30** 21.10 Nad.: Grey's Anatomy **15.25** Serija: Providence **17.10** Cambio moglie **18.55** Dnevnik

TELEQUATTRO

7.00 Sveglia Trieste! **12.30** Rotocalco Adnkronos **12.40** Le ricette di Giorgia **13.00** Didici minuti con Cristina **13.15** 17.55, 20.25 Oggi è **13.20** 17.30, 19.30, 20.30, 23.00 Dnevnik in vreme **13.45** Qui studio a voi stadio **18.00** 19.00, 23.30 Trieste in diretta **19.20** Speciale volontariato **20.00** Qua la zampa **20.05** Happy Hour **21.00** Ring

LAEFFE

10.45 Chef Sara in Italia **11.40** 13.40 Il cuoco vagabondo **12.45** Bourdain: Cucine segrete **14.45** Chef Sara sulle Alpi **16.40** Ja-

mie: Menù in 30 minuti **18.45** Il re dello street food **19.55** Novice **20.00** Viaggi nudi e crudi **21.05** Film: Identità (horor, '03, i. J. Cusack) **22.50** Film: 21 grammi (dram., '03, i. S. Penn)

CIELO

12.15 13.15 MasterChef USA **13.00** Novice **14.15** MasterChef Nuova Zelanda **16.15** Agenti Speciali Property – New York **17.15** Buying & Selling **18.15** Love It or List It – Prendere o lasciare **19.15** Affari al buio **20.15** Affari di famiglia

21.10 Film: Benvenuto a bordo (kom.)

DMAX

12.30 Turtleman **13.20** Cattivissimi amici **14.10** 19.30 Rimozione forzata **15.05** Video del tubo **15.55** Te l'avevo detto **16.50** A mani nude nella palude **17.45** Cacciatori di tesori **18.35** Affare fatto! **20.20** Affari a quattro ruote **22.00** Top Gear **22.55** L'impero dei rottami

SLOVENIJA1

6.10 Odmevi **6.55** Dobro jutro **11.15** 18.20 Kviz: Vem! **11.55** Turbulenca **12.20** Nad.: Blisk **13.00** 15.00, 17.00, 18.55, 22.35 Poročila, športne vesti, vreme **13.30** Dok. film: Hiške **14.20** Slovenci v Italiji **15.10** Odd.: Težišče **15.50** 18.10 Risanke in otroške serije **16.20** 0.35 Profil **17.30** Ugriznimo znanost **17.55** Novice **18.00** Infodrom **19.30** Slovenska kronika **20.00** Tarča **20.55** Globus **21.25** Prava ideja! **22.00** Odmevi **23.05** Osmi dan **23.40** Sveto in svet

SLOVENIJA2

6.00 Otroški kanal **7.00** 19.00 Risanke in otroške odd. **8.10** Zgodbe iz školjke **9.05** 23.40 Točka **10.40** Z vrta na mizo **11.05** 17.00, 0.25 Halo TV **11.55** Dobro jutro **15.05** Čas za Manco Košir **16.05** Kino Fokus **16.30** Slovenski magazin **18.00** Nad.: Pokličite babico **19.05** Kviz: Male sive celice **20.00** Dok. portret: Mira Marko **20.55** Športni izziv **21.45** Avtomobilnost

22.15 Film: Prijateljici (kom.)

KOPER

13.45 Dnevni program **14.00** Čezmenja Tv – Deželne vesti **14.20** Evronovice **14.35** 22.15 Avtomobilizem **14.50** Klepet z... **15.15** Najlepše besede **15.50** Ciak Junior **16.20** Dok. odd.: K2 **16.45** Alpe Jadran **17.20** Folkfest 2015 v Spilimbergu **18.00** 22.50 Izostriev **18.35** Vreme **18.40** 22.30 Primorska kronika **19.00** 22.00 Vsedanes – TV dnevnik **19.25** Šport **19.30** TG dogodki **19.45** Glasba zdaj **20.00** City Folk **20.25** Film: Črni blisk (dram.)

POP TV

7.00 Risane in otroške serije **7.50** 9.40, 10.50, 12.05 Tv prodaja **8.05** 17.20 Nad.: Opušćanje ljubezni **9.55** Sanjska ženska **11.05** Nad.: Greh preteklosti **12.20** 20.00 Gostilna išče šefa **13.50** 21.30 Nad.: Usodno vino **14.55** Nad.: Plamen v očeh **16.00** Serija: Kar bo, pa bo **17.00** 18.55, 23.30 Novice in vreme **22.30** Epilog

KANAL A

7.00 18.00 Svet **7.55** 12.45 Serija: Družinsko bojišče **8.20** 16.35 Serija: Zmešana soseda iz stanovanja **23** **8.45** Risanke in otro-

Rai Četrtek, 22. oktobra
Rai movie, ob 21.15

Un sapore di ruggine e ossa

Belgija, Francija 2012
Režija: Jacques Audiard
Igrajo: Marion Cotillard, Matthias Schoenaerts, Mourad Frarema

Ali je postaven fant, ki se je v Francijo preselil iz Belgije in od vedno živel na robu. Ali nima prijateljev, je brez doma in brez denarja. Njegovo edino bogastvo je petletni sinček, s katerim se nekega dne s severa Francije, kjer zdaj živi, preseli k sestri na jug, v Antibes na Azurno obalo. Tukaj v nočnem klubu spozna Stéphanie, lepo dekle, ki se v bližnjem morskem parku ukvarja s treniranjem kitov ubijalcev. Prav na delovnem mestu se ji pripeti huda nesreča in od tistega trenutka njeno življenje ne bo nikoli več tako, kot je bilo.

Ko jo Ali po nekaj mesecih spet sreča, je nekoč življenja polna Stéphanie, popolnoma drugačna, v nesreči je namreč izgubila obe nogi. Izjemna Marion Cotillard v ganljivi zgodbi, ki je predstavila širši javnosti tudi pridnega in lepega belgijskega igralca Matthiasa Schoenaerts.

VREDNO OGLEDA

Lastnik:
Zadruga Primorski dnevnik d.z. - Trst

Izdajatelj:
Družba za založniške pobude
DZP doo z enim družabnikom
PRAE srl con unico socio
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040 7786380,
fax 040 7786381

Tisk: EDIGRAF srl, Trst

Odgovorni urednik: ALEKSANDER KOREN

Redakcija: Trst, Ul. dei Montecchi 6,
tel. 040 7786300, faks 040 7786339
email: trst@primorski.eu
Gorica, Ul. Garibaldi 9,
tel. 0481 356320, faks 0481 356329
email: gorica@primorski.eu

Dopisništva: Čedad, Ul. Ristori 28,
tel. 0432 731190, faks 0432 730462
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463 318510,
fax 0463 318506

Internet: <http://www.primorski.eu/>

Naročniško - prodajna služba
Trst, Ul. dei Montecchi 6,
tel. 040 7786300, faks 040 7786339
Gorica, Ul. Garibaldi 9,
tel. 0481 356320 faks 0481 356329

Cena: 1,20 €
Celoletna naročnina za leto 2015 230,00 €
Poštni t.r. PRAE DZP št. 11943347

Cena za Slovenijo: 1,20 €
Letna naročnina za Slovenijo za leto 2015
230,00 € plačljiva preko DISTRIEST doo,
Partizanska 75, Sežana,
tel. 05-7070262, fax. 05-7300480
transakcijski račun pri banki SKB D.D. v Sežani,
št. 03179-1009112643

Primorski dnevnik prejema neposredne državne
prispevke po zakonu 250 z dne 9. avgusta 1990

OGLAŠEVANJE

Oglaševalska agencija Tmedia s.r.l.
www.tmedia.it
GORICA, ul. Malta 6
TRST, ul. Montecchi 6

KOMERCIALNI OGLASI
advertising@tmedia.it
Brezplačna tel. št. 800129452
Iz tujine +39.0481.32879
Faks +39.0481.32844

Cene oglasov: 1 oglasni modul (širina
1 stolpec, višina 29,2 mm) 35,00 €,
finančni in legalni 92,00 €,
ob praznikih povisek 20%

NEKOMERCIALNI OGLASI
oglasi@tmedia.it
Brezplačna tel.št. 800912775
Faks +39.0481.32844

Cene oglasov: mali oglasi 20,00 € + 0,50 €
na besedo; nekomercialni oglasi po formatu,
osmrtnice, sožalja, čestitke in zahvale
na besedo. DDV - IVA 22%

Registriran na sodišču v Trstu
št. 14 z dne 6. 12. 1948

Član italijanske zveze
časopisnih založnikov FIEG

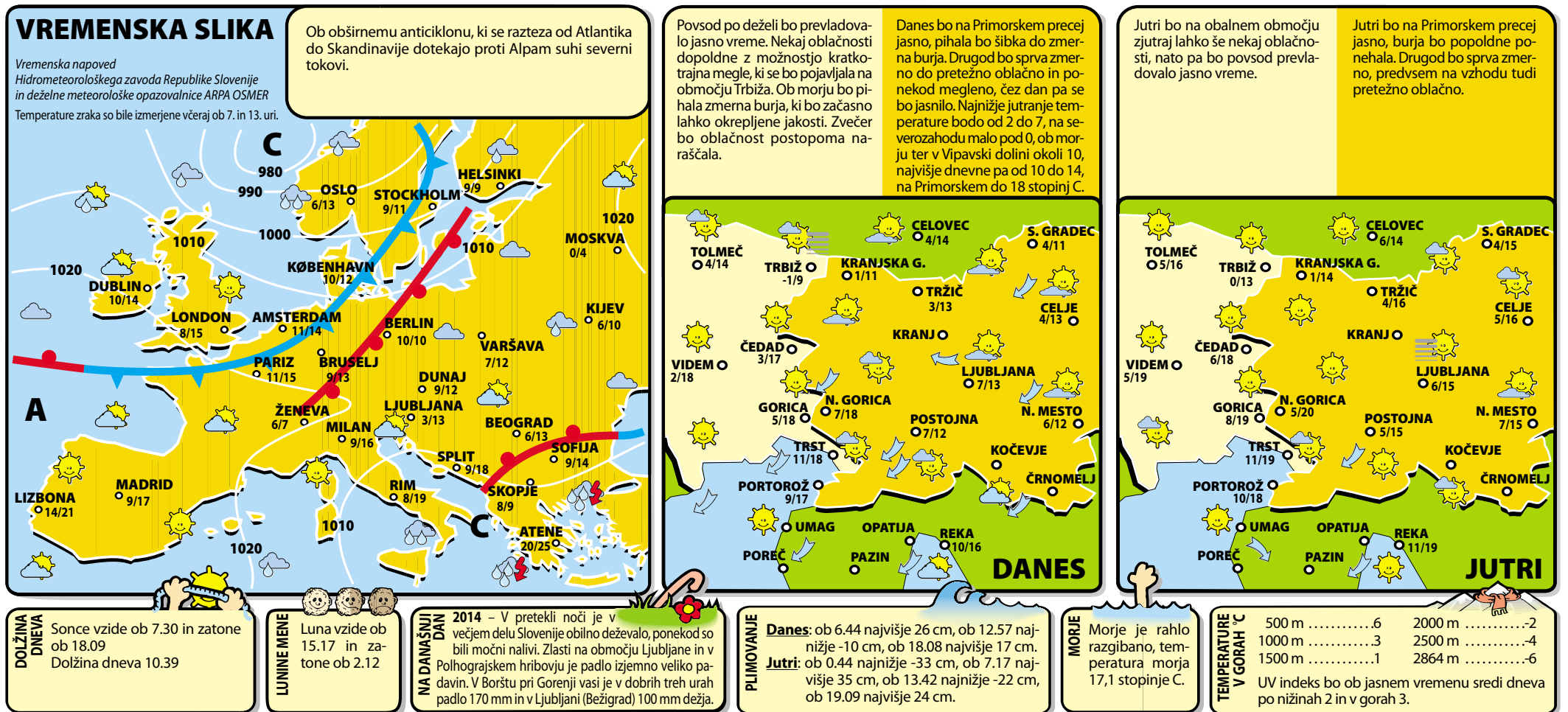

Primorski dnevnik je včlanjen
v Evropsko zvezo
manjšinskih dnevnikov MIDAS

Izdajanje Primorskega dnevnika podpira tudi
Urad Vlade Republike Slovenije za Slovence
v zamejstvu in po svetu.

Tekstov, fotografij in drugega gradiva, ki je bilo v
kakršnikoli obliki poslano uredništvu, ne vračamo.
Dostavljeno gradivo ne obvezuje uredništva ozi-
roma založnika za objavo ali drugačno uporabo; za
objavo člankov, ki jih posredujejo uredništvu, imajo
avtorji pravico do morebitnega honorarja samo po
predhodnem dogovoru z založnikom.

Zaporu so se v ZDA lahko izognili z darovanjem krvi

MIAMI - Sodnik v Alabami na jugu ZDA je dal obtožencem brez denarja možnost, da globo plačajo s svojo krvjo ali odidejo v zapor. »Če nimate denarja in ne želite v zapor, dajte kri in se vrnite s potrdilom,« je minuli mesec več obtožencem zabrusil sodnik Marvin Wiggins, zaradi česar si je nakopal kritike organizacije, ki zagovarja revne. »Tisti, ki niso mogli z gotovino plačati dolgova do sodišča, so jih morali dobesedno plačati s svojo krvjo,« so dejanje sodnika obsodili v organizaciji Southern Poverty Law Center, ki ščiti pravice revnih. Kot so pojasnili, se je namreč več obtožencem v strahu pred zapornim dejansko odločilo takoj dati kri, saj je ravno takrat pred poslopjem sodišča potekala krvodajalska akcija.

Honda do 2020 napoveduje avtomobile brez voznika

TOKIO - Japonski avtomobilski proizvajalec Honda je napovedal, da bo do leta 2020 začel prodajati avtomobile brez voznika. Hondina napoved, objavljena pred tokijskim Motor Showom prihodnji teden, prihaja v času, ko si japonski proizvajalci avtomobilov z uporabo tehnologij nove generacije prizadevajo prehiteti tuje tekmece. Google v Silicijevi dolini že testira prve avtomobile brez voznika, s testiranjem sta začela tudi že Tesla in General Motors, Nissan pa je prodajo prvih avtonomnih vozil napovedal najprej prihodnje leto. Toyota je medtem razkrila načrte za vozilo, ki lahko brez voznika vozi na avtocestah, prodajati pa naj bi ga začela leta 2020.

MILAN - Expo 2015

V slovenskem paviljonu že milijon obiskovalcev

Poljub (Marco Rota in žena Clelia) po razglasitvi milijontnega obiskovalca slovenskega paviljona

MILAN - Slovenski paviljon na svetovni razstavi Expo 2015 je obiskal milijonti obiskovalec Marco Rota iz Milana s svojo ženo Clelio. Predstavniki paviljona so častnega obiskovalca obdaruili z bogatim tedenskim obiskom Slovenije. Slovenski paviljon po zadnjih podatkih dnevno obišče 7.100 obiskovalcev. Večino obiskovalcev paviljona predstavljajo italijanski državljani (80 odstotkov), sledijo francoski državljani. Za vstop v slovenski paviljon se podobno kot v drugih paviljoni čaka in sicer eno uro.

38-letni Marco Rota iz Milana, po poklicu režiser, je Expo že večkrat obiskal, vendar je do zadnjega trenutka odlašal z obiskom slovenskega paviljona in nato izbral več kot pravi trenutek. Marco ima s Slovenijo še posebno vez, saj se je njegov oče rodil v Piranu, zato tudi sam dobro pozna slovensko Istro, kot priznava, pa malo manj pozna preostanek Slovenije. Pravi, da je slovenski paviljon eden izmed njegovih najljubših ravno zaradi dejstva, da je zelo tematski in se dobro navezuje na temo letošnjega Expa. Pravi, da po Milanu tudi povsod opazi nalepljene promocijske

srčke »I feel Slovenia«.

Nagrada, ki jo je prejel, vključuje romantični vikend in degustacijo za dve osebi v Oštarija&Hotel Dolenjske Toplice, dve nočitvi s polpenzionom za dve osebi v Grand hotel Primus v Termah Ptuj, kosilo za dve osebi v restavraciji gostinstva Jezeršek na Blejskem gradu in dve nočitvi s polpenzionom za dve osebi v hotelu Sotelia v Termah Olimia. Rezultati raziskave podjetja Mediana med ključnimi 326 obiskovalci paviljona kažejo, da bi skoraj 95 odstotkov anketiranih priporočilo obisk slovenskega paviljona sorodnikom in prijateljem, zaradi obiska paviljona pa si skoraj 86 odstotkov obiskovalcev želi videti Slovenijo.

Obiskovalci so predvsem pohvalili arhitekturo in obliko paviljona ter izpostavili izjemno prijaznost in pristop slovenskega osebja v paviljonu. Slovenski paviljon so ocenili za boljšega od ostalih paviljonov na Expu zaradi interaktivnosti predstavljenih vsebin v paviljonu, kot je možnost hoje po piranski soli, vohanje devetih vrst medu, vrtenje vetrnic s pihanjem in multimedijska virtualna 3D očala.

**TO JE NAŠA
VSAKODNEVNA OBVEZA,
NE LE PROMOCIJA.**

POIŠČITE IZDELKE COOP IN IZDELKE ZNANIH BLAGOVNIH ZNAMK, KI SO OZNAČENE V VAŠEM PRODAJNEM MESTU.

V VSEH PRODAJNIH MESTIH COOP CONSUMATORI NORDEST

ipercoop coop

www.coopnordest.com